LIBRARY OF THE
Massachusetts
Bible Society

Catalog No. A-200.4/L 1911 (2)
Family Indo-European
Sub-Family Anatolian
Branch
Group
Language Hayeren Aškarhapar
Dialect Western
Locality

Contents St. Luke's Gospel
Version
Translator
Published by Hagop Boyajian
Place Constantinople
Date 1911
Accession No. 2,878
Accession Date July 1, 1945
Price x50

ԱԻԵՏԱՐԱՆ

ԸՍՏ

ՂՈՒԿԱՍՈՒ

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԲՆԱԳՐԷՆ ԹԱՐԳՄԱՆՈՒԱԾ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՕՅԱՃԵԱՆ

1911

Ա. ԻԵՏԱՐԱՆ

ԸՍՏ ՂՈՒԿԱՍՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա.

1 Որովհետև շատերը մեր մէջ հաստատ գիտցուած
բաներուն վրայով եղած պատմութիւնը կարգի դնե-
2 լու ձեռք զարկին, Ինչպէս ակնոջէն աչքով տես-
նողները և խօսքին պաշտաւոր եղողները մատնեցին
3 մեզի, Ես ալ որ ակնոջէն այն ամէն բաներուն ճշդու-
թեամբ տեղեկացեր էի, յարմար դատեցի կարգա-
4 դրել քեզի, ով պատուական Թէոփիլոս, Որպէս զի
սորված բաներուդ ստուգութիւնը իմանաս։
5 Հրէաստանի Հերովդէս թագաւորին օրերը Աբիայի
դասակարգութենէն Զաքարիա անունով քահանայ
մը կար, որուն կինը Ահարոնի աղջիկներէն էր, և ա-
6 նոր անունը Եղիսաբեթ, Ու երկուքն ալ Աստուծոյ
առջև արդար էին, և Տէրոջը բոլոր պատուիրանք-
ներուն ու իրաւունքներուն մէջ անարատութեամբ
7 կը քալէին։ Եւ զաւակ չունէին, վասն զի Եղիսաբեթ
ամուլ էր, ու երկուքն ալ օրերնին անցուցած էին։
8 Ու երբ անիկա իր դասակարգութեան օրերը հաս-
նելուն քահանայական պաշտօնը կը կատարէր Աս-
9 տուծոյ առջև։ Քահանայութեան սովորութեանը

պէս իրեն ինկաւ որ Տէրոջը տաճարը մտնէ խնկար-
10 կութիւն ընէ։ Եւ ժողովուրդին բոլոր բազմութիւնը
11 դուրսը աղօթքի կայներ էին խունկին ատենը։ Ու
երեւցաւ անոր՝ Տէրոջը հրեշտակը, որ կայներ էր
12 խունկի սեղանին աջ կողմը։ Եւ Զաքարիա երբ տե-
13 սաւ, շփոթեցաւ, ու անոր վրայ վախ մը ինկաւ։ Եւ
հրեշտակը ըսաւ անոր, Մի վախնար, Զաքարիա, վասն
զի քու աղօթքդ լսուեցաւ, և քու կինդ Եղիսաբեթ
քեզի որդի մը պիտի ծնանի, ու անոր անունը *Յով-
14 հաննէս դնես։ Եւ քեզի ուրախութիւն ու ցնծութիւն
պիտի ըլլայ, և շատերը անոր ծնանելուն վրայ պիտի
15 ուրախանան։ Վասն զի Տէրոջը առջև մեծ պիտի ըլ-
լայ, և գինի ու օղի պիտի չխմէ. և դեռ իր մօրը որո-
16 վայնէն Սուրբ Հոգիով պիտի լեցուի. Ու Իսրայէլի
որդիներէն շատերը իրենց Տէր Աստուծոյն պիտի
17 դարձնէ։ Եւ ինք անոր առջևէն պիտի գայ Եղիայի
հոգիովը ու զօրութիւնովը, հայրերուն սիրտերը որ-
դիներուն վրայ դարձնելու, և անհնազանդները՝ որ-
դարներուն իմաստութեանը, որպէս զի Տէրոջը բա-
18 րեկարգ ժողովուրդ մը պատրաստէ։ Եւ Զաքարիա
ըսաւ հրեշտակին, Ինչո՞վ գիտնամ այդ բանը, ո-
րովհետև ես ծեր եմ, ու իմ կինս իր օրերը անցուցած
19 է։ Եւ հրեշտակը պատասխան տալով՝ ըսաւ անոր,
Ես եմ Գաբրիէլ որ Աստուծոյ առջև կը կայնիմ, ու
ղրկուեցայ քեզի ղրուցելու և այս բաներուն աւե-
20 տիսը քեզի տալու։ Եւ ահա համր պիտի ըլլաս դուն,
ու պիտի չկրնաս խօսիլ մինչև այն օրը՝ որ այս բա-
ները ըլլան, քանզի չհաւատացիր իմ խօսքերուս, ո-

---

*Այսինքն, Տէրոջը շնորհքը

21 ընք իրենց տաճարին պիտի կատարուին։ Ու ժողովուրդը Զաքարիայի կը սպասէր, և կը զարմանային
22 անոր տաճարին մէջ ուշանալուն վրայ։ Ու երբ դուրս ելաւ, չէր կրնար խօսիլ անոնց հետ. և իմացան որ տաճարին մէջ տեսիլք մը տեսած է. ու ինք նշա-
23 նով կը խօսէր անոնց հետ, և համր կը կենար։ Ու եղաւ որ երբ անոր պաշտօնին օրերը լմնցան, իր տունը
24 գնաց։ Եւ այն օրերէն ետքը անոր կինը Եղիսաբեթ յղացաւ, ու հինգ ամիս ինքզինք կը պահէր, և կ'ըսէր,
25 Այսպէս ըրաւ ինծի Տէրը այս օրերս, որ էմ վրա նայեցաւ նախատինքս մարդոց մէջէն վերցնելու։
26 Ու վեցերորդ ամսուն մէջ Գաբրիէլ հրեշտակը Աստուծմէ ղրկուեցաւ Գալիլեայի մէկ քաղաքը՝ որուն
27 անունը Նազարէթ էր, Կոյսի մը՝ մարդու մը նշանուած, որուն անունը Յովսէփ էր, Դաւիթի տունէն,
28 և այն կոյսին անունը Մարիամ էր։ Ու հրեշտակը անոր դալով՝ ըսաւ, Ողջոյն քեզ, ով շնորհընկալ կոյս, Տէրը քեզի հետ է. դուն կանանց մէջ օրհնեալ ես։
29 Եւ զանիկա տեսնելով, անոր խօսքին վրայ շփոթեցաւ, ու ինքնիրեն կը մտածէր թէ ի՞նչպէս բան պիտի ըլ-
30 լայ այս ողջոյնը։ Եւ հրեշտակը անոր ըսաւ, Մի վախնար, Մարիամ, վասն զի Աստուծմէ շնորհք գտար։
31 Եւ ահա պիտի յղանաս ու որդի մը պիտի ծնանիս,
32 և անոր անունը Յիսուս պիտի դնես։ Անիկա մեծ պիտի ըլլայ, ու Բարձրելոյն որդին պիտի ըսուի, և Տէր Աստուած պիտի տայ անոր իր հօրը Դաւիթի աթոռը. ու Յակոբի տանը վրայ յաւիտեան պիտի թա-
33 գաւորէ, Եւ անոր թագաւորութիւնը վերջ պիտի
34 չունենայ։ Ու Մարիամ ըսաւ հրեշտակին, Ի՞նչպէս պիտի ըլլայ այդ բանը, որովհետև ես այր մարդ չեմ

35 դիտեր։ Եւ հրեշտակը պատասխան տալով՝ ասաւ ա-
նոր, Հոգին Սուրբ պիտի գայ քեզի, ու Բարձրեալին
զօրութիւնը քու վրադ հովանի պիտի ըլլայ. ուստի
այն քեզմէ ծնանելու սուրբը Աստուծոյ Որդի պիտի
36 ըսուի։ Եւ ահա քու ազգականդ Եղիսաբեթ՝ անիկա
իր պառաւութեան առեանը արու զաւակով մը յղի է.
ու ասիկա այն ամուլ ըսուածին վեցերորդ ամիսն է,
37 վասն զի Աստուծոյ քով բնաւ բան մը անհնարին
38 չըլլար։ Եւ Մարիամ ըսաւ, Ահա ես Տէրոջը աղա-
խինն եմ, քու ըսածիդ պէս թող ըլլայ ինծի. ու հր-
եշտակը անոր քովէն գնաց։
39 Ան օրերը ելաւ Մարիամ ու արտաքնաք լեռնա-
40 կողմը Յուդայի Դէպ քաղաքը գնաց. Եւ մտաւ Զա-
41 քարիայի տունը ու Եղիսաբեթի բարև տուաւ։ Եւ
եղաւ որ երբ լսեց Եղիսաբեթ Մարիամի բարեւը,
մանուկը անոր որովայնին մէջ խաղաց, ու Եղիսա-
42 բեթ Սուրբ Հոգիով լեցուեցաւ. Եւ բարձր ձայնով
մը կանչեց ու ըսաւ, Օրհնեալ ես դուն կանանց մէջ,
43 և օրհնեալ է քու որովայնիդ պտուղը. Եւ այս ինծի
44 ուրկէ՞ եղաւ, որ իմ Տէրոջս մայրը ինծի գայ։ Վասն
զի ահա երբ քու բարևիդ ձայնը ականջիս եկաւ,
մանուկը որովայնիս մէջ խաղաց ուրախութենէն։
45 Եւ երանի՛ անոր որ *հաւատացեր է, քանզի՝ պիտի
կատարուին այն բաները որոնք Տէրոջմէ ըսուեցան
46 իրեն։ Եւ Մարիամ ըսաւ, Իմ անձս կը մեծցնէ Տէրը,
47 Եւ իմ հոգիս ուրախացաւ իմ Փրկիչ Աստուծովս։
48 Վասն զի իր աղախինին խոնարհութեանը նայեցաւ.
քանզի ահա ասկէ ետև բոլոր ազգերը ինծի երանու-

* Կամ, հաւատացեր է թէ

49 թիւն պիտի տան։ Վասն զի Հզօրը ինձի մեծամեծ
50 բաներ ըրաւ, ու անոր անունը տուրբ է։ Եւ անոր ո-
ղորմութիւնը իրմէ վախցողներուն վրայ է ազգէ
51 ազգ։ Իր բազուկովը զօրութիւն ցուցուց, ցիր ու ցան
ըրաւ ամբարտաւաններըը իրենց սրտին խորհուրդովը։
52 Զօրաւորները էրէնց աթոռներէն իջեցուց, ու խո-
53 նարհները բարձրացուց։ Անօթիները բարիքներով լե-
54 ցուց, և հարուստները պարապ ճամբեց։ Օգնութիւն
ըրաւ իր Իսրայէլ ծառային՝ էր ողորմութիւնը միտք
55 բերելով, Ինչպէս ինք խօսեցաւ մեր հայրերուն, Ա-
բրահամի ու անոր սերունդին յաւիտեան։
56 Եւ Մարիամ անոր քով երեք ամիսի չափ կեցաւ,
ու իր տունը դարձաւ։
57 Ու Եղիսաբեթի ծնանելու ժամանակը լեցուեցաւ,
58 ու որդի մը ծնաւ։ Եւ լսեցին անոնք որ անոր բոլոր-
տիքը կը բնակէին, ու անոր ազգականները, որ Տէրը
անոր վրայ իր մեծ ողորմութիւնը ցուցուց, և անոր
հետ կ'ուրախանային։
59 Ու եղաւ որ ութերորդ օրը աղան թլփատելու ե-
կան, և ընդիկա իր հօրը անունովը Զաքարիա կը կո-
60 չէին։ Իսկ անոր մայրը պատասխան տուաւ ու ըսաւ,
61 Ոչ, հապա Յովհաննէս պիտի կոչուի։ Եւ անոր ըսին
թէ Քու ազգականներուդ մէջ մէկը չկայ որ այս ա-
62 նունով կոչուի։ Անոնք կ'ընէին անոր հօրը թէ ի՞նչ
63 անուանով կ'ուզէ որ անիկա կոչուի։ Ան ալ տախտակ
մը ուզեց ու գրեց՝ ըսելով, Յովհաննէս է անոր ա-
64 նունը. ու ամէնը զարմացան։ Եւ իսկոյն բացուեցաւ
անոր բերանը ու անոր լեզուն, և կը խօսէր ու կ'օրհ-
65 նէր զԱստուած։ Եւ վախ մը ինկաւ այն ամէնուն
վրայ՝ որոնք անոնց բոլորտիքը կը բնակէին. ու այս

ամէն բաները Հրէաստանի բոլոր լեռնակողմը կը
66 պրուցուէին։ Եւ ամէն լսողները իրենց սիրտերուն մէջ
դրին, ու կ՚ըսէին, Արդեօք այս տղան ի՞նչ պիտի
ըլլայ. ու Տէրոջը ձեռքը անոր հետ էր։
67 Եւ անոր հայրը Զաքարիա Սուրբ Հոգիով լեցուած՝
68 մարգարէացաւ ու ըսաւ, Օրհնեալ ըլլայ Իսրայէլի Տէր
Աստուածը, որ այցելութեան եկաւ և իր ժողովուր-
69 դին փրկութիւն ըրաւ։ Ու մեզի փրկութեան եղջիւր
70 մը հանեց իր Դաւիթ ծառային տունէն. (Ինչպէս
սուրբերուն բերնովը խօսեցաւ, որոնք աշխարհի սկիզ-
71 բէն ի վեր անոր մարգարէներն էին.) Փրկութիւն մեր
թշնամիներէն և բոլոր մեզ ատողներուն ձեռքէն,
72 Ողորմութիւն ընելու մեր հայրերուն վրայ, և իր սուրբ
73 ուխտը միտք բերելու, (Այն երդումը զոր մեր հօրը
74 Աբրահամի ըրաւ,) մեզի տալու, Որպէս զի մեր թշնա-
միներուն ձեռքէն ազատուելով՝ առանց վախի
75 զանիկա պաշտենք Արքութիւնով ու արդարութիւ-
76 նով անոր առջև մեր կեանքին բոլոր օրերուն մէջ։ Եւ
դուն, ով մանուկ, Բարձրելոյն մարգարէն պիտի կոչ-
ուիս, վասն զի Տէրոջը երեսին առջևէն պիտի եր-
77 թաս՝ անոր ճամբաները պատրաստելու, Անոր ժողո-
վուրդին գիտցնելու երէնց փրկութիւնը իրենց մեղ-
78 քերուն թողութիւնովը, Մեր Աստուծոյն գթած ո-
ղորմութեանը համար, որով Ծագող արեգակը վե-
79 րէն մեզի այցելութեան եկաւ՝ Խաւարի և մահուան
ստուերի մէջ նստողներուն լոյս տալու, որ մեր ոտ-
քերը խաղաղութեան ճամբուն մէջ շիտակելու։
80 Եւ տղան կը մեծնար ու կը զօրանար Հոգիով, և
անապատներուն մէջ էր մինչև այն օրը երբ ինք Իս-
րայէլի երևցաւ։

1 Ու եղաւ որ այն օրերը Օգոստոս կայսրէն հրաման
2 ելաւ որ բոլոր աշխարհ գրուի։ (Այս առաջին աշ-
խարհագիրը եղաւ Կիւրենոսի Սիւրիայի վրայ կուսա-
3 կալութիւն ըրած ատենը։) Եւ ամէնը կ'երթային
աշխարհագիրը մտնելու՝ ամէն մէկը իր քաղաքին
4 մէջ։ Յովսէփ ալ Գալիլեայէ, Նազարէթ քաղաքէն,
ելաւ դէպ ի Հրէաստան Դաւիթի քաղաքը որ Բեթ-
լեհէմ կ'ըսուի, (իրեն Դաւիթի տունէն ու ազգա-
5 տոհմէն ըլլալուն համար,) Աշխարհագիրը մտնելու
Մարիամի հետ մէկտեղ, որ իր նշանածն էր, և յղի
6 էր։ Ու եղաւ որ երբ անոնք հոն էին, անոր ծնանելու
7 օրերը լեցուեցան։ Եւ իր անդրանիկ որդին ծնաւ, ու
խանձարուրով փաթթեց և գոմիկոս մուրին մէջ
պառկեցուց, վասն զի իջեւանին մէջ իրենց տեղ
չկար։
8 Եւ այն տեղը հովիւներ կային դաշտի մէջ կեցած,
որոնք իրենց հօտերուն գիշերուան պահպանութիւնը
9 կ'ընէին։ Եւ ահա Տէրոջը հրեշտակը անոնց վրայ ի-
ջաւ, ու Տէրոջը փառքը անոնց բոլորտիքը ծագեցաւ.
10 ու խիստ շատ վախցան։ Եւ հրեշտակը ըսաւ անոնց,
Մի վախնաք, վասն զի ահա ես ձեզի մեծ ուրախու-
թեան աւետիս կու տամ, որ բոլոր ժողովուրդին պիտի
11 ըլլայ. Վասն զի ձեզի այսօր Փրկիչ մը ծնաւ Դաւի-
12 թի քաղաքին մէջ, որ Օծեալ Տէր է։ Եւ այս ձեզի
նշան մը ըլլայ. մանուկ մը պիտի գտնէք խանձարու-
13 րով փաթթուած ու մուրի մէջ պառկած։ Եւ իսկոյն այն հրեշտակին հետ երկնային զօրքերու բազ-
մութիւն մը եղաւ, որոնք զԱստուած կ'օրհնէին ու
14 կ'ըսէին, Երկինքի բարձրութեան մէջ Աստուծոյ

փառք, ու երկրի վրայ խաղաղութիւն, մարդոց մէջ
15 հաճութիւն։ Ու եղաւ որ երբ հրեշտակները անոնցմէ
երկինք վերցան, հովիւները իրարու ըսին, Եկէք
մինչև Բեթլէհէմ երթանք, ու տեսնենք ի՞նչ է
16 այս եղած բանը, զոր Տէրը մեզի ցուցուց։ Ու եկան
արագընթաց, և գտան Մարիամը ու Յովսէփը և մսուրին
17 մէջ պառկած մանուկը։ Ու երբ տեսան, իմացուցին
այն խօսքին վրայով որ այս մանուկին համար իրենց
18 ըսուցուեցաւ։ Եւ ամէնը որ կը լսէին, կը զարմանա-
յին այն բաներուն վրայ զորոնք հովիւները իրենց կը
19 ըսուցէին։ Բայց Մարիամ այս ամէն բաները կը պա-
20 հէր, ու իր սրտին մէջ կը մտածէր։ Եւ հովիւները
դարձան, կը փառաւորէին ու կ'օրհնէին զԱստուած
այն ամէն բաներուն համար զորոնք լսեցին ու տեսան,
ինչպէս իրենց ըսուցուած էր։
21 Ու երբ ութ օրերը լման եղան *մանուկը թլփատե-
լու, անոր անունը Յիսուս դրուեցաւ, որ հրեշտակէն
կոչուած էր՝ դեռ ինք ծոցը որովայնին մէջ չյղացած։
22 Ու Մովսէսի օրէնքին համեմատ երբ †անոնց մաք-
րութեան օրերը լմնցան, Երուսաղէմ տարին զանիկա
23 Տէրոջը առջև հանելու, (Ինչպէս գրուած է Տէրոջը
օրէնքին մէջ, թէ Ամէն արու որ արգանդ կը բանայ
24 Տէրոջը սուրբ ըսուի,) Ու Տէրոջը օրէնքին մէջ ըսուա-
ծին պէս ընծայ տալու՝ զոյգ մը տատրակ կամ ա-
25 ղաւնիի երկու ձագ։ Եւ ահա Երուսաղէմի մէջ մարդ
մը կար, որուն անունը Սիմէոն էր, ու այն մարդը արա-
դար ու աստուածավախ էր, և Իսրայէլի մխիթարու-

---

*Ոմանք, զանիկա

†Ոմանք, անոր

թեանը կը սպասէր, ու] Սուրբ Հոգին անոր վրայ էր։
26 Եւ անոր յայտնուած էր Սուրբ Հոգիէն թէ մահ
27 պիտի չտեսնէ, մինչև Տէրոջը Օծեալը տեսնէ։ Եւ
Հոգիով տաճարը եկաւ, ու երբ ծնողքը բերին Յի-
սուս մանուկը, որպէս զի օրէնքին սովորութեանը պէս
28 անոր համար ընեն, Ինք ալ զանիկա իր գիրկը առաւ,
29 և օրհնեց զԱստուած ու ըսաւ, Ալ հիմա, ով Տէր,
արձակես քու ծառադ խաղաղութիւնով քու խօս-
30 քիդ համեմատ. Վասն զի իմ՝ աչքերս տեսան քու
31 փրկութիւնդ, Զոր բոլոր ժողովուրդներուն առջև
32 պատրաստեցիր, Լոյս մը հեթանոսները լուսաւորելու,
33 և փառք քու Իսրայէլ ժողովուրդիդ։ Եւ Յովսէփ
ու անոր մայրը զարմացած էին այն բաներուն
34 վրայ՝ որոնք անոր համար կը խօսուէին։ Ու Սիմէօն
օրհնեց զանոնք, և անոր մօրը Մարիամի ըսաւ,
Ահա այս մանուկը Իսրայէլի մէջ շատ մարդոց կՏնա-
լուն ու ելլելուն համար, ու հակառակութեան նպա-
35 տակ մը ըլլալու համար կեցած է. (Եւ քու սրտիդ
ալ թուր մը պիտի անցնի.) որպէս զի սատանայ շատ
սիրտերէ խորհուրդներ յայտնուին։
36 Եւ հոն էր Աննա մարգարէն, Փանուէլի աղջիկը,
Ասերի ցեղէն, տիկնայ իր օրերը շատ անցուցած էր,
երկանը հետ եօթը տարի կենալով իր կուսութեան
37 ժամանակէն, Եւ որբեւարի էր դրեթէ ութսունչորս
տարուան, որ տաճարէն չէր զատուեր, հապա ծոմով
և աղօթքով Աստուծոյ ծառայութիւն կ'ընէր գիշեր
38 ու ցերեկ։ Եւ տիկնայն ժամուն եկաւ, ու Տէրոջը գո-
հութիւն կու տար, ու անոր վրայով կը խօսէր այն ամէ-
նուն որոնք Երուսաղէմի մէջ փրկութեան կը սպասէին։
39 Ու երբ ամէն բան կատարեցին Տէրոջը օրէնքին

համեմատ, նորէն Գալիլեա դարձան իրենց Նազա-
40 րէթ քաղաքը։ Եւ մանուկը կը մեծնար ու հոգւով
կը զօրանար իմաստութիւնով լեցուած, ու Աստու-
ծոյ շնորհքը անոր վրայ էր։
41 Եւ անոր ծնողքը ամէն տարի զատկի ատենին Երու-
42 սաղէմ կ'երթային։ Ու երբ անիկա տասներկու տա-
րեկան եղաւ, ատենին սովորութեանը պէս երբ անոնք
43 Երուսաղէմ եկան, Եւ երբ այն օրերը լմնցուցին ու
նորէն եւ դարձան, Յիսուս մանուկը Երուսաղէմ
44 մնաց. և Յովսէփ ու անոր մայրը չէին գիտեր. Հապա
կարծելով թէ անիկա ճամբորդներուն հետ է, մէկ
օրուան ճամբայ գացին, ու կը փնտռէին զանիկա
45 իրենց ազգականներուն և ճանչուորներուն մէջ։ Ու երբ
չգտան, նորէն Երուսաղէմ դարձան զանիկա փնտռե-
46 լու։ Ու եղաւ որ երեք օրէն ետքը տաճարին մէջ
գտան զանիկա, որ վարդապետներուն հետ նստեր էր
47 անոնց մէջ կ'ընէր ու անոնց բան կը հարցնէր։ Եւ
ամէն անոր ականջ դնողները կը զարմանային անոր
48 իմաստութեանը ու պատասխաններուն վրայ։ Ու երբ
տեսան զանիկա, զարհուած մնացին. և անոր մայրը ըսաւ
անոր, Որդեակ, ինչո՞ւ համոր մեզի այդպէս ըրիր. ահա
քու հայրդ ու ես խիստ վշտացած քեզ կը փնտռե-
49 ինք։ Եւ ըսաւ անոնց, Ձիս ինչո՞ւ կը փնտռէիք.
չէի՞ք գիտեր թէ ինծի պէտք է որ իմ Հօրս *տունը
50 ըլլամ։ Եւ անոնք չհասկցան այն խօսքը զոր իրենց
51 զրուցեց։ Եւ իջաւ անոնց հետ ու գնաց Նազարէթ,
և անոնց հնազանդ էր. բայց անոր մայրը այս ամէն
խօսքերը իր սրտին մէջ կը պահէր։

---

*կամ, գործերուն մէջ

52 Եւ Յիսուս կը զարգանար իմաստութիւնով ու հասակով, և Աստուծմէ ու մարդոցմէ շնորհք գտնելով։

ԳԼ. Գ

1 Տիբերիոս կայսրին թագաւորութեան տասնըհինգերորդ տարին, Պոնտացի Պիղատոսի Հրէաստանի վրայ կուսակալութիւն ըրած տեղը, ու Հերովդէսի Գալիլեացւոց վրայ չորրորդապետութեան տեղը, և անոր եղբօրը Փիլիպպոսի Իտուրացւոց և Տրաքոնացւոց երկրին վրայ չորրորդապետութեան տեղը, և Լիւսանիայի Աբիլինացւոց վրայ չորրորդապետու-
2 թեան տեղը, Եւ Աննայի ու Կայիափայի քահանայապետութեան տեղը Աստուծոյ խօսքը եղաւ Զաքարիայի որդւոյն Յովհաննէսի վրայ անապատին
3 մէջ։ Ու անիկա եկաւ Յորդանանու բոլոր կողմերը, և ապաշխարութեան մկրտութիւնը կը քարոզէր մեղ-
4 քերու թողութեան համար. Ինչպէս Եսայի մարգարէին խօսքերուն գիրքին մէջ գրուած է՝ ըսելով, Անապատի մէջ կանչողին ձայնը, Տէրոջը ճամբան
5 պատրաստեցէք, անոր շաւիղները շիտակեցէք. Ամէն ձոր պիտի լեցուի, և ամէն լեռ ու բլուր պիտի ցածնայ, և ծուռը պիտի շիտկուի, և խորտուբորտ տե-
6 ղերը հարթ ճամբաներ պիտի ըլլան։ Եւ ամէն մարմին Աստուծոյ փրկութիւնը պիտի տեսնէ։
7 Ու իրմէ մկրտուելու ելլող ժողովուրդներուն ըսաւ. Իժերու ծնունդներ, ո՞վ իմացուց ձեզի գալու բար-
8 կութենէն փախչիլ։ Ուրեմն ապաշխարութեան արժանաւոր պտուղներ բերէք, և մի սկսիք ձեր ներսիդին ըսել թէ Մենք մեզի հայր՝ Աբրահամը ունինք,

քանզի կ'ըսեմ ձեզի որ Աստուած կարող է այս քա-
9 բերէն Աբրահամի որդիներ հանել։ Ալ հիմա կացինը
ծառերուն արմատին քով կը դրուի. ուստի ամէն
ծառ որ բարի պտուղ չբերեր, կը կտրուի ու կրակը
10 կը ձգուի։ Եւ ժողովուրդները կը հարցնէին իրեն ու
11 կ'ըսէին, Ուրեմն ի՞նչ ընենք։ Պատասխան տուաւ ու
ըսաւ անոնց, Ով որ երկու հանդերձ ունի, թող մէկը
չունեցողին տայ. և ով որ կերակուր ունի, նոյնպէս
12 ընէ։ Մաքսաւորներ ալ եկան մկրտուելու, ու ըսին
13 անոր, Վարդապետ, մենք ի՞նչ ընենք։ Ան ալ ըսաւ
անոնց, Ձեզի հրամայուածէն աւելի բան չպահան-
14 ջէք։ Զինուորներն ալ կը հարցնէին անոր ու կ'ըսէին,
Եւ մենք ի՞նչ ընենք. ըսաւ անոնց, Մէ՛կը մի հարըս-
տահարէք. և մարդո՛ւ վրայ զրպարտութիւն մի ընէք,
ու ձեր թոշակով բաւականացէք։
15 Երբ ժողովուրդը կը սպասէր, և ամէնը իրենց սիրտե-
րուն մէջ կը մտածէին Յովհաննէսի համար՝ թէ
16 ա՞ռ է արդեօք Քրիստոսը, Յովհաննէս պատասխան
տուաւ ամէնուն ու ըսաւ, Ես ձեզ ջրով կը մկրտեմ,
բայց ինձմէ աւելի զօրաւորը կու գայ, որուն կօշիկնե-
րուն կապերը քակելու արժանի չեմ, անիկա ձեզ
17 պիտի մկրտէ Հոգւով Սրբով և կրակով. Որուն հե-
ծանոցը իր ձեռքն է, և իր կալը պիտի մաքրէ, ու
ցորենը իր ամբարը պիտի ժողվէ, և յարդը չմարող
18 կրակով պիտի այրէ։ Ուրիշ շատ բաներ ալ կը քա-
րոզէր՝ ժողովուրդը յորդորելով։
19 Բայց Հերովդէս չորրորդապետը անկէ յանդիման-
ուելով իր *եղբօր կնոջ, Հերովդիայի, համար, և բա-

*Ոմանք, եղբօր Փիլիպպոսի

լոր չարութիւններուն համար, զորոնք Հերովդէս
20 դործեց, Այն ամէնուն վրայ զոյս ալ աւելցուց, որ
Յովհաննէսը բանտի մէջ դոցեց։

21 Ու երբ ամբոխեցաւ բոլոր ժողովուրդը, և Յիսուս
ալ մկրտուելով՝ աղօթք կ'ընէր, երկինք բացուեցաւ,
22 Եւ Սուրբ Հոգին մարմնաւոր երեւութով աղաւնիի
պէս անոր վրայ իջաւ, ու երկինքէն ձայն մը եկաւ,
որ կ'ըսէր, Դուն ես իմ սիրելի Որդիս, քեզի հաւնեցայ։

23 Եւ ինքն Յիսուս սկսեր էր գրեթէ երեսուն տարե-
կան ըլլալ, որ (ինչպէս կը կարծուէր) որդին էր Յովսէ-
24 փի, որ Հեղիի, որ Մատաթի, Որ Ղևիի, որ Մեղքիի,
25 որ Յաննէի, որ Յովսէփի, Որ Մատաթիայի, որ Ամո-
26 սի, որ Նաւումի, որ Եսղիի, որ Նանգէի, Որ Մաաթի,
որ Մատաթիայի, որ Սեմէիի, որ Յովսէփի, որ Յուդա-
27 յի, Որ Յովհաննայի, որ Ռեսայի, որ Զորաբաբէլի, որ
28 Սաղաթիէլի, որ Ներիի, Որ Մեղքիի, որ Ադդիի, որ
29 Կոսամի, որ Եղմադադի, որ Էրի, Որ Յովսէսի, որ
30 Եղիազարի, որ Յովրիմի, որ Մատաթի, որ Ղևիի, Որ
Սիմէոնի, որ Յուդայի, որ Յովսէփի, որ Յոփանի, որ
31 Եղիակիմի, Որ Մելեայի, որ Մայնանի, որ Մատա-
32 թայի, որ Նաթանի, որ Դաւիթի, Որ Յեսսէի, որ Ով-
33 բէթի, որ Բոոսի, որ Սաղմոնի, որ Նասսոնի, Որ Ա-
մինադաբի, որ Արամի, որ Եսրոնի, որ Փարէսի, որ
34 Յուդայի, Որ Յակոբի, որ Իսահակի, որ Աբրահամի,
35 որ Թարայի, որ Նաքորի, Որ Սերուգի, որ Ռագաւի,
36 որ Փաղէկի, որ Եբէրի, որ Սաղայի, Որ Կայնանի, որ
37 Արփաքսադի, որ Սեմի, որ Նոյի, որ Ղամէքի, Որ Մա-
թուսաղայի, որ Ենովքի, որ Յարեդի, որ Մաղալեէլի,
38 որ Կայնանի, Որ Ենոսի, որ Սէթի, որ Ադամի, որ
Աստուծոյ։

ԳԼ. Դ

1 Եւ Յիսուս Հոգւով Սրբով լեցուած՝ Յորդանանէ
2 դարձաւ, ու Հոգին անապատը տարուեցաւ, Եւ
քառասուն օր Սատանայէ փորձուեցաւ. ու այն օրերը
բան մը չկերաւ, և այն օրերուն լմննալէն հետև ա-
նօթեցաւ։
3 Ու Սատանայ ըսաւ անոր, Եթէ Աստուծոյ Որդին
4 ես, ըսէ այդ քարին որ հաց ըլլայ։ Եւ Յիսուս պա-
տասխան տուաւ անոր ու ըսաւ, Գրուած է թէ Ոչ
միայն հացով կ'ապրի մարդ, հապա Աստուծոյ ամէն
խօսքովը։
5 Եւ Սատանայ բարձր լեռ մը հանելով զանիկա,
աշխարհի բոլոր թագաւորութիւնները ցուցուց անոր
6 վայրկեանի մը մէջ։ Եւ Սատանայ ըսաւ անոր, Այս
ամէն իշխանութիւնը ու անոնց փառքը քեզի պիտի
տամ, վասն զի ինծի յանձնուած է, և որու որ ու-
7 զեմ՝ կու տամ զանիկա։ Ուստի եթէ դուն իմ առ-
ջևս երկրպագութիւն ընես, ամէնը քեզի ըլլայ։
8 Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ անոր ու ըսաւ,
*Գրուած է թէ Քու Տէր Աստուծոյդ երկրպագու-
թիւն ընես, ու միայն զանիկա պաշտես։
9 Եւ զանիկա տարաւ Երուսաղէմ ու տաճարին աշ-
տարակին վրայ կայնեցուց, ու ըսաւ անոր, Եթէ
դուն Աստուծոյ Որդին ես, քեզ ասկէ վար ձգէ.
10 Վասն զի գրուած է թէ Իր հրեշտակներուն պիտի
11 ապարդ քեզի համար որ քեզ պահեն. Ու ձեռքերը-
նուն վրայ պիտի վերցնեն քեզ, որ չըլլայ թէ ոտքդ

---

*Մատթ., Եսիս գնա, Սատանայ, վասն զի գրուած

12 քարի զարնես։ Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ ու
ըսաւ անոր, Ըսուած է թէ Քու Տէր Աստուածդ
13 չփորձես։ Ու երբ Սատանայ ամէն փորձութիւնը կա-
տարեց, ատեն մը եւս կեցաւ անկէ։
14 Եւ Յիսուս Հոգւին զօրութիւնովը Գալիլեա դար-
ձաւ, ու անոր համբաւը այն գաւառին ամէն կող-
15 մերը տարածուեցաւ։ Եւ ինք անոնց ժողովարաննե-
րուն մէջ կը սովրեցնէր, ու ամէնէն կը փառաւոր-
ուէր։
16 Ու եկաւ Նազարէթ, ուր ինք մեծցած էր, և իր
սովորութեանը պէս շաբաթ օրը մտաւ ժողովարանը,
17 ու ելաւ որ կարդայ։ Եւ տուին անոր Եսայի մարգա-
րէին գիրքը. ու երբ գիրքը բացաւ, գտաւ այն տեղը՝
18 ուր գրուած էր, Տէրոջը Հոգին իմ՝ վրաս է. *վասն զի
զիս օծեց աղքատներուն աւետարան քարոզելու, զիս
19 ղրկեց կոտրած սիրտ ունեցողները բժշկելու, գերի-
ներուն ազատութիւն և կոյրերուն տեսութիւն քարո-
զելու, հարատահարութիւն կրողները ազատ թող
20 տալու, Տէրոջը ընդունելի տարին քարոզելու։ Եւ
գիրքը գոցելով՝ տուաւ սպասաւորին ու նստաւ. և
ժողովարանը եղողներուն ամէնը աչքերնին անկած
21 անոր կը նայէին։ Եւ սկսաւ անոնց ըսել, Այսօր այս
գրուածը կատարուեցաւ ու ձեր ականջները լսեցին։
22 Եւ ամէնը անոր վրայ կը վկայէին, ու կը զարմա-
նային անոր բերնէն ելած շնորհալի խօսքերուն վրայ,
23 ու կ՚ըսէին, Այսիկա Յովսէփի որդին չէ՞։ Եւ ըսաւ
անոնց, Իրաւ որ դուք ինծի պիտի ըսէք այս առակը,
Բժիշկ, քու անձդ բժշկէ. որչափ բաներ լսեցինք որ

*Կամ, անոր համար

Կափառնայումի մէջ եղան, հոս ալ ըրէ քու քա-
24 ղաքիդ մէջ։ Եւ ըսաւ, Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, թէ
25 Մարգարէ մը իր քաղաքին մէջ ընդունելի չէ։ Եւ
արդարև կ՚ըսեմ ձեզի, թէ Շատ այրեւարիներ կային
Եղիայի օրերը Իսրայէլի մէջ, երբ երեք տարի ու վեց
ամիս երկինք գոցուեցաւ, այնպէս որ մեծ սով եղաւ
26 ամբողջ երկրին մէջ. Բայց Եղիա անոնցմէ մէկո՛ւն չղրկուեցաւ,
հապա միայն Սիդոնացւոյ Սարեփթա քա-
27 ղաքին մէջ այրեւարի կնոջ մը։ Եւ շատ բորոտներ կա-
յին Իսրայէլի մէջ Եղիսէ մարգարէին առեալը, ու
անոնցմէ մէ՛կը չմաքրուեցաւ, հապա միայն Նէեման
28 Ասորի։ Եւ ժողովարանին մէջ ամէնն ալ բարկու-
29 թիւնով լեցուեցան՝ երբ այս խօսքերը լսեցին. Ու
ելան զանիկա քաղաքէն դուրս հանեցին, ու տարին
զանիկա մինչև այն լեռանը ցցուած ծայրը, որուն
վրայ իրենց քաղաքը շինուած էր, որպէս զի զանիկա
30 բարձր տեղէն վար ձգեն։ Բայց ինք անոնց մէջէն
անցաւ գնաց։
31 Եւ իջաւ Գալիլեայի Կափառնայում քաղաքը, ու
32 շաբաթ օրերը կը սովորեցնէր անոնց։ Եւ կը զարմա-
նային անոր վարդապետութեանը վրայ, վասն զի իշ-
33 խանութիւնով էր անոր խօսքը։ Եւ ժողովարանին
մէջ մարդ մը կար, որ դիւղծ դևի ոգի ունէր, ու մեծ
34 ձայնով մը աղաղակեց՝ Ըսելով. Թող տուր, դուն
մեզի հետ ի՞նչ բան ունիս, Յիսուս Նազովրեցի. միթէ
մեզ կորսնցնելո՞ւ եկար. գիտեմ քեզ ով ես. Ա-
35 ստուծոյ Սուրբը։ Եւ Յիսուս սաստեց անոր՝ ըսելով,
Պապանձէ ու ել ատկէ. ու դևը զանիկա Ներքոյ գետ-
նաստղերուն մէջտեղը գետինը զարկաւ, և ելաւ անկէ,
36 ու վնաս մը չառաւ անոր։ Եւ զարմանք եկաւ ամէ-

նուն վրայ, և իրարու հետ կը խօսէին ու կ'ըսէին,
Այս ի՞նչ խօսք է որ ուշխանութիւնով և զօրութիւ-
37 նով կը հրամայէ պիղծ ոգիներուն, ու կ'ելլեն։ Եւ
անոր համբաւը տարածուեցաւ շրջակայ գաւառին
ամէն տեղերը։
38 Ու ժողովարանէն ելլելով՝ Սիմոնի տունը մտաւ։
39 Սիմոնի զքանչն ալ սաստիկ ջերմով կը տանջուէր,
40 ու անոր համար աղաչեցին իրեն։ Եւ Յիսուս անոր
վրայ կայնելով՝ սաստեց ջերմին, որ թողուց զանիկա.
և շուտ մը ելաւ ու անոնց սպասաւորութիւն կ'ընէր։
41 Եւ արեւին մարը մտած ատենը՝ ամէն անոնք որ
ունէին տեսակ տեսակ ցաւերով հիւանդներ, իրեն
բերին զանոնք. ինք ալ անոնցմէ ամէն մէկուն վրայ
42 ձեռք դնելով բժշկեց զանոնք, Դեւեր ալ կ'ելլէին
շատերէն, կ'աղաղակէին ու կ'ըսէին թէ Դուն ես
Քրիստոս, Աստուծոյ Որդին. և ինք կը սաստէր ու
թող չէր տար անոնց որ խօսին, վասն զի գիտէին թէ
ինք Քրիստոսն է։
43 Ու երբ ցորեկ եղաւ, ելաւ ու գնաց անապատ տեղ
մը, և ժողովուրդները կը փնտռէին զանիկա. եկան
մինչև անոր, ու կը ստիպէին զանիկա որ իրենցմէ չեր-
44 թայ. Բայց անիկա ըսաւ անոնց, Պէտք է ինծի որ ուրիշ
քաղաքներու ալ Աստուծոյ թագաւորութիւնը քա-
45 րոզեմ, քանզի այս բանին համար զրկուած եմ։ Ու
Գալիլեայի ժողովարաններուն մէջ կը քարոզէր։

ԳԼ. Ե

1 Ու եղաւ որ երբ ժողովուրդը անոր բոլորտիքը դիզ-
ուեցաւ Աստուծոյ խօսքը լսելու համար, ինք ալ

2 Գենեսարէթի ծովակին քով կեցեր էր։ Ու տեսաւ
երկու նաւեր որոնք ծովակին քով կեցեր էին, և
ձկնորսները անոնց մէջէն ելած՝ ուռկանները կը լուա-
3 յին։ Ինք այն նաւերէն մէկուն մէջ մտաւ որ Սիմո-
նին էր, և աղաչեց անոր որ քիչ մը ցամաքէն դուրս
մէջ տանի. և նստելով՝ նաւուն մէջէն ժողովուրդ-
ներուն կը սովորեցնէր։
4 Ու երբ խօսելէն դադրեցաւ, ըսաւ Սիմոնի, Աւաջ
տար նաւը դէպ ի խորունկը, և ուռկաններնիդ ձգե-
5 ցէք նո՛ւկ որսալու։ Եւ Սիմոն պատասխան տալով՝
ըսաւ անոր, Վարդապետ, բոլոր գիշերս աշխատե-
ցանք ու բան մը չբռնեցինք. բայց քու խօսքիդ հա-
6 մար ուռկանը ձգեմ։ Ու երբ զայս ըրին, խիստ շատ
ձուկեր ժողվեցին մէջը, ու իրենց ուռկանը կը պա-
7 տռռտէր։ Եւ ուչք կ՚ընէին միւս նաւուն մէջ եղող
իրենց ընկերներուն՝ որ գան օգնեն իրենց. և եկան ու
երկու նաւերն ալ լեցուցին, մինչև որ ընկղմելու
8 մօտ էին։ Սիմոն Պետրոս երբ տեսաւ, Յիսուսի ծուն-
կերուն ինկաւ ու ըսաւ, Տէր, իմ քովէս մեկդի գնա,
9 քանզի ես մեղաւոր մարդ մըն եմ։ Վասն զի ապշու-
թիւնը պատեց զանիկա և անոր հետ եղող ամէնը՝
10 այն իրենց բռնած ձուկերուն որոն համար. Նոյն-
պէս ալ Զեբեդէոսի որդիները, Յակոբոս և Յովհան-
նէս, որոնք Սիմոնի ընկերներն էին. ու Յիսուս ըսաւ
Սիմոնի, Մի վախնար, ասկէ հետև մարդոց որսորդ
11 պիտի ըլլաս։ Եւ նաւերը ցամաքը հանելով՝ ամէն
բան թողուցին ու անոր հետևէն գացին։
12 Ու եղաւ որ երբ ինք քաղաքի մը մէջ էր, ահա
մարդ մը բորոտութիւնով լեցուն՝ երբ Յիսուսը տե-
սաւ, երեսի վրայ իյնալով աղաչեց անոր ու ըսաւ,

13 Տէր, եթէ ուզես՝ կրնաս զիս մաքրել։ Եւ Յիսուս իր
ձեռքը երկնցնելով դպաւ անոր, ու ըսաւ, Կ'ուզեմ,
մաքրուէ. և շուտ մը բորոտութիւնը անկէ գնաց։
14 Ու ինք պատուիրեց անոր որ մարդո՛ւ չըսէ, հապա,
ասաւ, Գնա քեզ քահանային ցուցուր, և Մովսէսի
պատուիրածին պէս քու մաքրուելուդ ընծան տուր,
15 անոնց վկայութիւն ըլլալու համար։ Եւ անոր վրա-
յով խօսքը աւելի կը տարածուէր ու շատ ժողո-
վուրդներ կը ժողվուէին մտիկ ընելու, և անով իրենց
16 հիւանդութիւններէն բժշկուելու։ Ու ինք անապատ
տեղեր կը քաշուէր և աղօթք կ'ընէր։
17 Ու եղաւ որ օր մը ինք կը սորվեցնէր, ու փարիսե-
ցիներ և օրէնքի վարդապետներ նստած էին, որոնք
Գալիլեայի ու Հրէաստանի ու Երուսաղէմի բոլոր
գիւղաքաղաքներէն ժողվուած էին. ու Տէրոջը զօ-
18 րութիւնը Ներկայ էր զանոնք բժշկելու։ Եւ ահա քա-
նի մը մարդիկ անդամալոյծ մարդ մը մահիճովը բե-
րին, և հնարը կը փնտուէին թէ ի՛նչպէս զանիկա ներս
19 խոթեն ու դնեն անոր առջև։ Ու երբ բազմութենէն
համբայ չէին գտներ՝ որ անկէ ներս խոթեն զանիկա,
տանիքին վրայ ելան, և զանիկա կղմինարներուն մէջ-
էն մահիճովը մէջտեղը Յիսուսի առջև իջեցուցին։
20 Եւ անիկա տեսնելով անոնց հաւատքը՝ ըսաւ անոր,
21 Ով մարդ, քու մեղքերդ քեզի ներուած են։ Եւ
դպիրները ու փարիսեցիները սկսան խորհիլ ու ըսել,
Ո՞վ է սրիկա՝ որ հայհոյութիւններ կը խօսի. ո՞վ
կրնայ մեղքերու թողութիւն տալ, բայց միայն Աստ-
22 ուած։ Եւ Յիսուս իմանալով անոնց խորհուրդները՝
պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց, Սիրտերնուդ
23 մէջ ի՞նչ կը խորհիք։ Ո՞րը աւելի դիւրին է, քու

մեղքերդ քեզի ներուած են՝ ըսե՞լը, թէ Ելիր ու
24 քալէ՝ ըսելը։ Բայց որպէս զի գիտնաք թէ Որդին
մարդոյ իշխանութիւն ունի երկրի վրայ մեղքերու
թողութիւն տալու, (ըսաւ անդամալոյծին,) Քեզի
25 կ'ըսեմ՝ Ելիր մահիճդ առ ու տունդ գնա։ Ան ալ
իսկոյն անոնց առջև ելաւ, ու վրան առաւ ինչ բանի
վրայ որ պառկած էր, և գնաց իր տունը, ու Աստու-
26 ծոյ փառք կու տար։ Եւ ամէնը զարմացած մնացին, ու
Աստուծոյ փառք կու տային, և վախով լեցուած՝
կ'ըսէին թէ Այսօր նորանշան բաներ տեսանք։
27 Եւ այս բաներէն ետև ելաւ անկէ, ու տեսաւ մաք-
սաւոր մը, որուն անունը Ղեւի էր. որ մաքսի ընդու-
նելու տեղը նստեր էր, ու ըսաւ անոր, Ետևէս եկուր։
28 Ան ալ թողուց ամէնը և ելաւ գնաց անոր ետևէն։
29 Ու Ղեւի անոր մեծ կոչունք մը ըրաւ իր տանը մէջ.
և շատ բազմութիւն կար մաքսաւորներու և ուրիշ-
30 ներու՝ որ անոնց հետ սեղան նստեր էին։ Եւ անոնց
դպիրները ու փարիսեցիները տրտունջ կ'ընէին անոր
աշակերտներուն ու կ'ըսէին, Ինչո՞ւ համար մաքսա-
ւորներուն և մեղաւորներուն հետ կ'ուտէք ու կը
31 խմէք։ Եւ Յիսուս պատասխան տալով ըսաւ անոնց,
Առողջներուն բժիշկ պէտք չէ, հապա հիւանդնե-
32 րուն. Ես արդարները կոչելու չեկայ, հապա մե-
ղաւորները՝ ապաշխարութեան։
33 Անոնք ալ ըսին անոր, Ինչո՞ւ Յովհաննէսի աշա-
կերտները շատ անգամ ծոմ կը պահեն և աղօթք-
ներ կ'ընեն, նոյնպէս ալ փարիսեցիներուն աշակերտ-
34 ները. և քուկիններդը կ'ուտեն ու կը խմեն։ Անիկա ալ
ըսաւ անոնց, Կրնա՞ք հարսնիքին տղոցը ծոմ պահել
35 տալ՝ քանի որ փեսան իրենց հետ է։ Բայց օրերը պիտի

դան՝ որ երբ փեսան իրենցմէ վերցուի, ապա այն օ-
36 րերը ծոմ պիտի պահեն։ Աւտակ մըն ալ բուս անոնց,
թէ Մէկը չՀագեր նոր լաթի կտոր հին հանդերձի
վրայ. եթէ ոչ՝ այն նորը պատուռածք ալ կ'ընէ, ու
հինցածին հետ ալ չմիաբանիր այն նոր լաթն եղած-
37 կտորը։ Եւ մէկը նոր գինին հին տիկերու մէջ չդներ.
եթէ ոչ՝ նոր գինին *տիկերը կը պատռէ, ինք կը
38 թափի ու տիկերը կը կորսուին. Հապա նոր գինին նոր
տիկերու մէջ դնելու է, ու երկուքն ալ կը պահուին։
39 Եւ մէկը հին գինին խմելէն ետև անմիջապէս նորը
չուզեր, քանզի կ'ըսէ թէ Հինը աւելի ախորժելի է։

ԳԼ. Զ

1 Ու եղաւ որ երկրորդ առաջին շաբաթ օրը ինք որ-
տերուն մէջէն կ'անցնէր, և իր աշակերտները ցորենի
հասկեր փրցնելով՝ ձեռքերնուն մէջ կը շփէին ու
2 կ'ուտէին։ Ու փարիսեցիներէն ոմանք ըսին անոնց,
3 Ինչ կ'ընէք, որ արժան չէ ընել շաբաթ օրը։ Եւ
Յիսուս պատասխան տալով՝ անոնց ըսաւ, Չէ՞ք կար-
դացեր դուք Դաւիթի ըրածը, երբ անօթեցաւ ինք
4 և անոնք որ իրեն հետ էին, Ինչպէս անիկա Աստու-
ծոյ տունը մտաւ, և առաջաւորութեան հացերը ա-
ռաւ ու կերաւ, և տուաւ անոնց ալ որ իրեն հետ
էին. զորանք *թոյլ՝ օրինաւոր չէ ուտել, բայց միայն
5 քահանաներուն։ Եւ ըսաւ անոնց, Որդին մարդոյ
շաբաթին ալ տէրն է։
6 Ու եղաւ որ ուրիշ շաբաթ օր մըն ալ ինք ժողո-

---

*Ոմանք, հին տիկերը

վարանք մնաս ու կը սրվեցնէր. և հան մարդ մը
7 կար որուն աջ ձեռքը չորցած էր։ Եւ գրագիրները ու
փարիսեցիները անոր կը սպասէին՝ թէ շաբաթ օրը
զանիւ կը բժշկէ՞, որպէս զի ամբաստանութեան առիթ
8 մը գտնեն անոր դէմ։ Իսկ ինք գիտնալով անոնց խոր-
հուրդները, ըսաւ այն մարդուն որուն ձեռքը չորցած
էր, Ելիր, մէջտեղը կայնէ. ան ալ ելաւ կայնեցաւ։
9 Այն ատեն Յիսուս ըսաւ անոնց. Ձեզի բան մը հարց-
ընեմ։ Շաբաթ օրը ի՞նչ արժան է. բարի՞ք ընել թէ
10 չարիք ընել, հոգի մը ապրեցնե՞լ թէ մեռցնել. Եւ
շուրջանակի ամէնուն վրայ նայելով՝ ըսաւ անոր,
Ձեռքդ երկնցուր. ան ալ այնպէս ըրաւ, ու անոր ձեռքը
11 ողջացաւ միւսին պէս։ Եւ անոնք կատաղութեամբ
լեցուեցան, ու իրարու հետ կը խօսէին թէ ի՞նչ
ընեն Յիսուսի։
12 Ու եղաւ որ այն օրերը լեռը ելաւ աղօթք ընելու,
ու բոլոր գիշերը Աստուծոյ աղօթք ընելով անցուց։
13 Ու երբ առաւօտ եղաւ, կանչեց իր աշակերտները, ու
անոնցմէ տասներկու հոգի ընտրեց, զորոնք առաք-
14 եալ ալ անուանեց. Սիմոնը՝ զոր Պետրոս ալ ան-
ուանեց, և անոր եղբայրը Անդրէասը, Յակոբոսը ու
15 Յովհաննէսը, Փիլիպպոսը և Բարթողոմէոսը, Մատ-
թէոսը և Թովմասը, Ալփէոսեան Յակոբոսը և Նա-
16 խանձայրդ ըսուած Սիմոնը, Յակոբոսի Եղբայրը Յու-
դան, և Իսկարիովտացի Յուդան, որ և մատնիչ ե-
17 ղաւ։ Եւ անոնց հետ իջնելով՝ տափարակ տեղ մը
կայնեցաւ, նաև իր աշակերտներուն ժողովը՝ ու մեծ
բազմութիւն մը ժողովուրդներու՝ բոլոր Հրէաստանէ
ու Երուսաղէմէ և Տիւրոսի ու Սիդոնի ծովեղերքէն.
18 Որոնք եկան անոր խօսքը մտիկ ընելու, ու իրենց

հիւանդութիւններէն բժշկուելու. և պիղծ ոգիներէն
19 նեղութիւն կրողներն ալ եկան ու կը բժշկուէին։ Եւ
բոլոր ժողովուրդը կ'ուզէր իրեն դպչիլ, վասն զի
զօրութիւն կ'ելլէր իրմէ ու ամէնը կը բժշկէր։
20 Եւ ինք իր աչքերը դէպ իր աշակերտները վերցուց
ու ըսաւ, Երանի՛ ձեզի աղքատներուդ, վասն զի ձերն
21 է Աստուծոյ թագաւորութիւնը։ Երանի՛ ձեզի որ
հիմա անօթի էք, վասն զի պիտի կշտանաք. երանի՛
22 ձեզի որ հիմա կուլաք, վասն զի պիտի խնդաք։ Երա-
նի՛ է ձեզի՝ երբ մարդիկ ձեզ ատեն, ու երբ ձեզ
իրենց ընկերաներեն մերժեն ու նախատեն, և ձեր
վրայով գէշ անուն հանեն Որդւոյ մարդոյ պատճա-
23 ռաւ։ Ուրախ եղէք դուք այն օրը ու ցնծացէք, որ
ահա ձեր վարձքը շատ է երկինքը. վասն զի իրենց
24 հայրերը այդպէս կ'ընէին մարգարէներուն։ Բայց
վա՛յ ձեզի հարուստներուդ, վասն զի ձեր մխիթարու-
25 թիւնը առած էք։ Վա՛յ ձեզի որ կուշտ էք, վասն զի
պիտի անօթենաք. վա՛յ ձեզի որ հիմա կը ծիծաղիք,
26 վասն զի ուրդ պիտի ընէք ու լաք։ Վա՛յ ձեզի երբ
*մարդիկ ձեր վրայով ապէկ խօսին, վասն զի իրենց
հայրերը այդպէս կ'ընէին սուտ մարգարէներուն։
27 Բայց կ'ըսեմ ձեզի որ մտիկ կ'ընէք, Սիրեցէք ձեր
28 թշնամիները, ձեզ ատողներուն բարի ըրէք. Ձեզ
անիծողները օրհնեցէք, ձեզի նեղութիւն տուողնե-
29 րուն համար աղօթք ըրէք, Ան որ քու մէկ ծնօտիդ
կը զարնէ, միւսն ալ մօտեցուր անոր. և ան որ քու
վերարկուդ քեզմէ կը հանէ՝, մի արգիլեր անկէ շա-
30 պիկդ ալ։ Այն ամէնուն որ քեզմէ կ'ուզէ՝ տուր, ու

---

*Որոնք, բոլոր մարդիկ

31 քու բաներդ առնողէն պահանջեր։ Եւ
ինչպէս կ'ուզէք որ մարդիկ ձեզի ընեն, դուք ալ ա-
32 նոնց այնպէս ըրէք։ Եւ եթէ դուք ձեզ սիրողները
սիրէք, ի՞նչ շնորհ կ'ունենաք. վասն զի մեղաւոր-
33 ներն ալ կը սիրեն զիրենք սիրողները։ Եւ եթէ դուք
ձեզի բարի ընողներուն բարի ընէք, ի՞նչ շնորհ կ'ու-
նենաք. վասն զի մեղաւորներն ալ նոյն բանը կ'ընեն։
34 Եւ եթէ այնպիսի մարդոց փոխ տաք՝ որոնցմէ յոյս
ունիք առնելու, ի՞նչ շնորհ կ'ունենաք. վասն զի
մեղաւորներն ալ մեղաւորներուն փոխ կուտան, որ-
35 պէս զի նոյն չափով եւ առնեն։ Հապա սիրեցէք
դուք ձեր թշնամիները, ու բարի ըրէք, և փոխ տուէք
առանց փոխարէնի մը ապասելու, և ձեր վարձքը շատ
պիտի ըլլայ, ու Բարձրելոյն որդիները պիտի ըլլաք.
վասն զի անիկա բարերար է ապերախտներուն ու չա-
36 րերուն։ Ուրեմն գթած եղէք, ինչպէս ձեր Հայրն ալ
37 գթած է։ Մի դատէք, ու պիտի չդատուիք. մի դա-
տապարտէք, ու պիտի չդատապարտուիք. ներեցէք,
38 ու ձեզի պիտի ներուի. Տուէք, ու ձեզի պիտի տրուի.
աղէկ չափով, կսխուած, ցնցուած, լեփլեցուն պիտի
տրուի ձեր գոգը. քանզի այն չափովը որով դուք կը
չափէք, ձեզի պիտի չափուի։
39 Առակ մը ալ ըսաւ անոնց, Միթէ կոյրը կուրին
կրնա՞յ առաջնորդութիւն ընել. չէ՞ որ երկուքն ալ
40 փոսը պիտի իյնան։ Աշակերտը իր վարդապետէն մեծ
չէ, բայց ամէն կատարելապէս վարժուածը իր վար-
դապետին պէս կ'ըլլայ։
41 Եւ ինչո՞ւ քու եղբօրդ աչքին մէջի շիւղը կը տես-
42 նես, ու քու աչքիդ մէջի գերանին չես նայիր։ Կամ
ի՞նչպէս կրնաս ըսել քու եղբօրդ, Եղբայր, թող

տուր որ աչքիդ մէջի շիւղը հանեմ։ և դուն քու աչ-
քիդ մէջի գերանը չես տեսներ. կեղծաւոր, առաջ
քու աչքէդ գերանը հան, ու հոգը պարզ պիտի
տեսնես քու եղբօրդ աչքին մէջի շիւղը հանելու։
43 Քանզի չկայ բարի ծառ մը որ չար պտուղ բերէ, ոչ
44 ալ չար ծառ մը որ բարի պտուղ բերէ. Վասն զի ա-
մէն ծառ իր պտուղէն կը ճանչցուի. քանզի փուշե-
րէն թուզ չեն քաղեր, ու մորենիէն խաղող չեն
45 ժողվեր։ Բարի մարդը իր սրտին բարի գանձէն բա-
րութիւն կը բղխէ, և չար մարդը իր սրտին չար գան-
ձէն չարութիւն կը բղխէ. վասն զի իր բերանը սրտին
ուելցուքէն կը խօսի։
46 Եւ ինչո՞ւ զիս Տէր, Տէր, կը կոչէք, ու ըսած բա-
47 ներս չէք կատարեր։ Այն ամէնը որ ինծի կու գայ և
իմ խօսքերս կը լսէ ու զանոնք կը կատարէ, ձեզի
48 ցուցնեմ թէ որո՛ւ կը նմանի։ Անիկա տուն շինող
մարդու մը կը նմանի, որ փորեց ու խորունկցուց, ու
հիմը վէմի վրայ դրաւ. և ջուրերուն յորդած ատենը
գետը զարկաւ այն տանը, ու չկրցաւ զանիկա շար-
49 ժել, վասն զի վէմի վրայ հաստատուած էր։ Բայց ան
որ իմ խօսքերս կը լսէ ու չկատարեր, կը նմանի այն
մարդուն՝ որ հողի վրայ առանց հիմի տուն կը շինէ.
որու գետը զարկաւ, և շուտ մը փլաւ, ու այն տանը
կործանումը մեծ էր

ԳԼ. Է

1 Ու երբ իր բոլոր խօսքերը ժողովուրդին ականջնե-
2 րուն խօսելը լմնցուց, մտաւ Կափառնայում։ Եւ հար-
իւրապետի մը ծառայ ծանր հիւանդացած՝ մօտ էր

3 մեռնելու, որ սիրելի էր անոր։ Երբ Յիսուսի վրայով
լսեց, Հրեաներէն քանի մը ծերեր ղրկելով՝ աղաչեց
4 անոր որ գայ իր ծառան ապրեցնէ։ Անոնք ալ եկան
Յիսուսի և թախանձանօք կ'աղաչէին անոր ու կ'ըսէին
թէ Անիկա արժանի է՝ որու այս ընդհը պիտի ընես.
5 Վասն զի մեր ազգը կը սիրէ, ու ժողովարանը անիկա
6 շինեց մեզի։ Եւ Յիսուս անոնց հետ գնաց. երբ տու-
նէն շատ հեռու չէր, հարիւրապետը ղրկեց անոր քանի
մը բարեկամներ, ու ըսաւ անոր, Տէր, մի յոգնիր,
վասն զի ես արժանի չեմ որ դուն իմ յարկիս տակ
7 մտնես. Անոր համար ես ինքզինքս ալ արժանի չսե-
պեցի քեզի գալու. հապա խօսքով զրուցէ, և իմ
8 ծառան պիտի բժշկուի։ Վասն զի ես ալ իշխանու-
թեան տակ դրուած մարդ մըն եմ, ու իմ հրամանիս
տակ զինուորներ ունիմ. և ասոր կ'ըսեմ, Գնա, ու
կ'երթայ. և միւսին՝ թէ Եկուր, ու կու գայ. և ծա-
9 ռայիս՝ թէ Այս բանը ըրէ, ու կ'ընէ։ Յիսուս այս
բաները լսելով՝ զարմացաւ անոր վրայ. և իր ետևէն
դարձող ժողովուրդին դարձաւ ու ըսաւ, Ձեզի կ'ըսեմ,
որ Իսրայէլի մէջ անգամ՝ ես այսչափ հաւատք չգտայ։
10 Ու պատգամաւորները նորէն տուն դարձան, և հի-
ւանդ ծառան առողջացած գտան։
11 Ու հետևեալ օրը քաղաք մը կ'երթար,
որուն անունը Նային էր, և անոր հետ կ'երթային իր
12 աշակերտներէն շատերը ու մեծ բազմութիւն։ Ու
երբ քաղաքին դրանը մօտեցաւ. ահա մեռեալ մը
դուրս կը հանէին, իր մօրը մէկ հատիկ աղան. և ա-
նանիկա արբեւարի էր, ու քաղաքին շատ ժողովուրդը
13 անոր հետ էր։ Եւ Տէրը զանիկա տեսնելով՝ խղճաց
14 անոր վրայ, ու ըսաւ անոր, Մի լար։ Եւ մատենալով՝

դուգաղին դպաւ, ու սոնողները կանգ առին. և ըսաւ,
15 Ով պատանի՛ քեզի կ'ըսեմ՝ Ելի՛ր։ Ու մեռելը ելաւ
նստաւ, ու սկսաւ խօսիլ. ու տուաւ զանիկա իր մորը։
16 Եւ ամէնն ալ վախով բռնուեցան, ու զԱստուած
կը փառաւորէին՝ ըսելով թէ Մեծ մարգարէ մը ելեր
է մեր մէջ. և թէ Աստուած իր ժողովուրդին այցե-
17 լութիւն բրաւ։ Եւ այս ձայնը անոր վրայով բոլոր
Հրէաստան ելաւ, ու բոլոր շրջակայ տեղերը։
18 Եւ Յովհաննէսի պատմեցին իր աշակերտները այս
19 ամէն բաներուն վրայով։ Յովհաննէս ալ իր աշա-
կերտներուն երկուքը իրեն կանչեց, և զՏէր Յիսուսի
ղրկեց՝ ըսելով, Դուն ա՞ն ես որ գալու էիր, թէ ուրիշի
20 մը սպասենք։ Եւ այն մարդիկը եկան անոր ու ըսին,
Յովհաննէս մկրտիչը մեզ ղրկեց քեզի, ու կ'ըսէ,
Դուն ա՞ն ես որ գալու էիր, թէ ուրիշի մը սպասենք։
21 Եւ նոյն ժամուն շատերը բժշկեց էրէնց հիւանդու-
թիւններէն ու հարուածներէն և չար ոգիներէն, ու
22 շատ կոյրերու տեսութիւն շնորհեց։ Եւ Յիսուս պա-
տասխան տալով անոնց ըսաւ, Գացէք Յովհաննէսի
պատմեցէք ինչ որ տեսաք ու լսեցիք. որ կոյրերը կը
տեսնեն, կուզերը կը քալեն, բորոտները կը մաքրուին,
խուլերը կը լսեն, մեռելները յարութիւն կ'առնեն,
23 աղքատներուն աւետարան կը քարոզուի։ Եւ երանի՛
անոր որ իմ վրայովս չգայթակղիր։
24 Ու երբ Յովհաննէսի ղրկած մարդիկը գացին, Յի-
սուս սկսաւ ժողովուրդներուն ըսել Յովհաննէսի հա-
մար, Ինչ տեսնելու ելաք անապատին մէջ. եղէգ
25 մը հովէն շարժուած։ Հապա ինչ տեսնելու ելաք.
փափուկ հանդերձներ հագած մարդ մը. ահա ա-
նոնք որ փառաւոր հագուստներով ու փափկութեան

26՝ մէջ են, թագաւորական պալատներն են։ Հապա ի՞նչ
տեսնելու ելաք. մարգարէ՞, այո, կ՚ըսեմ՝ ձեզի, մար-
27 գարէէ մը՝ն ալ աւելի։ Վասն զի սուրբ է՝ որուն հա-
մար գրուած է, Ահա ես իմ դեսպանս կը զրկեմ քու
երեսիդ առջեւէն, ու քու ճամբադ պիտի պատրաստէ
28 քու առջեւդ։ Բանզի կ՚ըսեմ ձեզի, Կիներէն ծնած-
ներուն մէջ Յովհաննէս մկրտիչէն մեծ մարգարէ
չկայ. սակայն Աստուծոյ թագաւորութեանը մէջ
ամէնէն պզտիկը անկէ մեծ է։
29 Եւ բոլոր ժողովուրդը ու մաքսաւորները երբ լսե-
ցին, արդարացուցին զԱստուած, որ Յովհաննէսի
30 մկրտութիւնովը մկրտուեցան։ Բայց փարիսեցիները
և օրինականները իրենց անձին դէմ Աստուծոյ խոր-
հուրդը անարգեցին, և անկէ չմկրտուեցան։
31 *Ուստի որո՞ւ նմանցնեմ այս ազգին մարդիկը, և
32 որո՞ւ կը նմանին։ Կը նմանին աղուց, որոնք շուկաները
նստելով իրարու կը կանչեն ու կ՚ըսեն, Փող հնչե-
ցուցինք ձեզի, ու չխաղացիք, ողբ կարդացինք ձեզի,
33 ու չլացիք։ Վասն զի Յովհաննէս մկրտիչ եկաւ, ոչ
հաց կ՚ուտէր և ոչ գինի կը խմէր, ու կ՚ըսէք, Դեւ
34 կայ անոր ներսիդին։ Որդին մարդոյ եկաւ, կ՚ուտէ
ու կը խմէ, և կ՚ըսէք, Ահա ուտող և արբեցող մարդ
35 մը, մաքսաւորներու ու մեղաւորներու բարեկամ։ Եւ
իմաստութիւնը արդարացաւ իր բոլոր որդիներէն։
36 Փարիսեցիներէն մէկը կ՚աղաչէր անոր որ իրեն հետ
հաց ուտէ. ան ալ փարիսեցիին տունը մտաւ ու սե-
37 ղան նստաւ։ Եւ ահա քաղաքին մէջ մեղաւոր կին
մը կար. երբ իմացաւ թէ անիկա փարիսեցիին տունը

*Ոմանք, Եւ Տէրը ըսաւ, Ուստի

սեղան նստեր է, շիշ մը անուշահոտ իւղ բերաւ.
38 Ու ետևի կողմէն անոր ոտքերուն քով կեցեր՝ կու-
լար, և արցունքովը սկսաւ անոր ոտքերը թրջել, ու
իր գլխուն մազերովը կը սրբէր, և կը համբուրէր ա-
39 նոր ոտքերը, ու իւղով կ'օծէր։ Ու երբ տեսաւ փա-
րիսեցին, որ զանիկա հրաւիրեր էր, կ'ըսէր իր միտքին
մէջ, Ասիկա եթէ մարգարէ ըլլար, պիտի գիտնար
թէ ո՛վ և ի՞նչպէս կին է իրեն դպչողը, վասն զի մե-
40 ղաւոր է։ Եւ Յիսուս պատասխան տուաւ ու ըսաւ ա-
նոր, Սիմոն, քեզի բան մը ունիմ ըսելու. ան ալ
41 ըսաւ, Ըսէ, վարդապետ. Երկու պարտապան մը
երկու պարտական ունէր, մէկը հինգ հարիւր դա-
42 հեկան պարտք ունէր, ու միւսը յիսուն։ Եւ որով-
հետև հատուցանելու չարչարանքը չունէին, երկու-
քին ալ շնորհեց. հիմա ըրուցէ, Անոնցմէ ո՞րը աւելի
43 պիտի սիրէ զանիկա։ Պատասխան տուաւ Սիմոն ու
ըսաւ, Ինծի այսպէս կ'երեւնայ, թէ որո՛ւ որ շատ
44 շնորհեց. ան ալ ըսաւ անոր, Ուղիղ դատեցիր։ Ու
դառնալով դէպ ի այն կինը՝ ըսաւ Սիմոնի, Կը տես-
նե՞ս այս կինը. ես քու տունդ մտայ, դուն ոտքերուս
ջուր չտուիր, բայց ասիկա էր արցունքովը ոտքերս
45 թրջեց, և իր *մազերովը սրբեց։ Դուն ինծի համբոյր
մը չտուիր, բայց ասիկա հոս մտնելէս ի վեր ոտքերս
46 համբուրելէն չդադարեցաւ։ Դուն իմ գլուխս ձէ-
թով չօծեցիր, բայց ասիկա իմ ոտքերս անուշահոտ
47 իւղով օծեց։ Ասոր համար կ'ըսեմ քեզի, Ներուած
են ասոր շատ մեղքերը, վասն զի շատ սիրեց. բայց
48 որու որ քիչ կը ներուի, անիկա քիչ կը սիրէ. Ու

*Մազ+, գլխուն մազերովը

49 ըսաւ անոր, Քու մեղքերդ ներուած են։ Եւ անոր
հետ սեղան նստողները սկսան իրենց մէջ ըսել, Ո՞վ
է ասիկա որ մեղքերու թողութիւն ալ կու տայ։
50 Եւ ինք ըսաւ կնոջը, Քու հաւատքդ քեզ *փրկեց,
գնա խաղաղութեամբ։

ԳԼ. Ը

1 Ու եղաւ որ անկէ ետև ա՛լ ինք քաղաքէ քաղաք
ու գեղէ գեղ պտըտելով՝ կը քարոզէր, և Աստուծոյ
թագաւորութիւնը կ՚աւետարանէր, ու տասներկու։
2 քը իրեն հետ էր. Նաև քանի մը կիներ՝ որոնք չար ոգի-
ներէ ու հիւանդութիւններէ բժշկուեր էին. Մարիամ
որ Մագդալենացի կ՚ըսուէր, ուրկէ եօթը դև ելեր
3 էր, Եւ Յովհաննա, Հերովդէսի տանը վերակացուին
Քուզայի կինը, ու Շուշան և շատ ուրիշներ, որոնք
իրենց ստացուածքովը †անոր ծառայութիւն կ՚ընէին։
4 Ու երբ մեծ բազմութիւն ժողվուեցաւ և շատ քա-
5 ղաքներէ իրեն եկան, առակով մը ըսաւ անոնց, Սերմ
ցանող մը ելաւ իր սերմը ցանելու. ու ցանած ատենը
մէկ քանին ճամբուն քով ինկաւ և ոտքէ տակ կոխ-
ուեցաւ, ու երկինքի թռչունները կերան զանիկա։
6 Եւ ուրիշը ապառաժի վրայ ինկաւ, ու բուսածին
7 պէս չորցաւ, հողին հիւթ չունենալուն համար։ Եւ
ուրիշը փուշերու մէջ ինկաւ, ու փուշերը անոր հետ
8 բուսնելով, խեղդեցին զանիկա։ Եւ ուրիշը ալէկ հողի
մէջ ինկաւ, ու բուսնելով՝ հարիւրապատիկ պտուղ

---

*Կամ, բժշկեց
†Մանաւ, անոնց

տուաւ։ Երբ այս բաները կը զրուցէր, կ'աղաղակէր
Ան որ լսելու ականջ ունի՝ թող լսէ։
9 Եւ իր աշակերտները կը հարցնէին իրեն՝ ըսելով
10 թէ Ինչ պիտի ըլլայ այն առակը։ Ան ալ ըսաւ,
Ձեզի տրուած է գիտնալ Աստուծոյ թագաւորու-
թեան խորհուրդները, բայց ուրիշներուն առակնե-
րով կը խօսիմ. որպէս զի տեսնելով՝ չտեսնեն, և լսե-
լով՝ չիմանան։
11 Արդ առակը այս է. Սերմը Աստուծոյ խօսքն է։
12 Ու ճամբուն քովինները անոնք են՝ որ կը լսեն, ու
ետքը Սատանայ կու գայ, անոնց սրտէն կը հանէ
խօսքը, որպէս զի չըլլայ թէ հաւատան ու փրկուին։
13 Եւ տպտուտաժին վրայինները անոնք են՝ որ երբ կը լսեն,
ուրախութեամբ կ'ընդունին խօսքը, բայց արմատ
չունին. ատեն մը կը հաւատան, ու փորձութեան
14 ժամանակ կը հեռանան։ Եւ փուշերուն մէջ ինկածը
անոնք են՝ որ կը լսեն, բայց հոգերով ու հարստու-
թիւնով և այս կեանքին ցանկութիւններովը զբա-
15 զած ըլլալով՝ կը խեղդուին և անպտուղ կ'ըլլան։ Իսկ
աղէկ հողի մէջ ցանուածը անոնք են՝ որ բարի և յօ-
ժար սրտով լսելով խօսքը կ'ընդունին ու համբերու-
թիւնով պտուղ կ'ուտան։
16 Ձկայ մէկը որ ճրագ վառէ ու ամանի մը տակ կամ
մահիճին ներքև դնէ, հապա աշտանակի վրայ կը
17 դնէ, որպէս զի ներս մտնողները լոյսը տեսնեն։ Վասն
զի չկայ ծածուկ բան մը որ պիտի չյայտնուի, ոչ ալ
գաղտուկ բան մը որ պիտի չգիտցուի ու երևան չելլէ։
18 Ուստի նայեցէք թէ ի՞նչպէս կը լսէք. քանզի ով որ
ունի՝ անոր պիտի տրուի, և ով որ չունի՝ այն ալ զոր
ինք կը կարծէ թէ ունի, անկէ պիտի առնուի։

19 Եւ անոր մայրը ու եղբայրները իրեն եկան, ու բաղ-
20 մութենէն չէին կրնար անոր քով երթալ։ Եւ անոր
իմացուցին՝ ըսելով, Քու մայրդ ու եղբայրներդ դուրս-
21 ը կայներ են, ու քեզ տեսնել կ'ուզեն։ Եւ անիկա
պատասխան տալով՝ ըսաւ անոնց, Իմ մայրս ու իմ
եղբայրներս ասոնք են, որ Աստուծոյ խօսքը կը լսեն
ու զանիկա կը կատարեն։
22 Ու եղաւ որ օր մը նաւը մտաւ ինք և իր աշակերտ-
ներն ալ, ու ըսաւ անոնց, Ծովակին միւս կողմը անց-
23 նինք. և ճամբայ ելան։ Ու երբ նաւով կ'երթային,
ինք քնացաւ. ու հովի փոթորիկ մը իջաւ ծովակին
վրայ, և նաւը կը լեցուէր, ու իրենք վտանգի մէջ
24 էին։ Մօտեցան, արթնցուցին զանիկա ու ըսին, Վար-
դապետ, վարդապետ, ահա կը կորսուինք. ան ալ
ելաւ սաստեց հովին ու ջուրերուն խռովութեանը, և
25 հանդարտեցաւ, ու խաղաղութիւն եղաւ։ Եւ ըսաւ
անոնց, Ո՞ւր է ձեր հաւատքը. և անոնք վախի մէջ
ինկած՝ զարմացան, ու իրարու կ'ըսէին, Արդեօք ո՞վ
է ասիկա՝ որ հովերուն ու ջուրին ալ հրաման կու-
տայ, և կը հնազանդին ասոր։
26 Ու նաւելով իջան *Գադարացւոց երկիրը, որ Գա-
27 լիլեայի դիմացի կողմն է։ Եւ ինք ցամաքը ելելուն
պէս՝ այն քաղաքէն մարդ մը եկաւ դիմացը, որուն
ներսը շատ սատանէ ի վեր դեւեր կային. ու անիկա
հանդերձ չէր հագներ, ոչ ալ տան մէջ կը բնակէր,
28 հապա գերեզմաններու մէջ։ Եւ Յիսուսը տեսնելով՝
աղաղակեց ու ինկաւ անոր առջև, ու բարձր ձայ-
նով ըսաւ, Դուն ինծի հետ ի՞նչ բան ունիս, Յիսուս,

---

*Ոմանք, Գերգեսացւոց

Որդի Աստուծոյ Բարձրելոյ. կ'աղաչեմ քեզի, զիս մի
29 տանջեր։ (Վասն զի հրամայեց պիղծ ոգիին որ այն
մարդէն ելլէ. որովհետև շատ ատեն էր որ զանիկա
յափշտակեր էր, և անիկա շղթաներով ու ատնակա-
պերով կապուած կը պահուէր, բայց կապերը կը
30 կտրտէր ու դևէն անապատը կը քշուէր։) Հարցուց
անոր Յիսուս ու ըսաւ, Անունդ ի՞նչ է. ան ալ ըսաւ,
Լեգէոն. վասն զի շատ դևեր մտեր էին անոր ներսի-
31 դին։ Եւ կ'աղաչէին անոր որ անդունդը երթալու
32 հրաման չընէ իրենց։ Եւ այն տեղ շատ խոզերու
երամակ մը կար, որոնք լեռը կ'արածուէին. ու աղա-
չեցին անոր որ իրենց հրաման տայ անոնց մէջ մտնե-
33 լու. և հրաման տուաւ անոնց։ Ու դեւերը մարդէն
ելլելով՝ խոզերուն մէջ մտան ու երամակը դահավէժ
34 տեղէն ծովակը վազեց ու խեղդուեցաւ։ Եւ խոզա-
բածները այս եղած բանը տեսնելով փախան, ու
35 պատմեցին քաղաքը ու գիւղակները։ Եւ հարցուցին
ելան եղած բանը տեսնելու, ու եկան Յիսուսի, և
գտան այն մարդը՝ ուրկէ դևերը ելեր էին, հագուած
ու խելքը վրան Յիսուսի ոտքերուն քով նստած, ու
36 վախցան։ Եւ անոնք որ տեսեր էին, պատմեցին անոնց
37 թէ ի՞նչպէս դիւահարը ազատեցաւ։ Եւ Գադարաց-
ւոց շրջակայ տեղերը գտնուող բոլոր բազմութիւնը
կ'աղաչէր անոր, որ իրենցմէ երթայ, վասն զի մեծ
վախով բռնուած էին. ան ալ նաւը մտնելով ետ դար-
38 ձաւ։ Եւ այն մարդը՝ ուրկէ դևերը ելեր էին, կ'աղա-
չէր անոր որ հետը ըլլայ. բայց Յիսուս արձակեց զա-
39 նիկա ու ըսաւ, Դարձիր քու տունդ, ու պատմէ ինչ
որ Աստուած քեզի ըրաւ. ան ալ գնաց, ու բոլոր
քաղաքին մէջ քարոզեց ինչ որ Յիսուս իրեն ըրաւ։

40 Ու երբ Յիսուս ետ դարձաւ, ժողովուրդը զանիկա
41 ընդունեց, վասն զի ամէնը անոր կը սպասէին։ Եւ
ահա Յայրոս անունով մարդ մը եկաւ, ու ինք ժո-
ղովարանին իշխանն էր. և Յիսուսի առքը իյնալով
42 կ'աղաչէր անոր որ իր տունը մտնէ. Վասն զի մէկ
հատիկ աղջիկ մը ունէր, գրեթէ տասներկու տարե-
կան, որ մեռնելու մօտ էր. ու երբ անիկա կ'երթար,
բազմութիւնը կը նեղէր զանիկա։
43 Եւ կին մը, որ տասներկու տարիէ ի վեր արիւնի
սեռատեսութեան մէջ էր, ու իր բոլոր ունեցածը
բժիշկներուն ծախք ըրած էր, և իրեն ոչ մէկէն բժըշ-
44 կուելու ճար մը եղած էր, Ետևէն մօտենալով՝ անոր
հանդերձին քղանցքին դպաւ, և իսկոյն իր արիւնին
45 հոսումը դադարեցաւ։ Եւ Յիսուս ըսաւ, Ո՞վ էր ան
որ ինձի դպաւ. երբ ամէնը կ'ուրանային, ըսաւ Պետ-
րոս ու անոր հետ եղողները, Վարդապետ, բազմու-
թիւնը քեզ կը հրէ ու կը նեղէ, ու կ'ըսէս թէ Ո՞վ
46 ինձի դպաւ։ Եւ Յիսուս ըսաւ, Մէկը ինձի դպաւ,
47 քանզի իմացայ որ ինձմէ զօրութիւն մը ելաւ։ Երբ
տեսաւ կինը որ բանը անկէ չպահուեցաւ, դողալով
եկաւ ու անոր առջև ինկաւ, և բոլոր ժողովուրդին
առջև անոր պատմեց թէ ի՞նչ բանի համար անոր
դպեր էր, և թէ ի՞նչպէս ինք իսկոյն բժշկուեցաւ։
48 Եւ Յիսուս ըսաւ անոր, Քաջալերուէ, աղջիկ, քու
հաւատքդ քեզ բժշկեց, գնա խաղաղութեամբ։
49 Երբ ինք դեռ կը խօսէր, ժողովրդապետին տունէն
մէկը եկաւ ու ըսաւ անոր, Աղջիկդ մեռաւ, ալ վար-
50 դապետը մի յոգնեցներ։ Բայց Յիսուս երբ լսեց,
պատասխան տուաւ անոր ու ըսաւ, Մի վախնար,
51 միայն հաւատա, ու պիտի ապրի։ Եւ երբ տունը

մնաս, ուրիշ մէ՛կը թող չառնու որ մնանէ, բայց
միայն Պետրոսը ու Յակոբոսը և Յովհաննէսը ու աղ-
52 ջիկան հայրը ու մայրը։ Ամէնն ալ կու լային ու կ՚աղ-
բային անոր վրայ. և ինք ըսաւ, Մի լաք, անիկա մե-
53 ռած չէ, հապա կը քնանայ։ Եւ անոնք ծաղր կ՚ընէին
54 զանիկա, քանզի գիտէին թէ մեռաւ։ Ու ինք ամէնն
ալ դուրս հանելով՝ բռնեց անոր ձեռքին ու կանչեց՝
55 ըսելով, Աղջիկ, ելիր։ Եւ անոր հոգին դարձաւ, ու
իսկոյն ոտք ելաւ. և Յիսուս հրամայեց որ ուտելիք
56 տան անոր։ Ու անոր ծնողքը զարմացան. և ինք
անոնց պատուիրեց որ եղած բանը մարդո՛ւ չպրուցեն։

ԳԼ. Թ

1 Եւ իր տասներկու *աշակերտները մէկտեղ իրեն
կանչելով՝ անոնց զօրութիւն ու իշխանութիւն տուաւ
2 բոլոր դեւերուն վրայ և տխտերը բժշկելու։ Եւ զա-
նոնք ղրկեց որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը քարո-
3 զեն ու հիւանդները բժշկեն։ Եւ ըսաւ անոնց, Ճամ-
բու համար բան չառնէք, ոչ գաւազան և ոչ պարկ,
ոչ հաց և ոչ ոսկի, ոչ ալ կրկին հանդերձ ունե-
4 նաք։ Եւ ո՛ր տուն որ մտնէք, հոն մնացէք ու անկէ
5 ելէք։ Ու անոնք որ ձեզ չեն ընդունիր, երբ այն քա-
ղաքէն կ՚ելլէք, ձեր ոտքերուն փոշին անդամ թօթ-
6 վեցէք՝ իրենց դէմ վկայութիւն ըլլալու համար։ Եւ
անոնք ելան ու դեղէ դեղ կը պտըտէին, և ամէն
տեղ աւետարանը կը քարոզէին ու բժշկութիւն
կ՚ընէին։

---

*Մատ., տասներկուները

7 Եւ Հերովդէս չորրորդապետը անոր բոլոր գործերը
լսելով՝ տարակուսանքի մէջ էր. որովհետև ոմանք
8 ըսած էին թէ Յովհաննէս յարութիւն առաւ մեռելնե-
րէն, և ոմանք՝ թէ Եղիա յայտնուեցաւ, և ուրիշ-
ներն ալ՝ թէ Առաջնոյն մարգարէներէն մէկը յա-
9 րութիւն առաւ։ Եւ Հերովդէս ըսաւ, Յովհաննէսը
ես գլխատեցի, հապա ասիկա ո՞վ պիտի ըլլայ, որուն
վրայով այսպիսի բաներ կը լսեմ։ ու կ'ուզէր որ տես-
նէ զանիկա։
10 Եւ առաքեալները դարձան ու պատմեցին անոր
ինչ որ ըրին. և առաւ զանոնք, առանձին անապատ
տեղ մը քաշուեցաւ քաղաքի մը քով՝ որուն անունը
11 Բեթսայիդա էր։ Եւ ժողովուրդները երբ իմացան՝
անոր ետևէն գացին, ու զանոնք ընդունելով՝ կը խօ-
սէր անոնց Աստուծոյ թագաւորութեանը վրայով. և
որոնք որ բժշկութեան կարօտ էին՝ կը բժշկէր։
12 Ու երբ օրը սկսաւ իրիկուան մօտենալ, տասներ-
կուքը եկան ու ըսին անոր, Արձակէ ժողովուրդները,
որպէս զի շրջակայ գեղերը ու աղարտակները երթան
ինչևանին ու կերակուր գտնեն, վասն զի հոս անապատ
13 տեղ մըն ենք։ Ըսաւ անոնց, Դուք տուէք ատոնց ու-
տելիք. անոնք ալ ըսին, Մենք հինգ նկանակէն ու
երկու ձուկէն աւելի բան չունինք, եթէ չերթանք
այդ բոլոր ժողովուրդին համար կերակուր չգնենք։
14 (Քանզի հինգ հազարի չափ այր մարդիկ կային։) Ու
ըսաւ իր աշակերտներուն. Ատանք դաս դաս, յիսուն
15 յիսուն, նստեցուցէք։ Եւ այնպէս ըրին ու ամէնն ալ
16 նստեցուցին։ Եւ այն հինգ նկանակը ու երկու ձուկը
առնելով ու դէպ ի երկինք նայելով՝ օրհնեց զանոնք
ու կտրեց, և կու տար աշակերտներուն, որպէս զի

17 ժողովուրդին առջև դնեն։ Եւ կերան ու կշռացան
ամէնն ալ, ու ուելցած կտորտանքները տասներկու
կողով վերցուցին։
18 Ու եղաւ որ երբ ինք առանձին աղօթք կ'ընէր, աշ-
շակերտներն ալ իրեն հետ էին, և հարցուց անոնց՝
ըսելով, ժողովուրդները ինծի համար ո՞վ կ'ըսեն
19 թէ եմ։ Անոնք ալ պատասխան տալով՝ ըսին, Ոմանք՝
Յովհաննէս մկրտիչը, և ուրիշներ՝ Եղիա, ուրիշներ
ալ՝ թէ Աւետարանի մարգարէներէն մէկը յարութիւն
20 առեր է։ Եւ ինք ըսաւ անոնց, Հապա դուք ինծի
համար ո՞վ կ'ըսէք թէ եմ։ պատասխան տուաւ Պետ-
21 րոս ու ըսաւ, Աստուծոյ Քրիստոսը։ Եւ ինք խստիկ
պատուիրեց անոնց որ այս բանը մարդո՛ւ չպրուցեն։
22 Ու ըսաւ թէ Պէտք է որ Որդին մարդոյ շատ չարչա-
րանքներ կրէ, և ծերերէն ու քահանայապետներէն
և դպիրներէն մերժուի ու սպաննուի, ու երրորդ օրը
23 յարութիւն առնէ։ Եւ ամէնուն կ'ըսէր, Եթէ մէկը
կ'ուզէ իմ ետևէս գալ, թող իր անձը ուրանայ, և
24 ամէն օր իր խաչը վերցնէ, ու իմ ետևէս գայ։ Վասն
զի ով որ կ'ուզէ իր անձը ապրեցնել, պիտի կորսնցնէ
զանիկա. և ով որ ինծի համար իր անձը կորսնցնէ,
25 պիտի ապրեցնէ զանիկա։ Քանի՞ կը շահի մարդ
մը՝ եթէ բոլոր աշխարհը վաստկի, և իր անձը կոր-
26 սընցնէ կամ՝ վնաս ընէ։ Վասն զի ով որ զիս և իմ
խօսքերս թաքնիլը ամօթ սեպէ, Որդին մարդոյ ալ
զանիկա թաքնիլը ամօթ պիտի սեպէ՝ երբ գայ իր
27 ու Հօրը և սուրբ հրեշտակներուն փառքովը։ Բայց
ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ Հոս կայնողներէն մէկ
քանիները կան՝ որոնք մինչև հոմը պիտի չառնեն,
մինչև տեսնեն Աստուծոյ թագաւորութիւնը։

28 Ու եղաւ որ այս խօսքերէն դրեթէ ութ օր ետքը՝
Պետրոսը ու Յովհաննէսը և Յակոբոսը առնելով, լեռը
29 ելաւ աղօթք ընելու։ Ու երբ ինք աղօթք կ՚ընէր, իր
երեսին տեսքը ուրիշ կերպ մը եղաւ, ու իր հագուստը
30 ճերմակ ու փայլուն եղաւ։ Եւ ահա երկու մարդիկ
իրեն հետ կը խօսէին, որոնք Մովսէս ու Եղիա էին,
31 փառքով երեւցած, և անոր այս Երուսաղէմի մէջ պիտի կա-
32 տարուէր։ Բայց Պետրոս և անոր հետ եղողները քու-
նով ծանրացած էին, ու երբ արթնցան, տեսան անոր
փառքը և այն երկու մարդիկը որոնք անոր քով կե-
33 ցեր էին։ Ու եղաւ որ երբ անոնք պատուեցան անոր
քովէն, Պետրոս ըսաւ Յիսուսի. Վարդապետ, աղէկ
է որ հոս կենանք, ու երեք խրճիթ շինենք. մէկը
քեզի՝ և մէկը Մովսէսի՝ ու մէկը Եղիայի, վասն զի
34 չէր գիտեր ի՛նչ կը խօսէր։ Եւ քանի որ անիկա այս
բաները կը խօսէր, ամպ մը եկաւ ու անոնց վրայ հա-
վանի եղաւ, և ամպին առակ մնացած աւեննին վախ-
35 ցան։ Ու ձայն մը եղաւ ամպէն՝ ըսելով, Ասիկա է
36 իմ սիրելի Որդիս, ասոր մտիկ ըրէք։ Եւ երբ այն
ձայնը եղաւ, Յիսուս մինակ գտնուեցաւ։ Ու իրենք
լուռ կեցան, և իրենց տեսածներէն այն օրերը մար-
դո՛ւ բան մը չպատմեցին։

37 Ու եղաւ որ հետևեալ օրը, երբ անոնք լեռնէն վար
38 իջան, շատ ժողովուրդ անոր դէմը ելաւ։ Եւ ահա
ժողովուրդին մէջէն մարդ մը աղաղակեց ու ըսաւ,
Վարդապետ, կ՚ապաչեմ քեզի, նայէ իմ որդիս,
39 քանզի իմ միակ հատիկս է. Եւ ահա ոգի մը կը բռնէ
զանիկա. ան ալ յանկարծ կը կանչուրտէ, և զա-
նիկա ցնցելով կը փրփրեցնէ, ու հազիւ կը զատուի

40 անկէ՝ ջարդուբուրդ ընելով զանիկա. Եւ քու աշա-
կերտներուդ ալաչեցի որ հանեն զանիկա. ու չկրցան։
41 Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ, Ով անհաւատ
և խոտորեալ ազգ, մինչև ե՞րբ ձեզի հետ պիտի ըլ-
42 լամ ու ձեզի համբերեմ. հոս բեր քու որդիդ։ Ու
երբ դեռ կը մօտենար, դեւը զանիկա գետինը զար-
43 կաւ ու սաստիկ ցնցեց։ Իսկ Յիսուս սաստեց պիղծ
ոգին, և բժշկեց ազան ու զանիկա իր հօրը տուաւ։
44 Եւ ամէնը կը զարմանային Աստուծոյ մեծամեծ զար-
ծերուն վրայ։

Ու քանի որ ամէնը կը զարմանային Յիսուսի ըրած
բոլոր գործերուն վրայ, անիկա ըսաւ իր աշակերտ-
ներուն, Դուք այս խօսքերը ականջներնիդ դրէք, վասն
զի Որդին մարդոյ պիտի մատնուի մարդոց ձեռքը։
45 Բայց անոնք չէին իմանար այն խօսքը, և անոնցմէ
ծածկուած էր որպէս զի չհասկնան, ու կը վախնային
այն խօսքին համար իրեն հարցնելու։
46 Խորհուրդ մըն ալ մտաւ անոնց մէջ՝ թէ որդեօք
47 իրենց մէջ ո՞վ է մեծ։ Իսկ Յիսուս անոնց որոշն
խորհուրդը իմանալով՝ ազգայ մը առաւ ու զանիկա
48 իր քով կայնեցուց, Եւ ըսաւ անոնց, Ով որ այս
ազան իմ անունովս կ'ընդունի՝ զիս կ'ընդունի. և ան
որ զիս կ'ընդունի՝ անիկա զիս զրկողը կ'ընդունի՝
վասն զի ան որ ձեր ամէնուն մէջ պզտիկ է, անիկա
մեծ պիտի ըլլայ։
49 Պատասխան տուաւ Յովհաննէս ու ըսաւ, Վարդապետ,
մէկը տեսանք որ քու անունովդ դեւեր կը
հանէր և զանիկա արգիլեցինք, վասն զի մեզի հետ

50 չպատասխան։ Եւ Յիսուս ասաւ. անոր, Մի՛ պրդիլէք,
քանզի ան որ *մեզի հակառակ չէ, մեր՝ կողմէն է։
51 Ու եղաւ որ երբ իր աւիրհեա՝ վերանալու օրերը
կը կատարուէին, ինք ալ †հաստատ որոշեց՝ Երու-
52 սաղէմ երթալ։ Եւ իր երեսին առջեւէն պատգա-
մաւորներ ղրկեց. և երբ գացին, Սամարացւոց մէկ
գեղը մտան որպէս զի իրեն համար պատրաստութիւն
53 մը ընեն։ Եւ չընդունեցին զանիկա, վասն զի անոր
երեսը դէպ ի Երուսաղէմ երթալու ‡էր։
54 Երբ իր աշակերտները, Յակոբոս ու Յովհաննէս, տե-
սան, ըսին, Տէր, կ'ուզե՞ս որ ըսենք, ու երկինքէն
կրակ իջնէ և սատակեցնէ զանոնք, ինչպէս Եղիա ալ
55 ըրաւ։ Եւ դարձաւ յանդիմանեց զանոնք՝ ըսելով,
56 Չէք գիտեր թէ ի՛նչ հոգիի տէր էք դուք. ‡Վասն զի
Որդին մարդոյ չեկաւ մարդոց հոգիները կորսնցնե-
լու, հապա փրկելու։՝ և ուրիշ գեղ մը գացին։
57 Ու երբ անոնք ճամբան կ'երթային, մէկը ըսաւ
58 անոր, Տէր, քու ետեւէդ գամ՝ ուր որ երթաս։ Եւ
Յիսուս ըսաւ անոր, Աղուէսները որջեր ունին, ու եր-
կինքի թռչուններուն՝ բոյներ, բայց Որդին մարդոյ
գլուխը դնէ։
59 Ուրիշի մէն ալ ըսաւ, Եկուր իմ ետեւէս. ան ալ
ըսաւ, Տէր, ինծի հրամայեցէ՛ որ առաջ երթամ
60 իմ հայրս թաղեմ։ Յիսուս ըսաւ անոր, Թող տուր
մեռելներուն որ թաղեն իրենց մեռելները, բայց դուն
գնա Աստուծոյ թագաւորութիւնը քարոզէ։

---

*Ոմանք, ձեզի հակառակ չէ, ձեր

†Յոն. երեսը հաստատեց

‡Ոմանք չունին

61 Ուրիշ մին ալ ըսաւ, Տէր, ես քու ետևէդ պիտի դամ,
բայց ինծի հրամեցեր որ առաջ իմ տունս մէջ երթալ-
62 ներուն հրաժարական ողջոյն տամ։ Յիսուս ըսաւ անոր,
Ոչ մէկը որ ձեռքը մածին վրայ կը դնէ ու ետին կը
նայի, Աստուծոյ թագաւորութեանը յարմար է։

ԳԼ. Ժ

1 Այս բաներէն ետև Տէրը ուրիշ եօթանասուն ալ
որոշեց, և զանոնք իր առջևէն երկու երկու զրկեց
բոլոր քաղաքները ու տեղերը՝ ուր ինք պիտի երթար։
2 Եւ կ'ըսէր անոնց, Հունձքը շատ է, ու մշակները
քիչ։ ուստի հունձքին Տէրոջը ապաչեցէք որ մշակներ
3 հանէ իր հունձքին։ Գացէք. ահա ես ձեզ կը զրկեմ
4 իբրև գառներ գայլերու մէջ։ Ձեզի հետ քսակ մի
տանէք, ոչ ալ պարկ, և ոչ կօշիկներ, ու ճամբան
5 մարդո՛ւ բարև մի տաք։ Եւ ո՛ր տուն որ մտնէք՝ ա-
6 ռաջ ըսէք, *Բարև այս տանը։ Ու եթէ հոն †բարեւի
արժանաւոր մարդ" կայ, ձեր բարեւը պիտի հանգչի
7 անոր վրայ, տակա թէ ոչ՝ ձեզի պիտի դառնայ։ Եւ
այն տանը մէջ մնացէք, ու անոնցմէ կերէք ու խմե-
ցէք, վասն զի մշակը իր վարձքին արժանի է. տունէ
8 տուն մի փոխուիք։ Եւ ո՛ր քաղաք որ մտնէք ու ձեզ
9 ընդունին, ինչ որ ձեր առջև դրուի՝ կերէք. Ու
ըժշկեցէք անոր մէջի հիւանդները, և ըսէք անոնց,
10 Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեզի մօտեցեր է։ Բայց
ո՛ր քաղաք որ մտնէք ու ձեզ չընդունին, անոր հրա-

---

*Յոան. Խաղաղութիւն

†Յոան. խաղաղութեան որդի

11 պարակները ելլելով՝ ըսէք, Այն փոշին ալ որ ձեր
քաղաքէն մեր ոտքերուն փակած է, ձեզի կը թօթ-
վենք. միայն թէ գայս գիտնաք որ Աստուծոյ թա-
12 գաւորութիւնը ձեզի մօտեցեր է։ Ձեզի կ՚ըսեմ որ
այն օրը Սոդոմի գաւառին աւելի դիւրին պիտի ըլ-
13 լայ՝ քան թէ այն քաղաքին։ Վա՜յ քեզ, Քորազին,
վա՜յ քեզ, Բեթսայիդա, վասն զի եթէ Տիւրոսի ու
Սիդոնի մէջ եղած ըլլային այն հրաշքները որոնք ձեր
մէջ եղան, շատոնցմէ քուրձով ու մոխիրի մէջ
14 նստելով ապաշխարած պիտի ըլլային։ Բայց դատաս-
տանին օրը Տիւրոսի ու Սիդոնի աւելի դիւրին պիտի
15 ըլլայ քան թէ ձեզի։ Եւ դուն, Կափառնայում, որ
մինչև երկինք բարձրացած ես, մինչև դժոխք պիտի
16 իջնես։ Ան որ ձեզի մտիկ կ՚ընէ, ինծի մտիկ կ՚ընէ.
և ան որ ձեզ կը մերժէ, զիս կը մերժէ. և ան որ զիս
կը մերժէ, զիս ղրկողը կը մերժէ։
17 Եւ հօթանասուն աշակերտները դարձան ուրախու-
թեամբ ու ըսին, Տէր, քու անունովդ դեւերն ալ
18 մեզի կը հնազանդին։ Եւ ըսաւ անոնց, Սատանան
19 փայլակի պէս երկինքէն վար ինկած կը տեսնէի։ Ահա
ձեզի իշխանութիւն կու տամ օձերու ու կարիճնե-
րու և թշնամիին բոլոր զօրութեանը վրայ կոխկռտե-
20 լու. ու ընաւ բան մը ձեզի պիտի չվնասէ։ Բայց դուք
անոր վրայ մի ուրախանաք որ շարք ոգիները ձեզի կը
հնազանդին, հապա ուրախացէք որ ձեր անունները
երկինքը գրուած են։
21 Ան նոյն ժամուն Յիսուս Հոգիով ուրախացաւ ու
ըսաւ, Շնորհակալ եմ քեզմէ, ով Հայր, Տէր երկնի
և երկրի, որ այս բաները ծածուկ պահեցիր իմաստուններէն և գիտուններէն, ու աղուց յայտնեցիր.

այս, ով Հայը, վասն զի քու առջևդ այսպէս հաճելի
22 եղաւ։ Ամէն բան ինծի տուեցաւ իմ Հօրմէս, ու
մէ՛կը չգիտեր թէ ո՛վ է Որդին, բայց միայն Հայրը.
և թէ ո՛վ է Հայրը, բայց միայն Որդին, և ան՝ որու
Որդին կ՚ուզէ յայտնել։
23 Եւ աշակերտներուն դառնալով՝ առանձին ըսաւ,
Երանի՛ այն աչքերուն՝ որոնք ձեր տեսածները կը
24 տեսնեն. Քանզի կ՚ըսեմ՝ ձեզի, որ շատ մարգարէներ
և թագաւորներ ուզեցին ձեր տեսածները տեսնել,
ու չտեսան, և ձեր լսածները լսել, ու չլսեցին։
25 Եւ ահա օրինական մը ելաւ, ու զանիկա փորձե-
լով՝ ըսաւ, Վարդապետ, ի՞նչ ընեմ որ յաւիտենա-
26 կան կեանքը ժառանգեմ։ Անիկա ալ ըսաւ անոր,
Օրէնքին մէջ ի՞նչ գրուած է, ի՞նչպէս կը կարդաս։
27 Պատասխան տուաւ անիկա ու ըսաւ, Քու Տէր Աստ-
ուածդ սիրես քու բոլոր սրտէդ ու քու բոլոր անձէդ
և քու բոլոր զօրութենէդ ու քու բոլոր միտքէդ, և
28 քու ընկերդ քու անձիդ պէս։ Եւ ինք ըսաւ անոր,
Շիտակ պատասխան տուիր. տարկա ըրէ ու պիտի
29 ապրիս։ Իսկ անիկա ուզելով ինքզինք արդարացնել,
30 ըսաւ Յիսուսի, Բայց իմ ընկերս ո՞վ է։ Պատասխան
տուաւ Յիսուս ու ըսաւ, Մարդ մը Երուսաղէմէ Երի-
քով կ՚իջնէր, ու աւազակներու յեռ-ի ինկաւ, որոնք
մերկացուցին զանիկա ու վիրաւորելով կիսամեռ
31 թողուցին ու գացին։ Եւ պատահեցաւ որ քահանայ
մը այն ճամբայէն կ՚իջնէր, ու զանիկա տեսնելով՝
32 անդիի կողմէն անցաւ։ Նոյնպէս Ղեւտացի մը ալ
այն տեղ հասնելով՝ գնաց ու տեսաւ, և անդիի կող-
33 մէն անցաւ, Բայց Սամարացի մը որ ճամբորդութիւն
կ՚ընէր, եկաւ անոր քով, ու զանիկա տեսնելով

34 խղճաց. Եւ մօտեցաւ, անոր վէրքերը փաթթեց,
վրան ձէթ և գինի թափելով, ու իր գրաստին վրայ
դնելով՝ տարաւ պանդոկ մը, և անոր հոգ
35 տարաւ։ Ու հետևեալ օրը երբ կ'ելլէր անկէ, երկու
դահեկան հանեց՝ պանդոկապետին տուաւ և անոր
ըսաւ, Հոգ տար ատոր, ու ինչ որ աւելի ծախք ընես,
36 քու դառնալուս ես քեզի կը վճարեմ։ Հիմա այն երե-
քէն ո՞րը քեզի կ'երևնայ ընկեր ելլալ աւազակներուն
37 ձեռքը ինկողին։ Եւ անիկա ըսաւ, Ան որ ողորմու-
թիւն ըրաւ։ Այն ատեն Յիսուս ըսաւ անոր, Գնա,
դուն ալ այնպէս ըրէ։

38 Ու եղաւ որ երբ անոնք կ'երթային, ինք գեղ մը
մտաւ, և կին մը, Մարթա անուանով, զանիկա իր
39 տունը ընդունեց։ Եւ անիկա քոյր մը ունէր, որուն
անունը Մարիամ էր, որ եկաւ Յիսուսի ոտքերուն
40 քով նստաւ, ու անոր խօսքերը մտիկ կ'ընէր։ Բայց
Մարթա շատ պատասխանատուութիւնով զբաղած էր. ե-
կաւ անոր քով ու ըսաւ, Տէր, քու հոգդ չէ՞, որ իմ
քոյրս զիս մինակ թողուց պատասխանատուութեան մէջ.
41 ուստի ատոր ըսուցէ որ ինծի օգնէ։ Պատասխան
տուաւ Յիսուս ու ըսաւ անոր, Մարթա, Մարթա,
դուն շատ բաներու համար հոգ ընելով կը տագնա-
42 պիս. Բայց մէ՛կ բան պէտք է, և Մարիամ այն ողջկ
բաժինը ընտրեց, որ իրմէ պիտի չառնուի։

ԳԼ. ԺԱ.

1 Ու եղաւ որ տեղ մը աղօթք կ'ընէր. ու երբ դադա-
րեցաւ, իր աշակերտներէն մէկը ըսաւ իրեն, Տէր, մեզի
աղօթք ընել սովորեցուր, ինչպէս Յովհաննէս ալ իր
2 աշակերտներուն սովորեցուց։ Եւ ըսաւ անոնց, Երբ ա-

զօթք կ'ընէք՝ ըսէք, Ով Հայրս՝ մեր, որ երկինքն ես՝, քու
անունդ սուրբ ըլլայ. քու թագաւորութիւնդ գայ.
՝քու կամքդ ըլլայ, ինչպէս երկինքը՝ նոյնպէս երկրի
3 վրայ.՞ Մեր ամէն օրուան հացը օրէ օր մեզի տուր.
4 Եւ մեղի ներէ մեր մեղքերը, քանզի մենք ալ կը նե-
րենք այն ամէնուն՝ որ մեզի պարտական են. ու մեզ
փորձութեան մի տանիր, ՝հապա չարէն մեզ ազատէ։՞
5 Եւ ըսաւ անոնց, Ձեզմէ ո՞վ է ան որ բարեկամ՝ մը
ունենայ, ու կէսգիշերուան մէջ երթայ անոր և ըսէ
անոր, Բարեկամ, ինծի երեք նկանակ փոխ տուր.
6 Վասն զի իմ մէկ բարեկամս ճամբայէ ինծի եկաւ,
7 ու բան մը չունիմ՝ անոր առջև դնելու։ Անիկա ալ
ներսէն պատասխան տայ և ըսէ, Ձիս մի յոգնեցներ,
արդէն դուռը գոցուած է, ու աղջիկս իմ քովս ան-
կողնի մէջ են. չեմ կրնար ելլել ու քեզի հաց տալ։
8 Ձեզի կ'ըսեմ, թէև բարեկամութեան համար չելլէ
տայ անոր, սակայն անոր թախանձանքին համար պի-
9 տի ելլէ, ու պէտք եղածը տայ անոր։ Ես ալ կ'ըսեմ
ձեզի, Խնդրեցէք և պիտի տրուի ձեզի, փնտռեցէք
ու պիտի գտնէք, դռներ զարկէք և պիտի բացուի
10 ձեզի. Վասն զի ամէն ով որ կը խնդրէ՝ կ'առնէ, և
ով որ կը փնտռէ՝ կը գտնէ, և ով որ դռները կը զար-
11 նէ՝ պիտի բացուի անոր։ Ձեզմէ ո՞վ է այն Հայրը,
որմէ իր որդին հաց որ ուզէ, միթէ քա՞ր պիտի տայ
անոր կամ եթէ ձուկ ուզէ, միթէ ձուկին տեղ օ՞ձ
12 պիտի տայ անոր. Եւ կամ եթէ հաւկիթ ուզէ, միթէ
13 կարի՞ճ պիտի տայ անոր։ Ուստի եթէ դուք որ չար
էք՝ ձեր զաւակներուն աղէկ ընծաներ տալ գիտէք,

*Ոմանք ասենին

ո՛ր չափ աւելի չէ՞ Հայրը երկինքէն Սուրբ Հոգին
պիտի տայ անոնց որ խնդրեն։
14 Ու դև մը կը հանէր, և անիկա համր էր. ու եղաւ
որ երբ դևը ելաւ, համրը խօսեցաւ, և ժողովուրդ-
15 ները զարմացան։ Բայց անոնցմէ մէկ քանիները ըսին,
Ասիկա դևերուն Բէեղզեբուղ իշխանին միջոցով
16 դևերը կը հանէ։ Ուրիշներն ալ փորձելով երկինքէն
17 նշան մը կ'ուզէին անկէ։ Բայց ինք գիտնալով անոնց
խորհուրդները՝ ըսաւ անոնց, Ամէն թագաւորութիւն
իրեն դէմ՝ բաժնուած՝ կ'աւերի, և տուն մը *իրեն
18 դէմ՝ բաժնուած՝ կը կործանի. Հապա եթէ Սատանայ
իրեն դէմ՝ բաժնուած է, անոր թագաւորութիւնը
ինչպէս պիտի կենայ. որովհետև կ'ըսէք թէ Բէեղ-
19 զեբուղով դևերը կը հանեմ։ Իսկ եթէ ես Բէեղզե-
բուղով դևերը կը հանեմ, ձեր որդիները ինչո՞վ կը
հանեն. ուրեմն անոնք պիտի ըլլան ձեր դատաւոր-
20 ները։ Բայց եթէ ես Աստուծոյ մատովը կը հանեմ
դևերը, ուրեմն Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեր
21 վրայ հասած է։ Երբ զօրաւոր մարդ մը զէնքերը վրան
առած՝ իր տունը բակը կը պահպանէ, անոր բանները
22 խաղաղութեան մէջ կը մնան. Բայց երբ անկէ աւելի
զօրաւորը վրան գալով յաղթէ զանիկա, անոր զէն-
քերը կ'առնէ՝ որոնց ինք յուսացեր էր, և անկէ ա-
23 ռաջ կողոպուտը կը բաժնէ։ Ան որ ինծի հետ չէ՝
ինծի հակառակ է, և ան որ ինծի հետ չժողվեր՝
ցիրուցան կ'ընէ։
24 Երբ պիղծ ոգին մարդէ մը կ'ելլէ, անջուր տեղեր
կը պտըտի, հանգստութիւն կը փնտռէ. ու երբ

Յոն. ատն

չգաներ՝ կ'ըսէ, Դուռնամ նորէն իմ տունս՝ ուրկէ
25 ելայ։ Եւ կու գայ, գտնէ՝ մաքրուած ու յարդար-
26 ուած կը գտնէ։ Այն ատեն կ'երթայ, և իրեն հետ
կ'առնէ եօթը ուրիշ ոգիներ իրմէ աւելի չար, ու
մտնելով հոն կը բնակին, և այն մարդուն վերջը ա-
ռաջինէն դէշ կ'ըլլայ։

27 Ու եղաւ որ երբ անիկա այս բաները կը խօսէր,
ժողովուրդին մէջէն կին մը ձայնը վերցուց ու ըսաւ
անոր, Երանի՝ այն որովայնին՝ որ քեզ կրեց, և այն
28 ծիծերուն՝ որոնք քեզի կոթ տուին։ Եւ ինք ըսաւ,
Մանաւանդ թէ երանի՝ անոնց որ Աստուծոյ խօսքը
կը լսեն ու կը պահեն։

29 Ու երբ ժողովուրդները անոր վրայ կը դիպուէին,
սկսաւ ըսել, Այս ազգը չար է. նշան կ'ուզէ, և չէ
նշան պիտի չտրուի անոր, բայց միայն Յովնան մար-
30 գարէին նշանը։ Քանզի ինչպէս Յովնան Նինուէացի-
ներուն նշան եղաւ, այնպէս Որդին մարդոյ այս ազ-
31 գին պիտի ըլլայ։ Հարաւի թագուհին դատաստանին
օրը այս ազգին մարդացը դէմ պիտի ելլէ, ու պիտի
դատապարտէ զանոնք, վասն զի երկրի ծայրերէն եկաւ
Սողոմոնի իմաստութիւնը լսելու. և ահա Սողոմոնէ
32 մեծ մէկը կայ հոս։ Նինուէի մարդիկը դատաստանին
օրը այս ազգին դէմ պիտի ելլեն, ու պիտի դատա-
պարտեն զանիկա, վասն զի Յովնանի քարոզութիւնով
ղեղջի եկան, և ահա Յովնանէ մեծ մէկը կայ հոս։

33 Մէկը ճրագը չվառեր, ծածուկ տեղ մը դներ, ոչ
ալ գրուանի տակ, հապա աշտանակի վրայ, որպէս
34 զի ներս մտնողները լոյսը տեսնեն։ Մարմնին ճրագը
աչքն է. ուստի երբ աչքդ պարզ է, բոլոր մարմինդ
ալ լուսաւոր կ'ըլլայ. բայց երբ ալէտ վնաս է, մար-

35 մինդ ալ մութ կ'ըլլայ։ Ուրեմն զգոյշ կեցիր, որ քու-
36 մէջդ եղած լոյսը խաւար չըլլայ։ Արդ եթէ քու բո-
լոր մարմինդ լուսաւոր է, և մութ մաս մը չունի,
բոլորն ալ լուսաւոր կ'ըլլայ, ինչպէս երբ ճրագ մը
իր փայլունութիւնովը քեզ կը լուսաւորէ։
37 Ու երբ այս բաները կը խօսէր, փարիսեցի մը կ'ա-
ղաչէր անոր՝ որ իր քով ճաշ ուտէ. անիկա ալ
38 մտաւ տեղան նստաւ։ Իսկ փարիսեցին երբ տեսաւ,
39 զարմացաւ, որ նախ չլուացուեցաւ ճաշէն առաջ։ Եւ
Տէրը ըսաւ անոր, Հիմա դուք, փարիսեցիներ, գաւա-
թին ու պնակին դուրսիդին կը մաքրէք, ու ձեր ներսի-
դին յափշտակութեամբ և չարութեամբ լեցուն է։
40 Անխելքներ, ան որ դուրսինը ըրաւ, ներսինն ալ ինք
41 չըրա՞ւ։ Սակայն անոնց մէջ եղածներէն ողորմութիւն
տուէք, և ահա ամէն բան մաքուր կ'ըլլայ ձեզի։
42 Բայց վա՛յ ձեզի փարիսեցիներուդ, որ անանուխին ու
փեգենային և բոլոր խոտերէններուն տասանորդը կը
վճարէք, ու զանց կ'ընէք իրաւունքը և Աստուծոյ
43 սէրը. տոնք պէտք էր ընել, և զանոնք չձգել։ Վա՛յ
ձեզի փարիսեցիներուդ, որ ժողովարաններուն մէջ
առաջին աթոռները կը սիրէք, ու շուկաներուն մէջ
44 բարևները։ Վա՛յ ձեզի, կեղծաւոր դպիրներ ու փա-
րիսեցիներ, որ անյայտ գերեզմաններու նման էք,
որոնց վրայէն մարդիկ կը քալեն ու չեն գիտեր։
45 Եւ օրինականներէն մէկը պատասխան տալով՝ ըսաւ
անոր, Վարդապետ, այդ խօսքերը զրուցելով՝ մեզ
46 ալ վար կը զարնես։ Եւ անիկա ըսաւ, Ձեզի ալ վա՛յ
օրինականներուդ, որ տանելու դժուար բեռներ կը
բեռցնէք մարդոց, ու դուք ձեր մէկ մատով այն
47 բեռներուն չէք դպչիր։ Վա՛յ ձեզի, որ մարգարէնե-

բուն գերեզմանները կը շինէք, ու ձեր հայրերը սպան-
48 նեցին զանոնք։ Ուրեմն կը վկայէք և հաւանութիւն
կու տաք ձեր հայրերուն ըրածներուն. վասն զի իրենք
սպաննեցին զանոնք, ու դուք անոնց գերեզմանները
49 կը շինէք։ Անոր համար ալ Աստուծոյ իմաստու-
թիւնը ըսաւ, Պիտի ղրկեմ անոնց մարգարէներ ու
առաքեալներ, և անոնցմէ ո՛րը պիտի սպաննեն ու
50 ո՛րը հալածեն. Որպէս զի աշխարհի սկիզբէն հեան
թափուած բոլոր մարգարէներուն արիւնը այս ազ-
51 գէն պահանջուի, Աբէլի արիւնէն մինչև Զաքա-
րիայի արիւնը, որ սեղանին ու տաճարին մէջտեղ
կորսուեցաւ. ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, Այս ազգէն
52 պիտի պահանջուի։ Վա՜յ ձեզի օրինակներուդ, որ
դիտութեան բանալին վերցուցիք, դուք չմտաք, և
մտնողներն ալ արգիլեցիք։
53 Ու երբ այս բաները անոնց կը զրուցէր, դպիրները
ու փարիսեցիները սկսան խիստ դժուարիլ, և շատ
54 բաներու վրայով անոր բերնէն խօսք փնտռել. Եւ
անոր դարան պատրաստելով, կը փնտռէին թէ ի՛նչ-
պէս անոր բերնէն բան մը որսան, որպէս զի անոր
վրայով մեղադրանութիւն ընեն։

ԳԼ. ԺԲ

1 Այս միջոցին երբ բիւրաւոր ժողովուրդներ վրան
ժողվուեցան, մինչև մէկզմէկ կը կսխէին, սկսաւ ըսել
իր աշակերտներուն, Մէնէն առաջ ինքզինքնիդ
զգոյշ պահեցէք փարիսեցիներուն խմորէն, որ է կեղ-
2 ծաւորութիւն. Վասն զի բան մը չկայ ծածուկ՝ որ
պիտի չյայտնուի, և գաղտուկ՝ որ պիտի չգիտցուի։

3 Ուստի ինչ որ մութ տեղը ըսուցեցիք, անիկա լոյս տեղը պիտի լսուի. և այն ըսբ ներքին սենեակներուն մէջ ականջի խօսեցաք, տանիքներուն վրայ պիտի
4 քարոզուի։ Բայց ձեզի իմ բարեկամներուս կը ըսուցեմ; Մի վախնաք անոնցմէ՝ որ մարմինը կը սպաննեն, ու անկէ ետև աւելի բան մը ընելու չարաչարելն
5 չունին։ Հապա ձեզի ցուցնեմ թէ որմէ՝ պիտի վախնաք. Անկէ վախցէք՝ որ սպաննելէն ետև իշխանութիւն ունի դեհենը ձգելու. այո, կ՚ըսեմ ձեզի,
6 Անկէ վախցէք։ Չէ՞ որ հինգ ճնճղուկ երկու դանկի կը ծախուի, և անոնցմէ մէ՛կը մոռցուած չէ Աստուծոյ առջև։
7 Բայց ձեր գլխուն բոլոր մազերն ալ համրուած են. ուրեմն մի վախնաք, վասն զի դուք շատ
8 ճնճղուկներէն աւելի ազէկ էք։ Եւ ձեզի կ՚ըսեմ; Ամէն ով որ զիս կը դաւանի մարդոց առջև, Որդին մարդոյ ալ զանիկա պիտի դաւանի Աստուծոյ հրեշ-
9 տակներուն առջև։ Բայց ան որ զիս մարդոց առջև կ՚ուրանայ, ուրացուած պիտի ըլլայ Աստուծոյ հրեշ-
10 տակներուն առջև։ Եւ ամէն ով որ Որդւոյ մարդոյ դէմ բան կ՚ըսէ, պիտի ներուի անոր, բայց ան որ Սուրբ Հոգիին դէմ հայհոյութիւն կ՚ընէ, պիտի
11 չներուի անոր։ Ու երբ ձեզ ժողովարանները և իշխանութիւններու ու պետութիւններու առջև տանելու ըլլան, հոգ մի ընէք թէ ի՞նչպէս կամ ի՞նչ պատասխան պիտի տաք, կամ ի՞նչ պիտի ըսէք։
12 Վասն զի Սուրբ Հոգին պիտի սորվեցնէ ձեզի նոյն ժամուն՝ ինչ որ պէտք է խօսիլ։
13 Ժողովուրդին մէջէն մէկը ըսաւ անոր, Վարդապետ, ըսուցէ եղբօրս, որ ժառանգութիւնը ինծի
14 հետ բաժնէ։ Ան ալ ըսաւ անոր, Մարդ, ո՞վ զիս

15 ձեր վրայ դատաւոր կամ բաժին ընող դրաւ։ Եւ
ըսաւ անոնց, Նայեցէք և զգուշացէք ագահութենէ.
վասն զի մարդուս ստացուածքներուն առելնալէն
16 կեանքը չէ իր կեանքը։ Առակ մը ալ խօսեցաւ ա-
նոնց՝ ըսելով, Հարուստ մարդու մը արտերը առատ
17 բերքեր տուին. Եւ ինք կը մտածէր ինքնիրեն ու
կ'ըսէր, Ի՞նչ ընեմ, վասն զի տեղ չունիմ, ուր իմ
18 բերքերս ժողվեմ։ Եւ ըսաւ, Այս ընեմ։ իմ տմբար-
ներս քակեմ՝ ու ա՛լ աւելի մեծ շինեմ, և հոն ժող-
19 վեմ իմ բոլոր բերքերս ու բարիքներս. Եւ իմ անձիս
ըսեմ։ Ով անձս, շատ բարիքներ ունիս շատ տարի-
ներու համար ժողվուած. հանգչէ, կեր, խմէ և ու-
20 րախ եղիր։ Բայց Աստուած ըսաւ անոր, Անմիտ, այս
գիշեր հոգիդ քեզմէ պիտի պահանջուի. ուստի այն
21 քու պատրաստուած բաներդ որո՞ւ պիտի ըլլան։ Այս-
պէս է անիկա որ իր անձին համար գանձ կը դիզէ,
ու Աստուծոյ չհարստանար։
22 Եւ ըսաւ իր աշակերտներուն, Ասոր համար կ'ըսեմ
ձեզի, Հոգ մի ընէք ձեր կեանքին համար՝ թէ ի՛նչ
պիտի ուտէք, ոչ ալ մարմինին համար՝ թէ ի՛նչ
23 պիտի հագնիք. Վասն զի կեանքը կերակուրէն աւելի
24 է, ու մարմինը հագուստէն։ Նայեցէք ագռաւնե-
րուն, որոնք ոչ կը սերմանեն և ոչ կը հնձեն, որոնք
ոչ շտեմարաններ ունին, ոչ ալ տմբարներ, ու Աստ-
ուած զանոնք կը կերակրէ. դուք ո՛րչափ աւելի լաւ
25 էք թռչուններէն։ Եւ ձեզմէ ո՞վ կրնայ իր հոգ ընե-
26 լովը իր հասակին վրայ կանգուն մը աւելցնել։ Հապա
եթէ ամենափոքր բանին կարող չէք, ուրիշ բաներու
27 համար ինչո՞ւ հոգ կ'ընէք։ Նայեցէք շուշաններուն,
ի՞նչպէս կ'աճին. ոչ կ'աշխատին և ոչ կը մանեն.

բայց ձեզի կ'ըսեմ որ Սողոմոն ալ իր բոլոր փառա-
ւորութեանը մէջ անոնցմէ մէկո՛ւն պէս չհագուեր-
28 ցաւ։ Ուստի եթէ խոտը որ այսօր դաշտի մէջ է, ու
վաղը փուռը կը ձգուի, Աստուած այնպէս կը հագ-
29 ուեցնէ, ո՛րչափ աւելի ձեզ, թերահաւատներ։ Ալ
դուք մի փնտուէք թէ ի՛նչ պիտի ուտէք և ի՛նչ
30 պիտի խմէք, ու մի շփոթիք. Վասն զի այդ բոլոր
բաները աշխարհիս ազգերը կը փնտուեն. ու ձեր Հայրը
31 գիտէ որ այդ բաները ձեզի պէտք են։ Բայց դուք
Աստուծոյ թագաւորութիւնը խնդրեցէք, և այդ բո-
32 լոր բաներն ալ ձեզի պիտի տրուին։ Մի վախնար,
պզտիկ հօտ, վասն զի ձեր Հայրը հաճեցաւ որ թա-
33 գաւորութիւնը ձեզի տայ։ Ծախեցէք ձեր ստացո-
ւածքը և ողորմութիւն տուէք. — ձեզի չհիննալու
քսակներ պատրաստեցէք, — երկինքը՝ չպակսելու
գանձ մը, ուր ոչ գողը կը մօտենայ և ոչ ցեցը կ'ա-
34 պականէ։ Որովհետև ձեր գանձը ուր որ է, սիրտերնիդ
35 ալ հոն պիտի ըլլայ։ Ձեր մէջքերը գօտեպատուած ըլ-
36 լան, ու ճրագները վառուած։ Եւ դուք այն մարդոց
նման՝ որոնք իրենց տէրոջը կը սպասեն, թէ ե՛րբ պի-
տի դառնայ հարսանիքէն, որպէս զի երբ գայ և դռնէն
37 զարնէ, իսկոյն բանան անոր։ Երանի՛ այն ծառանե-
րուն, որ տէրը երբ գայ՝ զանոնք արթուն պիտի գտնէ.
ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ ինք գօտին մէջքը պիտի
կապէ ու սեղան նստեցնէ զանոնք, և առաջ անցնե-
38 լով սպասաւորութիւն պիտի ընէ անոնց։ Եւ եթէ
գէշերուան երկրորդ պահուն գայ, կամ երրորդ պա-
հուն գայ ու այնպէս գտնէ, երանելի են այն ծառա-
39 ները։ Բայց այս գիտցէք, որ եթէ տանուտէրը գիտ-
նար թէ ո՛ր ատեն գողը կու գայ, արթուն կը կենար

40 ու թող չէր տար որ իր տունը ծակեն։ Ուրեմն դուք
ալ պատրաստ կեցէք, քանզի Որդին մարդոյ կու գայ
այնպիսի ժամու մը մէջ՝ որ դուք չէք կարծեր։
41 Եւ Պետրոս ըսաւ անոր, Տէր, այդ առակը մեզի՞
42 կ'ըսես թէ ամենուն ալ։ Եւ Տէրը ըսաւ, Ուրեմն ո՞վ
է այն հաւատարիմ ու իմաստուն տնտեսը, զոր տէրը
իր դերդաստանին վրայ պիտի դնէ, որպէս զի ատե-
43 նին անոնց ուտելիքը տայ։ Երանի՛ է այն ծառային,
զոր իր տէրը եկած ատենը այնպէս ըրած պիտի գտնէ։
44 Ճշմարիտ կ'ըսեմ ձեզի, որ իր բոլոր ունեցածին վրայ
45 պիտի կեցնէ զանիկա։ Հապա եթէ այն ծառան իր
սրտին մէջ ըսէ, Իմ տէրս իր գալը կ'ուշացնէ. և
սկսի ծառաները ու աղախինները ծեծել, և ուտել
46 ու խմել ու գինովնալ, Այն ծառային տէրը պիտի
գայ այնպէսի օր մը որ չսպասեր, և այնպէսի ժամ մը
որ չգիտեր, և զանիկա մէջտեղէն պիտի կտրէ, ու
անոր բաժինը անհաւատարիմներուն հետ պիտի դնէ։
47 Եւ այն ծառան որ իր տէրոջը կամքը գիտէ ու չպատ-
րաստուիր, ոչ ալ անոր կամքը ի գործ կը դնէ, շատ
48 ծեծ պիտի ուտէ։ Բայց ան որ չգիտէր ու ծեծի որ-
ժանի բան մը կ'ընէ, քիչ ծեծ պիտի ուտէ. որու որ
շատ տրուեցաւ, շատ պիտի ուզուի անկէ, և որու որ
ուրիշ յանձնուեցաւ, ա՛լ ուրիշ պիտի պահանջուի
անկէ։
49 Ես կրակ ձգելու եկայ երկրի վրայ, ու ի՞նչ կ'ու-
50 զեմ եթէ արդէն բորբոքած է։ Բայց մկրտութիւն մը
ունիմ մկրտուելու, և ի՛նչպէս կը տագնապիմ մին-
51 չև կատարուի։ Կը կարծէք թէ ես երկրի վրայ խա-
ղաղութի՞ւն տալու եկայ. ձեզի կ'ըսեմ, Ոչ, հապա
52 բաժանմունք. Վասն զի տակէ եաև մէկ տան մէջ

հինգը էրարդ բաժնուած պիտի ըլլան, երեքը երկու-
53 քէն ու երկուքը երեքէն. Հայրը պիտի բաժնուի որ-
դիէն, և որդին հօրմէն, մայրը աղջիկէն ու աղջիկը
մօրմէն, կեսուրը իր հարսէն ու հարսը իր կեսուրէն։
54 Եւ ըսաւ ժողովուրդներուն, Երբ արևմուտքի կող-
մէն ամպ մը ելած կը տեսնէք, շուտ մը կ'ըսէք թէ
55 Անձրև պիտի գայ, և այնպէս կ'ըլլայ։ Ու երբ հա-
րաւային հովը կը փչէ, կ'ըսէք թէ Տաք պիտի ըլլայ,
56 և այնպէս կ'ըլլայ։ Կեղծաւորներ, երկրի ու երկինքի
երեսը քննելը գիտէք, հապա այս ժամանակը ինչպէս
57 չէք քններ։ Եւ ինչո՞ւ դուք ձեզմէ չէք որոշեր իրա-
58 ւունքը։ Երբ դուն քու ոսոխիդ հետ իշխանին երթա-
լու ըլլաս, ճամբուն մէջ անկէ ազատուելու համար
ջանք ըրէ, որ չըլլայ թէ քեզ դատաւորին առջև
քաշէ, ու դատաւորը դահիճին ձեռքը տայ քեզ, ու
59 դահիճն ալ բանտը դնէ։ Քեզի կ'ըսեմ, ընաւ պիտի
չելլես անկէ, մինչև վերջին լուման չվճարես։

ԳԼ. ԺԳ

1 Եւ ամանք այն տեղն ներկայ գտնուելով՝ պատմե-
ցին անոր Գալիլեացւոց վրայով, որոնց արիւնը Պիղա-
2 տոս իրենց զոհերուն հետ խառնեց։ Եւ Յիսուս պա-
տասխան տալով՝ ըսաւ անոնց, Կը կարծէ՞ք որ այն
Գալիլեացիները բոլոր Գալիլեացիներէն աւելի մե-
3 ղաւոր էին, որոնք այսպիսի բաներ քաշեցին։ Զեզի
կ'ըսեմ, Ոչ. հապա եթէ չապաշխարէք, ամէնդ ալ
4 նոյնպէս պիտի կորսուիք։ Կամ թէ այն տասնըութ
հոգին որոնց վրայ Սիլոամի մէջի աշտարակը ինկաւ,
և զանոնք մեռցուց. կը կարծէ՞ք որ անոնք Երուսա-

ղէմի մէջ բնակած բոլոր մարդոցմէ աւելի պարտա-
5 ւոր էին։ Զեզի կ՚ըսեմ, Ոչ. հապա եթէ չապաշխա-
րէք, ամէնդ ալ նոյնպէս պիտի կորսուիք։
6 Այս առակն ալ ըսաւ. Մարդ մը իր այգիին մէջ
տնկուած թզենի մը ունէր, ու եկաւ անիկէ պտուղ
7 փնտռելու և չգտաւ։ Ուստի ըսաւ այգեպանին, Ահա
երեք տարի է որ կու գամ այդ թզենիին վրայ
պտուղ փնտռելու, ու չեմ գտներ. ալ ատիկա կտրէ,
8 ինչո՞ւ համար գետինը խափանէ։ Անիկա պատասխան
տուաւ ու ասաց ըսաւ, Տէր, այս տարի ալ ատիկա
թող տուր, մինչև տարը բոլորտիքը բրեմ՝ ու թրիք
9 դնեմ, Եւ եթէ պտուղ տայ՝ ապէ, ապա թէ ոչ՝ գալ
պարէ կտրես ատիկա։
10 Եւ ինք ժողովարաններէն մէկուն մէջ շաբաթ օրը
11 կը սովորեցնէր։ Եւ ահա կին մը կար, որ հիւանդու-
թեան ոգի մը ունէր տասնըութ տարի է վեր, ու
կծկատած էր և ամենեւին չէր կրնար շիտակ կայնիլ։
12 Ու Յիսուս զանիկա տեսնելով՝ իրեն կանչեց և ըսաւ
անոր, Ով կին, դուն քու հիւանդութենէդ արձակ-
13 ուած ես։ Ու ձեռքը անոր վրայ դրաւ. և իսկոյն շիտ-
14 կուեցաւ ու փառք կու տար Աստուծոյ։ Իսկ ժողո-
վարանին իշխանը պատասխան տուաւ բարկանալով՝
որ Յիսուս շաբաթ օրը բժշկեց, և ըսաւ ժողովուր-
դին. Վեց օր կայ, որոնց մէջ արժան է գործ գործ-
ել. ուստի այն օրերը եկէք բժշկուեցէք, ու ոչ թէ
15 շաբաթ օրը։ Այն ատեն Տէրը պատասխան տուաւ
անոր ու ըսաւ, *Կեղծաւոր, ձեզմէ ամէն մէկը շա-
բաթ օրը իր եզը կամ էշը մսուրէն չա՞ր ձակեր, որպէս

---

*Ոմանք, Կեղծաւորներ

16 զի տանի ջուր տայ։ Հապա տիկա որ Աբրահամի
աղջիկ էր, որ ահա տասնըութ տարի Սատանայ զա-
նիկա կապեց, չէ՞ր վայլեր որ շաբաթ օրը այն կա-
17 պէն արձակուի։ Եւ երբ այս բանը ըսաւ, իրեն հա-
կառակ կեցողները ամէնն ալ ամօթով մնացին. ու
բոլոր ժողովուրդը կ'ուրախանար այն ամէն փառա-
ւոր գործերուն համար՝ որոնք անկէ կ'ըլլային։
18 Եւ ըսաւ, Աստուծոյ թագաւորութիւնը ի՞նչ բանի
19 կը նմանի, ու ի՞նչ բանի նմանցնեմ զանիկա։ Մանա-
նեխի հատի նման է, զոր մարդ մը առաւ իր պարտէզը
ձգեց. և աճեցաւ ու մեծ ծառ եղաւ. ու երկինքի
թռչունները անոր ճիւղերուն վրայ բնակեցան։
20 Դարձեալ ըսաւ, Աստուծոյ թագաւորութիւնը
21 ի՞նչ բանի նմանցնեմ։ Խմորի նման է, զոր կին մը
առաւ, երեք գրիւ ալիւրի մէջ պահեց, մինչև ամէնն
ալ խմորեցաւ։
22 Եւ քաղաքները ու գեղերը պարտելով կը սրվե-
23 ցընէր, ու դէպ ի Երուսաղէմ ճամբայ կ'ընէր։ Եւ մէկը
ըսաւ անոր, Տէր, քիչո՞ւ են անոնք որ պիտի փրր-
24 կուին։ Անիկա ալ ըսաւ անոնց, Ջանք ըրէք որ նեղ
դռնէն մտնէք, քանզի կ'ըսեմ ձեզի որ շատերը
25 մտնել պիտի ուզեն և պիտի չկրնան։ Անկէ ետև երբ
տանուտէրը ելլէ ու դուռը գոցէ, և դուք սկսիք
դուրսը կենալ, ու դուռը զարնել և ըսել, Տէր, Տէր,
բաց մեզի. ան ալ պատասխան տալով պիտի ըսէ ձեզի,
26 Ձեզ չեմ ճանչնար ուրկէ՛ էք, Այն ատեն պիտի
սկսիք ըսել, Մենք քու առջևդ կերանք ու խմե-
ցինք, և դուն մեր փողոցներուն մէջ սրվեցուցիր։
27 Եւ անիկա պիտի ըսէ, Ձեզի կ'ըսեմ, Ձեզ չեմ ճանչ-
նար ուրկէ՛ էք. մեկդի կեցէք ինծմէ, բոլոր անիրաւու-

28 թիւն դարձողներդ։ Հոն պիտի ըլլայ լալ ու ակռա-
ներ կրճտել, երբ տեսնէք Աբրահամը ու Իսահակը
և Յակոբը ու բոլոր մարգարէները Աստուծոյ թա-
29 գաւորութեանը մէջ, ու ձեզ դուրս հանած։ Եւ
պիտի գան արևելքէն ու արևմուտքէն և հիւսիսէն
ու հարաւէն, ու պիտի բազմին Աստուծոյ թագա-
30 ւորութեանը մէջ։ Եւ ահա կան յետիններ՝ որոնք
առաջիններ պիտի ըլլան, ու կան առաջիններ՝ որոնք
յետիններ պիտի ըլլան։

31 Նոյն օրը մէկ քանի փարիսեցիներ եկան ու ըսին
անոր, Ելի՛ ու դնա տակէ, վասն զի Հերովդէս քեզ
32 սպաննել կ'ուզէ։ Եւ ինք ըսաւ անոնց, Գացէք, այն
աղուէսին ըսէք, Ահա ես դեռ կը հանեմ ու բժշկու-
թիւններ կը կատարեմ այսօր և վաղը, ու երրորդ-
33 օրը պիտի կատարուիմ։ Միայն թէ պէտք է որ այսօր
ու վաղը և միւս օրը պտըտիմ, վասն զի կարելի չէ որ
34 մարգարէ մը Երուսաղէմէ դուրս կորսուի։ Ով Երու-
սաղէմ, Երուսաղէմ, որ մարգարէները կը սպաննէիր,
ու քեզի ղրկուածները կը քարկոծէիր, քանի՛ ան-
գամ քու տղաքներդ ժողվել ուզեցի, ինչպէս հաւը
իր ճագարները թեւերուն տակ կը ժողվէ, և դուք չուզե-
35 ցիք։ Ահա ձեր տունը ձեզի ուերակ պիտի մնայ. սա-
կայն ձեզի կ'ըսեմ, որ Ա՛լ զիս պիտի չտեսնէք, մին-
չև գայ այն ժամանակը որ պիտի ըսէք, Օրհնեալ է
ան որ Տէրոջը անունովը կու գայ։

ԳԼ ԺԴ

1 Ու եղաւ որ երբ ինք շաբաթ օր մը փարիսեցւոց
գլխաւորներէն մէկուն տունը մտաւ հաց ուտելու,

2 ու անոնք անոր կը ապատէին։ Եւ ահա հոն ջրգողեալ
3 մարդ մը կար իր առջեւ։ Եւ Յիսուս պատասխան
տուաւ ու խօսեցաւ օրինակներուն ու փարիսեցի-
4 ներուն՝ ըսելով, Արժա՞ն է շաբաթ օրը բժշկել։ Ա-
նոնք ալ լուռ կեցան. և ինք բռնեց զանիկա, բժշկեց
5 ու ճամբեց. Եւ պատասխան տալով՝ ըսաւ անոնց,
Ձեզմէ որո՞ւն էշը կամ եզը հորը կնալու ըլլայ, ու
6 շուտ մը չհաներ զանիկա շաբաթ օրը։ Եւ այս բա-
ներուն չկրցան անոր պատասխան տալ։
7 Առակ մը զրուցեց այն հրաւիրուած մարդոց ալ,
երբ տեսաւ թէ ի՛նչպէս առաջին բազմոցները կ՚ընտ-
8 րէին, ու ըսաւ անոնց։ Երբ մարդէ մը հարսնիքի հրա-
ւիրուիս, առաջին բազմոցին վրայ մի նստիր. չըլլայ
որ քեզմէ աւելի պատուաւոր մէկն ալ հրաւիրուած
9 ըլլայ անկէ։ Եւ ան որ քեզ ու զանիկա հրաւիրեց,
գայ զրուցէ քեզի, Ասոր տեղ տուր, և անկէ ետև
10 սկսիս ամօթով յետին տեղը բռնել։ Հապա երբ հրա-
ւիրուիս, դնա յետին տեղը նստէ. որպէս զի երբ քեզ
հրաւիրողը գայ, քեզի ըսէ, Բարեկամ, վեր հրամէ.
այն ատեն քեզի հետ նստողներուն առջեւ քեզի փառք
11 կ՚ըլլայ։ Վասն զի ամէն ով որ իր անձը կը բարձ-
րացնէ, պիտի խոնարհի. և ով որ իր անձը կը խոնար-
հեցնէ, պիտի բարձրանայ։
12 Ու զինք հրաւիրողին ալ ըսաւ, Երբ ճաշ կամ ընթ-
րիք կ՚ընես, մի կանչեր քու բարեկամներդ, ոչ ալ քու
եղբայրդ, և ոչ քու ազգականներդ, ու ոչ քու հարուստ
դրացիներդ, որ չըլլայ թէ անոնք ալ փոխարէնը քեզ
13 հրաւիրեն, ու քեզի հատուցում ըլլայ։ Հապա երբ
հացկերոյթ կ՚ընես, աղքատներ, պակասաւորներ,
14 կուրեր ու կոյրեր հրաւիրէ. Ու երանելի պիտի ըլլաս,

վասն զի անանք չեն կընար փոխարէնը քեզի հատուցանել. քանզի արդարներուն յարութիւն առած ատենը փոխարէնը քեզի պիտի հատուցուի։

15 Եւ սեղանատողներէն մէկը երբ լսեց այս խօսքը՝ ըսաւ անոր, Երանի՛ անոր որ Աստուծոյ թագաւորու-
16 թեանը մէջ հաց պիտի ուտէ։ Եւ ինք ըսաւ անոր,
17 Մարդ մը մեծ ընթրիք ըրաւ ու շատ մարդիկ հրաւիրեց։ Եւ ընթրիքին ատենը ղրկեց իր ծառան, որպէս զի հրաւիրուածները կանչէ՝ ըսելով, Եկէք, վասն զի արդէն
18 ամէն բան պատրաստ է։ Եւ ամէնը մէկէն սկսան հետ քաշուիլ. առաջինը անոր ըսաւ, Ես արտ մը ծախուած ունիմ, ու պէտք է որ ելլեմ տեսնեմ զանիկա. կ'աղաչեմ քեզի, զիս հրաժարուած սեպէ։
19 Եւ միւսը ըսաւ, Հինգ զոյգ եզ ծախուած ունիմ, ու կ'երթամ որ զանանք փորձեմ. կ'աղաչեմ քեզի, զիս հրաժարուած
20 սեպէ։ Եւ միւսը ըսաւ, Կին առի, ու անոր համար
21 չեմ կրնար գալ։ Եւ այն ծառան եկաւ ու իր տէրոջը պատմեց այս բաները. այն ատեն բարկացաւ տանուտէրը ու ըսաւ իր ծառային, Շուտով քաղաքին հրապարակները ու փողոցները ելիր, և աղքատները ու պակասաւորները և կաղերը ու կոյրերը հոս մտցուր։
22 Ծառան ալ ըսաւ, Տէր, եղաւ ինչ որ հրամայեցիր,
23 ու տակաւին տեղ կայ։ Եւ տէրը ըսաւ ծառային, Ելիր ճամբաները ու ցանգերը, և ֆրաֆնէրդ ստիպէ
24 հոս մտնելու, որպէս զի տունս լեցուի։ Քանզի կ'ըսեմ՝ ձեզի, որ այն հրաւիրուածներէն մէկն ալ իմ ընթրիքիս համը պիտի չառնէ։

25 Ու իրեն հետ շատ ժողովուրդներ կ'երթային. և
26 դառնալով անոնց ըսաւ, Եթէ մէկը ինծի կուգայ, ու չատեր իր հայրը և մայրը, ու կինը և զաւակ-

ները, ու եղբայրը և քոյրերը, նաև իր կեանքն ալ,
27 չկրնար իմ աշակերտս ըլլալ։ Եւ ով որ իր խաչը
չվերցներ ու իմ ետևէս գար, չկրնար իմ աշակերտս
28 ըլլալ։ Վասն զի ձեզմէ ո՞վ աշտարակ մը շինել ու-
զելով, առաջ չնստիր ու հաշիւ ըներ ծախքը, թէ
29 զանիկա լմնցնելու ֆոսոզ-ը ունի՞. Որ չըլլայ թէ
երբ հիմը ձգէ ու չկրնայ լմնցնել, բոլոր տեսնողները
30 սկսին զանիկա ծաղր ընել, Եւ ըսել թէ Այս մարդը
31 սկսաւ շինել ու չկրցաւ լմնցնել։ Կամ թէ ո՞ր թա-
գաւորը ուրիշ թագաւորի մը հետ պատերազմելու
երթալով, առաջ չնստիր՝ ու խորհիր, թէ արդեօք
տասը հազարով կրնա՞յ դէմ կենալ անոր՝ որ քսան
32 հազարով իր վրայ կու գայ։ Ապա թէ ոչ՝ քանի որ
անիկա հեռու է, դեսպան ղրկելով խաղաղութիւն
33 կը խնդրէ։ Ահա այսպէս ալ ձեր մէջէն ամէն մէկը
եթէ իր բոլոր ստացուածքէն ետ չկենայ, չկրնար իմ
34 աշակերտս ըլլալ։ Աղը աղէկ բան է. բայց եթէ աղը
35 իր համը կորսնցնէ, ինչո՞վ պիտի համեմնայ։ Ոչ հողի
ու ոչ թրիքի տեղ օգտակար կ՚ըլլայ, հապա զանիկա
դուրս կը նետեն։ Ան որ լսելու ականջ ունի՝ թող լսէ։

ԳԼ. ԺԵ

1 Եւ բոլոր մաքսաւորները ու մեղաւորները անոր կը
2 մօտենային իրմէ լսելու համար։ Եւ փարիսեցիները
ու դպիրները տրտունջ կ՚ընէին ու կ՚ըսէին, Ասիկա
մեղաւորները կ՚ընդունի, ու անոնց հետ կ՚ուտէ։
3 Եւ անիկա այս առակը խօսեցաւ անոնց՝ ըսելով,
4 Ձեզմէ ո՞վ է այն մարդը որ հարիւր ոչխար ունենայ,
և անոնցմէ մէկը կորսնցնէ, իննսունըմինը չը՞ ձգեր ա-

նապատին մէջ, ու այն կորսուածին ետևէն երթար,
5 մինչև զանիկա գտնէ, Ու երբ կը գտնէ, ուրախանա-
6 լով իր ուսերուն վրայ կը դնէ զանիկա։ Եւ տունը
գալով, կը կանչէ բարեկամները ու դրացիները, ու
անոնց կ'ըսէ, Ուրախ եղէք ինծի հետ, վասն զի իմ
7 կորսուած ոչխարս գտայ։ Ձեզի կ'ըսեմ որ այսպէս
ուրախութիւն պիտի ըլլայ երկինքը մէկ մեղաւորի
համար որ կ'ապաշխարէ, քան թէ իննսունըվեցը ար-
դարներու համար՝ որոնց ապաշխարութիւն պէտք
8 չէ։ Կամ թէ ո՞վ է այն կինը որ տասը դրամ ունե-
նայ, ու եթէ դրամ մը կորսնցնէ, ճրագ չը՞ վառեր,
ու տունը մէջ տեղ զարներ և զգուշութեամբ
9 փնտռեր, մինչև գտնէ։ Ու երբ կը գտնէ, կը կանչէ
բարեկամները ու դրացիները, և կ'ըսէ, Ուրախ եղէք
ինծի հետ, վասն զի իմ կորսնցուցած դրամս գտայ։
10 Այնպէս ալ ձեզի կ'ըսեմ, ուրախութիւն կ'ըլլայ
Աստուծոյ հրեշտակներուն առջև մէկ մեղաւորի հա-
մար որ կ'ապաշխարէ։

11 Եւ ըսաւ, Մարդ մը երկու որդի ունէր. (12) Ու ա-
նոնցմէ պզտիկը հօրը ըսաւ Հայր, տա՛ ստացուածքէդ
ինծի իյնալու բաժինը տուր ինծի. ան ալ բաժնեց
13 անոնց իր ունեցածը։ Եւ շատ օրեր չանցած՝ պզտիկ
որդին բոլոր բաները ժողվեց ու հեռու երկիր մը
գնաց, և հոն անառակութեամբ ապրելով իր ունե-
14 ցածը փճացուց։ Ու երբ ամէնը հատցուց, այն երկ-
րին մէջ սաստիկ սով մը եղաւ, ու ինք սկսաւ չքա-
15 ւոր ըլլալ։ Եւ գնաց այն երկրին քաղաքացիներէն
մէկուն քով մնաց, ան ալ իր ագարակը ղրկեց զա-
16 նիկա՝ խոզեր արածելու համար։ Եւ կը փափաքէր
խոզերուն կերած եղջիւրէն իր փորը լեցնել, ու մէ՛կը

17 չէր տար անոր։ Եւ ինքզինքին գալով՝ ըսաւ, Քանի՞
ոանուորներ կան իմ հօրս տունը հացով լեցուած, ու
18 ես հոս սովամահ կը կորսուիմ։ Ելլեմ, երթամ իմ
հօրս, և ըսեմ անոր, Հայր, մեղանչեցի երկինքին
19 դէմ ու քու առջեւդ։ Եւ ալ արժանի չեմ քու որ-
դիդ ըսուելու. զիս քու վարձկաններէդ մէկուն պէս
20 ընէ։ Ու ելաւ իր հօրը եկաւ. և մինչդեռ ինք շատ
հեռու էր, հայրը տեսաւ զանիկա ու գութը շարժե-
ցաւ, և վազելով՝ անոր պարանոցին վրայ ինկաւ ու
21 համբուրեց զանիկա։ Որդին ալ ըսաւ անոր, Հայր,
մեղանչեցի երկինքին դէմ ու քու առջեւդ, և ալ
22 արժանի չեմ քու որդիդ ըսուելու։ Բայց հայրը ըսաւ
իր ծառաներուն, Հանեցէք առաջին պատմուճանը ու
հագցուցէք անոր, և մատանի դրէք անոր ձեռքը, ու
23 կօշիկներ՝ անոր ոտքերը։ Եւ պարարտ զուարակը բե-
24 րէք, մորթեցէք, և ուտենք և ուրախ ըլլանք. Վասն
զի այս իմ որդիս մեռած էր ու ողջնցաւ, կորսուած
25 էր ու գտնուեցաւ. և սկսան ուրախ ըլլալ։ Ու անոր
մեծ որդին ագարակն էր, ու երբ կու գար ու տունը
մօտեցաւ, նուագարաններուն և պարերուն ձայնը
26 լսեց։ Ու ծառաներէն մէկը իրեն կանչելով՝ կը հար-
27 ցնէր թէ այս ի՞նչ է։ Անիկա ալ ըսաւ անոր, Եղ-
բայրդ եկաւ, ու հայրդ պարարտ զուարակը մորթեց,
28 վասն զի ողջ առողջ ձեռք ձգեց զանիկա։ Իսկ ինք
բարկացաւ ու չէր ուզեր ներս մտնել. ուստի իր հայրը
29 դուրս ելլելով կ'աղաչէր անոր։ Եւ անիկա պատաս-
խան տալով՝ ըսաւ հօրը, Ահա այսչափ տարիէ որ քեզի
կը ծառայեմ, ու բնաւ քու խօսքէդ դուրս չելայ, ու
ինծի երբէք ուլ մը չտուիր, որ իմ բարեկամներուս
30 հետ ուրախութիւն ընէի։ Բայց երբ եկաւ այդ քու

որդիդ, որ քու սատցուածքդ բոզերու հետ կերաւ,
31 անոր մորթեցիր պարարտ ղուարակը։ Եւ անիկա ըսաւ
անոր, Որդեակ, դուն միշտ ինծի հետ ես, ու իմ բո-
32 լոր ունեցածս քուկդ է։ Սակայն պէտք էր ուրախ
ըլլալ և խնդալ, վասն զի այս քու եղբայրդ մեռած
էր ու ողջնցաւ, կորսուած էր ու գտնուեցաւ։

ԳԼ. ԺԶ

1 Ու իր աշակերտներուն ալ ըսաւ, Հարուստ մարդ
մը կար, որ տնտես մը ունէր, և անոր վրայով գան-
գատ եղաւ իրեն՝ որպէս թէ իր ունեցածը կը փճա-
2 ցընէ։ Ուստի կանչեց զանիկա ու ըսաւ անոր, Ինչ է
այս զոր քեզի համար կը լսեմ։ քու տնտեսութեանդ
հաշիւը տուր, վասն զի ա՛լ չես կրնար տնտես ըլլալ։
3 Եւ տնտեսը իր մտքին մէջ ըսաւ, Ինչ ընեմ, որով-
հետև իմ տէրս տնտեսութիւնը ինծմէ կ'առնէ. *Հո-
ղագործութիւն չեմ կրնար ընել, մուրալու կ'ամչը-
4 նամ։ Գիտեմ ի՛նչ պիտի ընեմ, որպէս զի երբ իմ
տնտեսութենէս մերժուիմ, ղիս իրենց տունը ընդու-
5 նին։ Եւ իր տէրոջը պարտականները մէկիկ մէկիկ
իրեն կանչելով՝ ըսաւ առաջինին, Դուն իմ տէրոջս
6 ո՞րչափ պարտք ունիս։ Ան ալ ըսաւ, Հարիւր մար
ձէթ. և ըսաւ անոր, Գիրդ առ ու շուտով նստէ
7 յիսուն գրէ։ Ետքը միւսին ըսաւ, Դուն ալ ո՞րչափ
պարտք ունիս. և անիկա ըսաւ, Հարիւր քոռ ցորեն.
8 ու ըսաւ անոր, Գիրդ առ և ութսուն գրէ։ Ու տէրը
անիրաւ տնտեսը գովեց, որ խելացութիւնով ըրաւ.

---

*Յոյն. չեմ կրնար բրել

վասն զի այս աշխարհին որդիները իրենց ցեղին մէջ
9 լուսոյ որդիներէն աւելի խելացի են։ Եւ ես ալ ձեզի
կ՝ըսեմ, Անիրաւ մամոնայէն ձեզի բարեկամներ ըրէք,
որպէս զի *երբ անիկա պակսի՝, ձեզ յաւիտենական
10 բնակարաններու մէջ ընդունին։ Ան որ քիչ բանի
մէջ հաւատարիմ է, շատի մէջ ալ հաւատարիմ է.
և ան որ քիչի մէջ անիրաւ է, շատի մէջ ալ անի-
11 րաւ է։ Ուստի եթէ անիրաւ մամոնայի մէջ հաւա-
տարիմ չեղաք, ճշմարիտ հարստութիւնը ո՞վ պիտի
12 հաւատայ ձեզի։ Ու եթէ օտարին բանին մէջ հաւա-
13 տարիմ չեղաք, ձերը ո՞վ պիտի տայ ձեզի։ Ծառայ
մը չկրնար երկու տէրերու ծառայութիւն ընել, վասն
զի կա՛մ մէկը պիտի ատէ և միւսը սիրէ, կամ †մէ-
կուն պիտի յարի՝ և միւսը արհամարհէ. չէք կրնար
ծառայել Աստուծոյ ու մամոնայի։
14 Եւ փարիսեցիներն ալ, որոնք արծաթասէր էին,
այս ամէն բաները լսելով կը քամահրէին զանիկա։
15 Եւ ըսաւ անոնց, Դուք էք որ մարդոց առջև ինքզինք-
նիդ կ՝արդարացնէք, բայց Աստուած գիտէ ձեր սիր-
տերը. վասն զի մարդոց մէջ բարձր եղածը Աստուծոյ
16 առջև պիղծ է։ Օրէնքը ու մարգարէները մինչև Յով-
հաննէս էին. անկէ ետև Աստուծոյ թագաւորու-
թիւնը կը քարոզուի, և ամէն մէկը անոր մէջ մտնելու
17 կ՝արտասրայ։ Դիւրին է որ երկինք ու երկիր անցնին,
18 քան թէ օրէնքէն մէկ նշանագիր ելնայ։ Ով որ իր կինը
արձակէ և ուրիշ մը առնէ, շնութիւն կ՝ընէ, և ով որ
երիկէ արձակուած կին մը առնէ, շնութիւն կ՝ընէ։

---

*Այլոյն՝, ձեր կարօտութեան ժամանակը

†Կամ՝, մէկը պիտի մեծարէ

19 Հարուստ մարդ մը կար, որ ծիրանի ու բեհեզ կը
հագնէր, և ամէն օր փառաւորապէս ուրախութիւն
20 կ՚ընէր։ Ու Ղազարոս անուանով աղքատ մը կար վէր-
քերով լեցուն, որ անոր դրանը առջև դրուած էր.
21 Եւ կը փափաքէր որ այն հարուստին սեղանէն ինկած
փշրանքներէն իր փորը լեցնէ. նաև շուներն ալ կու
22 գային և անոր վէրքերը կը լզէին։ Ու եղաւ որ այն
աղքատը մեռաւ, ու հրեշտակները Աբրահամի գոգը
տարին զանիկա. հարուստն ալ մեռաւ ու թաղուե-
23 ցաւ։ Եւ դժոխքին մէջ երբ տանջանքի մէջ էր, իր
աչքերը վերցնելով՝ հեռուէն տեսաւ Աբրահամը, ու
24 Ղազարոսը անոր գոգը հանգիստ նստած։ Եւ ինք աղա-
ղակեց ու ըսաւ, Հայր Աբրահամ, ողորմէ ինծի ու
ղրկէ Ղազարոսը, որպէս զի իր մատին ծայրը ջուրը
թաթխէ, ու զովացնէ իմ լեզուս, վասն զի այս բա-
25 ցին մէջ կը տանջուիմ։ Եւ Աբրահամ՝ ըսաւ, Որդ-
եակ, մի՛տքդ բեր, որ դուն քու կեանքիդ ատենը
քու բարիքներդ առիր, նոյնպէս Ղազարոս՝ չարիք-
ներ. հիմա անիկա [հոս] կը մխիթարուի, ու դուն կը
26 տանջուիս։ Եւ այս ամէն բաներէն զատ՝ մեր ու ձեր
մէջտեղ մեծ անդունդ մը կայ հաստատուած, այն-
պէս որ ձեզի անցնիլ ուզողները չկրնան, ոչ ալ առ-
27 կէ մեզի գալ-ողները անցնին։ Ան ալ ըսաւ, Ու-
րեմն կ՚աղաչեմ քեզի, հայր, որ զանիկա իմ հօրս
28 տունը ղրկես, Քանզի հինգ եղբայր ունիմ, որպէս զի
երթայ անոնց վկայութիւն տայ, որ չըլլայ թէ անոնք
29 ալ այս չարչարանքին տեղը գան։ Եւ Աբրահամ
ըսաւ անոր, Անոնք Մովսէսը ու մարգարէները ունին,
30 թող անոնց մտիկ ընեն։ Ան ալ ըսաւ, Ոչ, հայր Աբ-
րահամ, հապա եթէ մեռելներէն մէկը անոնց եր-

31 թայ, պիտի ապաշխարեն։ Եւ անիկա ըսաւ անոր, Եթէ Մովսէսի ու մարգարէներուն մտիկ չեն ըներ, ոչ ալ եթէ մեռելներէն մէկը յարութիւն առնելու ելլայ, պիտի համոզուին։

ԳԼ. ԺԷ

1 Եւ ըսաւ իր աշակերտներուն, Անկարելի է որ գայթակղութիւններ չգան. բայց վա՜յ անոր, որուն ձեռ-
2 քով կու գան։ Անոր աւելի ապէկ է, որ անոր պարանոցէն իշաւ աղացքի քար մը կախուի, ու անիկա ծովը ձգուի, քան թէ այս պզտիկներէն մէկը գայ-
3 թակղեցնէ։ Զգուշացէք ձեր անձերուն։ Եթէ քու եղբայրդ քեզի դէմ մեղանչէ, յանդիմանէ զանիկա.
4 ու եթէ ապաշխարէ, ներէ անոր։ Եւ եթէ օրը եօթը անգամ քեզի դէմ մեղանչէ, ու օրը եօթը անգամ դառնայ քեզի ու ըսէ, Կ'ապաշխարեմ, ներեա անոր։
5 Եւ առաքեալները ըսին Տէրոջը, Մեր հաւատքը
6 աւելցուր։ Եւ Տէրը ըսաւ, Եթէ մանանեխի հատի չափ հաւատք ունենայիք, այս թթենիին կրնայիք ըսել, Արմատաքի խլուէ ու ծովուն մէջ տնկուէ, այն ալ պիտի հնազանդէր ձեզի։
7 Բայց ձեզմէ ո՞վ է այն մարդը՝ որ ունենայ երկրագործ կամ հովիւ ծառայ մը, որ անիկա երբ ագարակէն դառն մտնէ, շուտով ըսուցէ անոր թէ Անցիր
8 սեղան նստէ։ Հապա չը՞սեր անոր թէ Պատրաստէ իմ ընթրիքս, ու գօտիդ կապած ինծի սպասաւորութիւն ըրէ, մինչև ես ուտեմ ու խմեմ; ու ետքը դուն ալ
9 կեր ու խմէ։ Մի թէ շնորհակա՞լ կ'ելլայ այն ծառային; իրեն հրամայուած բաները կատարելուն հա-

10 մոր. չեմ կարծեր։ Նոյնպէս դուք երբ բոլոր ձեզի
հրամայուած բաները ընէք, ասէք թէ Մենք անպի-
տան ծառաներ ենք, քանզի զոյն որ պարտական
էինք ընելու՝ ըրինք։
11 Ու եղաւ որ երբ ինք Երուսաղէմ կ'երթար, Սա-
12 մարիայի և Գալիլեայի մէջտեղէն կ'անցնէր։ Ու երբ
գեղ մը պիտի մտնէր, տասը բորոտ մարդիկ հանդի-
13 պեցան անոր, որոնք հեռուն կայնեցան։ Եւ ձայներ-
նին վերցուցին ու ըսին, Յիսուս վարդապետ, ողորմէ
14 մեզի։ Եւ տեսնելով՝ անոնց ըսաւ, Գացէք դուք ձեզ
քահանաներուն ցուցուցէք. ու եղաւ որ երբ կ'եր-
15 թային, մաքրուեցան։ Եւ անոնցմէ մէկը երբ տեսաւ
թէ բժշկուեցաւ, ետ դարձաւ ու մեծ ձայնով փառք
16 կու տար Աստուծոյ. Ու երեսի վրայ անոր ոտքը կը-
նալով՝ շնորհակալ կ'ըլլար անոր. և ինք Սամարացի
17 էր։ Պատասխան տուաւ Յիսուս ու ըսաւ, Չէ՞ որ
18 տասն ալ մաքրուեցան, իսկ այն իններ ո՞ւր են. Ա՛յս
օտարազգիէն զատ ուրիշներ չգտնուեցա՞ն՝ որ դառ-
19 նալով Աստուծոյ փառք տան։ Եւ ըսաւ անոր, Ելիր
գնա, քու հաւատքդ քեզ բժշկեց։
20 Ու երբ փարիսեցիները իրեն հարցուցին թէ Աս-
տուծոյ թագաւորութիւնը ե՞րբ պիտի գայ, պատաս-
խան տուաւ անոնց ու ըսաւ, Աստուծոյ թագաւո-
21 րութիւնը դրսո՞ւանց երևցած բաներով չգար։ Ու
պիտի չըսեն թէ Ահա հոս է, կամ Ահա հոն, վասն զի
ահա Աստուծոյ թագաւորութիւնը ձեր ներսիդին է։
22 Աշակերտներուն ալ ըսաւ, Օրեր պիտի գան որ
դուք Որդւոյ մարդոյ օրերէն մէկը տեսնելու պիտի
23 փափաքիք, ու պիտի չտեսնէք։ Եւ էրէ՞ ըսեն ձեզի
թէ Ահա հոս է, կամ Ահա հոն, մի երթաք ու անոնց

24 մի հեռևիք։ Վասն զի ինչպէս փայլակը երկինքին
տակ մէկ դիէն փայլատակելով՝ մինչև երկինքին տակ
միւս դին լայս կու տայ, նոյնպէս պիտի ըլլայ Որդին
25 մարդոյ իր գալուն օրը։ Միայն թէ պէտք է որ ինք ա-
ռաջ շատ չարչարանքներ կրէ ու մերժուի այս ազգէն։
26 Եւ ինչպէս Նոյի օրերը եղաւ, այնպէս պիտի ըլլայ Որդ-
27 ւոյ մարդոյ օրերն ալ։ Կ'ուտէին, կը խմէին, կին
կ'առնէին, էրկան կը տրուէին, մինչև այն օրը որ
Նոյ տապանը մտաւ, և ջրհեղեղը եկաւ ու ամէնը
28 կորնցուց։ Նմանապէս, ինչպէս Ղովտի օրերը եղաւ,
կ'ուտէին, կը խմէին, ծախու կ'առնէին, կը ծախէին,
29 կը տնկէին, կը շինէին. Բայց այն օրը որ Ղովտ Սո-
դոմէ ելաւ, երկինքէն կրակ ու ծծումբ տեղաց և
30 բոլորն ալ կորնցուց. Նոյնպէս պիտի ըլլայ այն օրը
31 որուն մէջ Որդին մարդոյ պիտի յայտնուի։ Այն օրը
ան որ տանիքին վրայ է և իր կարասիները տանը մէջ,
թող վար չիջնէ զանոնք առնելու. և ան որ արտին
32 մէջ է, նոյնպէս թող ետ չդառնայ։ Մի՞թէ բե-
33 ռէք Ղովտի կինը։ Ով որ իր կեանքը կ'ուզէ ապրե-
ցընել՝ պիտի կորնցնէ զանիկա, և ով որ կը կորնցնէ՝
34 պիտի ապրեցնէ զանիկա։ Ձեզի կ'ըսեմ, Այն գիշերը
ԷՊԷ երկու հոգի մէկ անկողնի մէջ ըլլան, մէկը
35 պիտի առնուի ու միւսը ձգուի. Ե՞ ԷՊԷ երկու կին
մէկտեղ աղալու ըլլան, մէկը պիտի առնուի ու միւսը
ձգուի, Ե՞ ԷՊԷ երկու հոգի արտի մը մէջ ըլլան, մէկը
36 պիտի առնուի ու միւսը ձգուի։ Եւ պատասխան տա-
37 լով ըսին անոր, Տէր, ո՞ւր պէտք ըլլայ այս բանը։ Ան ալ
ըսաւ անոնց. Ուր մարմին կայ, հոն պիտի ժողվուին
արծիւները։

ԳԼ. ԺԸ

1 Անոնց առակ մը ալ ըսաւ այս բանին վրայով թէ
պէտք է ամէն ատեն աղօթք ընել ու չձանձրանալ։
2 Ըսաւ, Դատաւոր մը կար քաղաքի մը մէջ, որ Ա-
3 ստուծմէ չէր վախնար ու մարդէ չէր ամչնար։ Եւ նոյն
քաղաքին մէջ պըլեւարի մը կար, որ անոր կու գար
ու կ'ըսէր, Իրաւունք ըրէ ինծի՝ պէտք իմ ո-
4 ստիկս։ Եւ անիկա ժամանակ մը չէր ուզեր։ Յետոյ
մտիկ ընէր բայց ետքը ըսաւ իր մտքին մէջ, թէև Ա-
5 ստուծմէ չեմ վախնար ու մարդէ չեմ ամչնար, Գոնէ
այս պըլեւարին զիս ձանձրացնելուն համար իրեն
իրաւունք ընեմ, որպէս զի չգայ ամէն ատեն զիս
6 թախանձէ։ Եւ Տէրը ըսաւ, Լսեցէք, անիրաւ դա-
7 տաւորը ի՞նչ կ'ըսէ։ Հապա Աստուած իր ընտրեալ-
ներուն իրաւունք պիտի չընէ՞, որոնք ցորեկ ու գիշեր
իրեն կ'աղաղակեն, թէև երկարայմիտ ալ ըլլայ ա-
8 նոնց վրայ։ Զեզի կ'ըսեմ որ շուտով անոնց իրաւունք
պիտի ընէ. բայց Որդին մարդոյ երբ գայ, արդեօք
հաւատք պիտի գտնէ՞ երկրի վրայ։
9 Եւ մէկ քանիներուն, որոնք իրենց անձերուն վրայ
կը վստահանային թէ արդար են, և ուրիշները կ'ա-
10 նարգէին, այս առակը ըսաւ. Երկու մարդ ելան տա-
ճարը աղօթք ընելու, մէկը փարիսեցի ու մաքսա-
11 ւոր։ Փարիսեցին կայներ էր, ու առանձին այսպէս
աղօթք կ'ընէր. Ով Աստուած շնորհակալ եմ քեզ-
մէ, որ ուրիշ մարդոց պէս չեմ, յափշտակող, անի-
12 րաւ, շնացող, և կամ այս մաքսաւորին պէս. Հոգ-
շաբաթը երկու անգամ ծոմ կը պահեմ, ու բոլոր
13 ստացուածքիս տասանորդը կու տամ։ Եւ մաքսաւորը

հեռուն կայներ էր, ու չէր ուզեր աչքն ալ երկինք
վերցնել, հապա իր կուրծքը ծեծելով կ՚ըսէր, Աս-
14 տուած, ողորմէ ինծի մեղաւորիս։ Ձեզի կ՚ըսեմ թէ
ասիկա այն միւսէն աւելի արդարացած իր տունը
իջաւ. վասն զի ով որ իր անձը կը բարձրացնէ՝ պիտի
խոնարհի, և ով որ իր անձը կը խոնարհեցնէ՝ պիտի
բարձրանայ։
15 Մանր տղաք ալ բերին իրեն, որպէս զի անոնց
դպչի. ու աշակերտները տեսնելով կը յանդիմանէին
16 զանոնք։ Բայց Յիսուս զանոնք իրեն կանչելով՝ ըսաւ,
Թող տուէք այդ մանր տղայը որ ինծի գան, և մի
արգիլէք ատանք, վասն զի Աստուծոյ թագաւորու-
17 թիւնը այդպիսիներուն է։ Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի,
Ով որ Աստուծոյ թագաւորութիւնը պզտիկ տղա-
մը պէս չընդունի, բնաւ պիտի չմտնէ անոր մէջ։
18 Եւ իշխան մը հարցուց անոր ու ըսաւ, Բարի վար-
դապետ, ի՞նչ գործ գործեմ որպէս զի յաւիտենական
19 կեանքը ժառանգեմ։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոր, Ինչո՞ւ
զիս բարի կ՚անուանես. մէկէն զատ բարի չկայ, որ է
20 Աստուած։ Պատուիրանքները գիտես. Շնութիւն մի
ըներ, Սպանութիւն մի ըներ, Գողութիւն մի ըներ,
Սուտ վկայութիւն մի ըներ, Քու հայրդ ու մայրդ
21 պատուէ։ Ան ալ ըսաւ, Ատանք ամէնը մանկութե-
22 նէս ի վեր պահեր եմ։ Զայս լսելով Յիսուս ըսաւ ա-
նոր, Բան մը ալ պակաս է քեզի. քու բոլոր ունե-
ցածդ ծախէ և աղքատներուն բաշխէ, ու երկինքը
23 գանձ պիտի ունենաս, և եկուր իմ հետևէս։ Անիկա
երբ այս բանը լսեց, արտաքցաւ, վասն զի շատ հա-
24 րուստ էր։ Եւ Յիսուս երբ զանիկա արտաքցած տեսաւ,
ըսաւ, Որչափ դժուար է անոնց որ հարստութիւն

25 ունին, Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնել։ Քանզի
դիւրին է որ ուղտը ասեղին ծակէն անցնի, քան թէ
26 հարուստը Աստուծոյ թագաւորութիւնը մտնէ։ Եւ
անոնք որ լսեցին, կ'ըսէին, Ա՞վ կրնայ փրկուիլ։
27 Եւ ինք ըսաւ, Մարդոց կողմանէ անկարելի եղած
28 բանները Աստուծոյ կողմանէ կարելի են։ Ու Պետրոս
ըսաւ, Ահա մենք ամէն բան թողուցինք և քու ետևէդ
29 եկանք։ Ու անիկա ըսաւ անոնց, Ճշմարիտ կ'ըսեմ
ձեզի թէ Մարդ մը չկայ որ թողուց տուն, կամ
ծնողք, կամ եղբայրներ, կամ կին, կամ որդիներ
30 Աստուծոյ թագաւորութեանը համար, Որ պիտի
չառնէ բազմապատիկ այս ատենին մէջ, և գալու
աշխարհին մէջ յաւիտենական կեանքը։
31 Եւ տասներկուքը իր քով առնելով ըսաւ անոնց,
Ահա մենք Երուսաղէմ կ'ելլենք, և մարգարէներուն
ձեռքով Որդւոյ մարդոյ համար բոլոր գրուածները
32 պիտի կատարուին։ Վասն զի հեթանոսներուն պիտի
մատնուի, ու ծաղր պիտի ըլլայ և պիտի նախատուի,
33 ու պիտի թքնեն անոր, Եւ պիտի ծեծեն ու սպաննեն
զանիկա, ու երրորդ օրը յարութիւն պիտի առնէ։
34 Բայց անոնք այս բաներէն մէկն ալ չհասկցան. ու
այս խօսքը անոնցմէ ծածկուած էր, և ըսած բաները
չէին իմանար։
35 Ու եղաւ որ երբ ինք Երիքովի կը մօտենար, կոյր
36 մը ճամբուն քով նստեր էր մուրալու։ Երբ լսեց
բազմութեանը անցնիլը, հարցուց թէ Ի՞նչ է այն։
37 Եւ իրեն ըսին թէ Յիսուս Նազովրեցի կ'անցնի։
38 Ուստի աղաղակեց ու ըսաւ, Յիսուս, Որդի Դաւթի,
39 ողորմէ ինծի։ Եւ անոնք որ առջևէն կ'երթային, կը
յանդիմանէին զանիկա, որպէս զի լռէ. բայց անիկա

ա՛լ աւելի կ՚ազաղակէր, Որդի Դաւթի, ողորմէ
40 ինձի։ Եւ Յիսուս կանգ առնելով՝ հրամայեց որ
զանիկա իրեն բերեն, ու երբ անիկա մօտեցաւ, հար-
41 ցուց անոր ու ըսաւ, Ի՞նչ կ՚ուզես որ քեզի ընեմ։ ա-
42 նիկա ալ ըսաւ, Տէր, որ աչքերս բացուին։ Եւ Յի-
սուս ըսաւ անոր, Թող բացուին. քու հաւատքդ
43 քեզ բժշկեց։ Եւ իսկոյն անոր աչքերը բացուեցան,
ու անոր հետևէն կ՚երթար, և փառք կու տար Աս-
տուծոյ. բոլոր ժողովուրդն ալ տեսնելով՝ զԱստուած
կը գովաբանէին։

ԳԼ. ԺԹ

1 Եւ մտնելով Երիքովի մէջէն կ՚անցնէր։ (2) Եւ ա-
հա մարդ մը կար, անունը Զաքէոս ըսուած, որ մաք-
3 սապետ էր ու ինք հարուստ էր։ Եւ կ՚ուզէր տեսնել
թէ ո՛վ է Յիսուս, ու բազմութենէն չէր կրնար, վասն
4 զի հասակով կարճ էր։ Եւ առաջ վազեց ու ժան-
ատենի մը վրայ ելաւ, որպէս զի զանիկա տեսնէ,
5 վասն զի անկէ պիտի անցնէր։ Ու երբ Յիսուս այն
տեղը եկաւ, վեր նայելով զանիկա տեսաւ, ու ըսաւ
անոր, Զաքէոս, շուտ իջիր, վասն զի
6 պէտք է ինձի այսօր քու տունդ կենալ։ Եւ արտա-
ցալով վար իջաւ, և ուրախութեամբ ընդունեց զա-
7 նիկա։ Երբ ամէնն ալ տեսան, կը տրտնջէին ու կ՚ը-
սէին թէ Մեղաւոր մարդու քով մտաւ իջևան ընե-
8 լու։ Եւ Զաքէոս կայնեցաւ ու ըսաւ Տէրոջը, Տէր,
ահա իմ ունեցածս կէսը աղքատներուն կու տամ,
ու եթէ զրպարտութեամբ մէկուն զրկանք ըրած եմ,
9 չորեքպատիկ կը հատուցանեմ անոր։ Եւ Յիսուս ըսաւ

անոր, Այսօր այս տանը փրկութիւն եղաւ, քանզի
10 ասիկա ալ Աբրահամի որդի է։ Վասն զի Որդին մար-
դոյ եկաւ որպէս զի կորուածը փնտռէ ու փրկէ։
11 Ու երբ անոնք այս բաներուն կը լսէին, առակ մը
ալ ըսաւ իր Երուսաղէմ մօտենալուն համար, և ա-
նոնց այնպէս կարծելուն համար թէ շուտ մը Աս-
12 տուծոյ թագաւորութիւնը պիտի յայտնուի։ Ուստի
ըսաւ, Ազնուական մարդ մը հեռաւ երկիր գնաց՝
13 իրեն թագաւորութիւն առնելու և դառնալու։ Եւ
իր տասը ծառաները կանչելով՝ տասը մնաս տուաւ
անոնց, ու ըսաւ անոնց, Բանեցուցէք մինչև
14 ես գամ։ Եւ անոր քաղաքացիները զանիկա կ'ատէին,
ու դեսպաններ ղրկեցին անոր ետևէն, ըսելով թէ
Չենք ուզեր որ ասիկա մեր վրայ թագաւորութիւն
15 ընէ։ Ու եղաւ որ երբ անիկա թագաւորութիւնը առ-
նելով ետ դարձաւ, իրեն կանչել տուաւ այն ծա-
ռաները որոնց ասակը տուեր էր, որպէս զի գիտնայ
16 թէ ո՞վ ի՞նչ շահ ըրած է։ Եւ առաջինը եկաւ ու
17 ըսաւ, Տէր, քու մնասդ տասը մնաս շահ ըրաւ։ Եւ
ըսաւ անոր, Ապրիս, բարի ծառայ. որովհետև քիչ
բանին մէջ հաւատարիմ եղար, տասը քաղաքի վրայ
18 իշխանութիւն ունեցիր։ Ու երկրորդը եկաւ ու ըսաւ,
19 Տէր, քու մնասդ հինգ մնաս շահ ըրաւ։ Եւ ըսաւ
20 անոր, Դուն ալ հինգ քաղաքի վրայ եղիր։ Եւ ու-
րիշ մը եկաւ ու ըսաւ, Տէր, ահա քու մնասդ՝ զոր
21 թաշկինակի մէջ ծրարած կը պահէի. Քանզի կը
վախնայի քեզմէ, վասն զի դուն խիստ մարդ մին ես,
չդրած բանդ կը վերցնես ու չսերմանածդ կը հնձես։
22 Եւ անիկա ըսաւ անոր, Քու բերանդ քեզ պիտի դա-
տեմ, ով չար ծառայ. գիտէիր որ ես խիստ մարդ

մին եմ, չդրած բանս կը վերցնեմ ու չսերմանածս
23 կը հնձեմ։ Եւ ինչո՞ւ համար իմ ստակս սեղանաւոր-
ներուն չտուիր, որպէս զի ես եկած ատենս շահովը
24 առնէի զանիկա։ Եւ հոն կայնողներուն ըսաւ, Ա-
ռէք ատակէ մնասը ու տուէք անոր որ տասը մնաս
25 ունի. (Եւ ըսին իրեն, Տէր, անիկա տասը մնաս ունի.)
26 Բանզի կ'ըսեմ ձեզի, թէ ամէն ունեցողին պիտի
տրուի, և չունեցողին ունեցածն ալ անկէ պիտի
27 առնուի։ Բայց այն իմ թշնամիներս, որոնք չէին ու-
զեր որ իրենց վրայ թագաւոր ըլլամ, հոս բերէք ու
28 իմ առջևս ապաննեցէք։ Եւ այս բաները խօսելէն
ետև՝ յառաջ գնաց Երուսաղէմ երթալու։
29 Ու եղաւ որ երբ Բեթփագէի ու Բեթանիայի մօ-
տեցաւ՝ դէպ ի այն լեռը որ Զիթենեաց լեռ կ'ըսուի,
30 իր աշակերտներէն երկուքը ղրկեց։ Եւ ըսաւ, Գացէք
Դէր դիմացի գեղը, և անոր մէջ մտնելնուդ պէս պիտի
գտնէք կապուած աւանակ մը, որուն վրայ բնաւ մարդ
31 մը նստած չէ. արձակեցէք զանիկա ու բերէք։ Եւ եթէ
մէկը ձեզի հարցնէ թէ Ինչո՞ւ կ'արձակէք, այսպէս
32 ըսէք անոր, թէ Տէրոջը պէտք է։ Երբ գացին անոնք
որ ղրկուեցան, ինչպէս իրենց ըսուցեր էր՝ գտան։
33 Ու երբ աւանակը կ'արձակէին, անոր տէրերը ըսին
34 անոնց, Ինչո՞ւ կ'արձակէք այդ աւանակը։ Անոնք
35 ալ ըսին, Տէրոջը պէտք է։ Եւ զանիկա Յիսուսի բե-
րին ու իրենց հանդերձները աւանակին վրայ ձգելով՝
36 Յիսուսը հեծցուցին։ Ու երբ կ'երթար, իրենց հան-
37 դերձները ճամբուն վրայ կը փռէին։ Ու երբ ա՛լ մօ-
տեցաւ, և Զիթենեաց լեռանը ցած ի վայրէն կ'իջ-
նէր, աշակերտներուն բոլոր բազմութիւնը սկսաւ
ուրախութեամբ գՍատուած օրհնել բարձր ձայնով՝

այն բոլոր հրաշքներուն համար զորանք տեսեր էին.
38 Ու կ՚ըսէին, Օրհնեալ է այդ թագաւորը որ Տէրոջը
անունովը կու գայ. երկինքի մէջ խաղաղութիւն, ու
39 փառք՝ բարձրութեան մէջ։ Եւ բազմութեանը մէջէն
փարիսեցիներէն մէկ քանիները ըսին անոր, Վարդա-
40 պետ, այդ քու աշակերտներդ յանդիմանէ։ Եւ ա-
նիկա պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց, Ձեզի
կ՚ըսեմ, եթէ ատոնք լռեն, քարերը պիտի ա-
ղաղակեն։
41 Ու երբ մօտեցաւ, քաղաքը տեսնելով՝ լացաւ անոր
42 վրայ և ըսաւ, Գոնէ այս քու օրուանդ մէջ դիտնա-
յիր քու խաղաղութիւնդ. բայց հիմա ծածկուեցաւ
43 քու աչքերէդ։ Վասն զի օրեր պիտի դան քու վրադ՝
որ թշնամիներդ քու բոլորակդ պատնէշ պիտի շի-
նեն, ու քեզ պիտի պաշարեն, և ամէն կողմէ քեզ
44 նեղը պիտի ձգեն. Եւ հիմնայատակ պիտի ընեն քեզ
ու քու մէջդ եղած զաւակներդ, և քար մը քարի
վրայ ամենևին պիտի չթողուն քու մէջդ, անոր հա-
մար որ չճանչցար քու այցելութեանդ ժամանակը։
45 Եւ տաճարը մտնելով՝ սկսաւ դուրս հանել անոր
46 մէջ ծախողները և գնողները։ Եւ ըսաւ անոնց, Գրը-
ուած է թէ Իմ տունս աղօթքի տուն է. բայց դուք
ասիկա աւազակներու այր ըրիք։
47 Եւ ամէն օր տաճարին մէջ կը սորվեցներ. բայց
քահանայապետները ու դպիրները և ժողովուրդին
գլխաւորները կը փնտռէին թէ ի՞նչպէս կորսնցնեն
48 զանիկա։ Ու բան մը չէին կրնար դտնել թէ ի՞նչ
ընեն, վասն զի բոլոր ժողովուրդը անոր կապուած էին
մտիկ ընելու։

ԳԼ. Ի

1 Ու եղաւ որ այն օրերէն մէկը, երբ տաճարին մէջ ժողովուրդին կը սրբեցնէր և աւետարանը կը քարոզէր, քահանայապետները ու դպիրները ծերերուն
2 հետ մէկտեղ վրայ հասան, Եւ անոր հետ խօսեցան՝ ըսելով, Զրուցէ մեզի, ի՞նչ իշխանութիւնով կ՚ընես այդ բաները, կամ ո՞վ է այդ իշխանութիւնը քեզի
3 տուողը։ Պատասխան տուաւ ու ըսաւ անոնց, Ես ալ
4 ձեզի բան մը հարցնեմ, և ըսէք ինծի. Յովհաննէսի
5 մկրտութիւնը երկինքէ՞ն էր թէ մարդոցմէ։ Եւ ա-
6 նոնք իրենց մէջ խորհեցան ու ըսին, Եթէ ըսենք՝ Երկինքէն, պիտի ըսէ, Հապա ինչո՞ւ չհաւատացիք անոր. իսկ եթէ ըսենք՝ Մարդոցմէ, բոլոր ժողովուրդը մեզ պիտի քարկոծեն, վասն զի հաստատ համոզուած
7 են թէ Յովհաննէս մարգարէ էր։ Եւ պատասխան
8 տուին թէ չեն գիտեր ուրկէ՛ էր։ Եւ Յիսուս ըսաւ անոնց, Ես ալ ձեզի չեմ ըսեր թէ ի՛նչ իշխանութիւնով կ՚ընեմ այս բաները.

9 Սկսաւ այս առակը զրուցել ժողովուրդին. Մարդ մը այգի տնկեց և զանիկա մշակներու յանձնեց, ու
10 ինք օտար երկիր երթալով՝ շատ ժամանակ մնաց։ Եւ ատենին ծառայ մը ղրկեց մշակներուն, որպէս զի այգիին պտուղէն անոր տան. իսկ մշակները ծեծե-
11 ցին զանիկա ու պարապ ճամբեցին, Եւ ուրիշ ծառայ մը ալ ղրկեց. իսկ անոնք զանիկա ալ ծեծե-
12 ցին, անարգեցին ու պարապ ճամբեցին։ Ու երրորդ մը ալ ղրկեց. իսկ անոնք զանիկա ալ վիրաւորեցին
13 ու դուրս հանեցին։ Այն ատեն այգիին տէրը ըսաւ, Ի՞նչ ընեմ. իմ սիրելի որդիս ղրկեմ, թերևս

14 զանիկա տեսնելով ամչնան. Բայց մշակները երբ տե-
սան զանիկա, իրարու հետ խորհուրդ ըրին՝ ըսելով,
Ասիկա է ժառանգը, եկէք զանիկա սպաննենք, որ-
15 պէս զի ժառանգութիւնը մերը ըլլայ։ Եւ զանիկա
այգիէն դուրս հանեցին ու սպաննեցին. ուստի այ-
16 գիին տէրը ի՞նչ պիտի ընէ անոնց. Պիտի դայ ու
կորսնցնէ այն մշակները, և այգին ուրիշներու պիտի
17 տայ։ Երբ լսին՝ ըսին, Փո՛ւ լիցի։ Եւ ինք անոնց
նայելով՝ ըսաւ, Հապա ի՞նչ է այս գրուածը, թէ Ան-
քարը որ շինողները մերժեցին, անիկա անկիւնին
18 գլուխը եղաւ։ Ամէն ով որ այն քարին վրայ իյնայ,
պիտի կոտրի, և որու վրայ որ իյնայ, պիտի փտրէ
19 զանիկա։ Եւ քահանայապետները ու դպիրները կը
փնտռէին թէ է՛նկէ նոյն ժամուն ձեռք զարնեն
անոր, բայց ժողովուրդէն վախցան. քանզի իմացան
որ այն առակը իրենց համար ըսաւ։
20 Ու Եփէսյարմար ոպտոնէ սպասելով, ղրկեցին քանի
մը խարեբայ մարդիկ, որոնք կեղծաւորութեամբ
ինքզինքնին արդար կը ձևացնէին, որպէս զի զանիկա
խօսքով բռնեն՝ տէրութեան և կուսակալին իշխա-
21 նութեանը զանիկա մատնելու։ Ու անոր հարցուցին՝
ըսելով, Վարդապետ, գիտենք որ շիտակ կը խօսիս
ու կը սովրեցնես, և աչառութիւն չես ըներ, հապա
ճշմարտութեամբ Աստուծոյ ճամբան կը սովրեցնես։
22 Մեզի արժա՞ն է Կայսրին տուրք տալ թէ ոչ։ (23) Եւ
անոնց խորամանկութիւնը հասկնալով՝ ըսաւ անոնց,
24 Ինչո՞ւ զիս կը փորձէք։ Ցուցուցէք ինծի դահեկան
մը։ Որո՞ւն պատկերը ու գիրը ունի վրան։ Պատասխան
25 տուին ու ըսին, Կայսրինը։ Եւ ինք ըսաւ անոնց, Ու-
րեմն զայն որ Կայսրինն է՝ Կայսրին տուէք, և զայն որ

26 Աստուծոյն է՝ Աստուծոյ թագաւորութեան։ Եւ չկրցան զանիկա
խօսքով մը բռնել ժողովուրդին առջև, ու զարմա-
նալով անոր պատասխանին վրայ՝ լուռ կեցան։
27 Եւ սադուկեցիներէն ոմանք եկան, (որոնք հակառա-
կութիւն կ'ընեն թէ յարութիւն չկայ,) և անոր հարց-
28 ուցին՝ Ըսելով, Վարդապետ, Մովսէս մեզի գրեց, Եթէ
մէկուն եղբայրը կին ունենալով մեռնելու ըլլայ, ու
մեռած ատենը զաւակ չունենայ, անոր եղբայրը առնէ
29 այն կինը և իր եղբօրը զաւակ հանէ։ Արդ եօթը եղ-
բայրներ կային. ու առաջինը կին մը առնելով՝ զաւակ
30 չունեցած մեռաւ։ Երկրորդն ալ առաւ այն կինը և
31 ինք ալ մեռաւ առանց զաւակի։ Երրորդն ալ առաւ
զանիկա. նմանապէս եօթն ալ, ու զաւակ չձգեցին
32 ու մեռան։ Ամէնէն ետքը կինն ալ մեռաւ։ (33) Ու-
րեմն յարութեան ատենը անոնցմէ որո՞ւն կինը պիտի
34 ըլլայ, վասն զի եօթն ալ զանիկա կին ունեցան։ Եւ
Յիսուս պատասխան տալով անոնց՝ ըսաւ, Այս աշ-
խարհին որդիները կին կ'առնեն ու էրկան կը տրուին։
35 Բայց անոնք որ արժանի պիտի ըլլան այն աշխարհին
հասնելու ու մեռելներէն յարութիւն առնելուն,
36 ոչ կին կ'առնեն և ոչ էրկան կը տրուին. Որովհետև
ա՛լ չեն կրնար մեռնիլ. քանզի հրեշտակներուն հա-
ւասար են, ու Աստուծոյ որդիներ են, վասն զի յա-
37 րութեան որդիներ են։ Բայց մեռելներուն յարու-
թիւն առնելը Մովսէս ալ խմացուց մարենին պա-
տմութիւնը մէջ, երբ կը կոչէ Տէրը՝ Աբրահամի Աստ-
ուածը, ու Իսահակի Աստուածը, և Յակոբի Աստ-
38 ուածը։ Ու Աստուած մեռելներուն Աստուածը չէ,
հապա կենդանիներուն, վասն զի ամէնը անոր կեն-
39 դանի են։ Եւ դպիրներէն մէկ քանին պատասխան

40 տուին ու ըսին, Վարդապետ, ողէկ ըսիր։ Ու ա՛լ
մէկը համարձակութիւն չէր ըներ անոր բան մը
հարցնելու։
41 Եւ ըսաւ անոնց, Ինչպէս կ՚ըսեն թէ Քրիստոս
42 Դաւիթի որդին է. Եւ ինք Դաւիթ Սաղմոսներուն
գիրքին մէջ կ՚ըսէ, Տէրը իմ Տէրոջս ըսաւ, Նստէ իմ
43 ոջ կողմն, Մինչև քու թշնամիներդ ոտքերուդ պատ-
44 ուանդան ընեմ։ Ուրեմն Դաւիթ որ զանիկա Տէր կը
կոչէ, ինչպէս անիկա անոր որդին կ՚ըլլայ։
45 Եւ բոլոր ժողովուրդին առջև ըսաւ իր աշակերտ-
46 ներուն, Զգուշացէք դպիրներէն, որոնք կ՚ուզեն փա-
ռաւոր հանդերձներով պտըտիլ, և շուկաներուն մէջ
բարևներ կը տրուին. ու ժողովարաններուն մէջ՝ առաջ-
ին աթոռները, և ընթրիքներու մէջ՝ առաջին բազմոց-
47 ները. Որոնք որբևայրներուն տուները կ՚ուտեն, ու
ցաղգոց երևնալու համար աղօթքը կ՚երկնցնեն. ա-
սոնք աւելի դատապարտութիւն պիտի ընդունին։

ԳԼ. ԻԱ

1 Ու նայելով՝ տեսաւ հարուստները որոնք իրենց ըն-
2 ծանները գանձանակը կը ձգէին։ Տնանկ որբևայրի մը
3 ալ տեսաւ, որ հոն երկու լումայ ձգեց։ Ու ըսաւ,
Ճշմարիտ կ՚ըսեմ՝ ձեզի որ այս աղքատ որբևայրին
4 ամէնէն աւելի ձգեց. Վասն զի ամէն անոնք իրենց
աւելցածէն Աստուծոյ ընծաներուն մէջ ձգեցին,
բայց այս՝ իր չքաւորութենէն բոլոր իր ունեցած
ապրուստը ձգեց։
5 Ու երբ մէկ քանիները տաճարին համար կ՚ըսէին
թէ Գեղեցիկ քարերով ու նուէրներով զարդարուած

6 Է, ըսաւ, Այդ բաները զորոնք կը տեսնէք, օրեր պիտի
գան որ այն տաւն քար մը քարի վրայ պիտի չմնայ որ
7 չքակուի։ Հարցուցին իրեն ու ըսին, Վարդապետ,
ե՞րբ պիտի ըլլան այդ բաները, և ի՞նչ է նշանը՝ երբ
8 այդ բաները պիտի ըլլան։ Ան ալ ըսաւ, Զգոյշ կեցէք,
չխաբուիք, վասն զի շատերը պիտի գան իմ անունովս
ու ըսեն թէ Ես եմ Քրիստոսը, ու ժամանակը մօտե-
9 ցած է. ուրեմն անոնց ետևէն չերթաք։ Բայց երբ լսէք
պատերազմներ և խռովութիւններ, մի վախնաք, վասն
զի պէտք է առաջ այս բաները ըլլան, բայց վախ-
10 ճանը իսկոյն չէ։ Այն ատեն ըսաւ անոնց, Ազգ ազգի
վրայ պիտի ելլէ, ու թագաւորութիւն՝ թագաւորու-
11 թեան վրայ. Եւ տեղ տեղ մեծ երկրաշարժութիւն-
ներ պիտի ըլլան, ու սովեր և մահտարժամներ,
նաև երկինքէն տակալի բաներ և մեծ նշաններ պիտի
12 ըլլան։ Բայց այս ամէն բաներէն առաջ իրենց ձեռ-
քերը ձեզի պիտի զարնեն ու հալածեն, և ժողովա-
րաններու ու բանտերու պիտի մատնեն. և իմ ան-
ունս համար թագաւորներու ու կուսակալներու
13 առջև պիտի տարուիք։ Եւ այս բաները վերջը ձեզի
14 վկայութիւն մը պիտի ըլլան։ Ուստի ձեր սրտին մէջ
դրէք՝ որ առաջուընէ չմտածէք պատասխան տալու
15 վրայով։ Վասն զի ես ձեզի բերան ու իմաստութիւն
պիտի տամ, որու պիտի չկրնան դէմ խօսիլ կամ
16 դէմ կենալ ձեր ամէն հակառակորդները։ Եւ պիտի
մատնուիք ծնողքներէ ու եղբայրներէ և ազգականնե-
ներէ ու բարեկամներէ. ու ձեզմէ պիտի սպաննեն.
17 Եւ իմ անունս համար ամէնուն ատելի պիտի
18 ըլլաք. Բայց մազ մը ձեր գլխէն պիտի չկորսուի։
19 Ձեր համբերութիւնովը հոգիներդ պիտի ստանաք։

20 Ու երբ տեսանէք Երուսաղէմը չորս կողմէն զօրքերով պատած, այն ատեն գիտցէք որ անոր աւերումը
21 մօտ է։ Այն ատեն Հրէաստանի մէջ եղողները լեռները թող փախչին, ու անոր մէջ եղողները թող հեռանան, և անոնք որ ագարակներն են՝ թող չմտնեն անոր մէջ։
22 Վասն զի այն օրերը վրէժխնդրութեան օրեր են, որպէս զի բոլոր գրուածները կատարուին։
23 Բայց վա՜յ այն օրերը յղի եղողներուն ու ծիծ տուողներուն, վասն զի մեծ նեղութիւն պիտի ըլլայ երկրին վրայ. ու բարկութիւն պէտք է այս ժողովուրդին վրայ.
24 Եւ սուրի բերնով պիտի լնան, ու բոլոր ազգերուն մէջ գերի պիտի տարուին. ու Երուսաղէմ ազգերուն տակից կոխան պիտի ըլլայ, մինչև ազգերուն ժամանակները լմնան։
25 Ու արեգակին և լուսնին ու աստղերուն վրայ նշաններ պիտի ըլլան, ու երկրի վրայ ազգերը ապշութեամբ պիտի տագնապին, և ծովը ու ալիքները պիտի դուան.
26 Մարդոց սիրտերը պիտի նուաղին երկիւղէն և աշխարհի վրայ դալու բաներուն սպասելէն, վասն զի երկինքի
27 զօրութիւնները պիտի շարժին։ Եւ այն ատեն պիտի տեսնեն Որդին մարդոյ ամպի մէջ եկած զօրութիւնով ու մեծ փառքով։
28 Ու երբ այս բաները սկսին ըլլալ, ելէք ու գլուխնիդ բարձրացուցէք, վասն զի ձեր փրկութիւնը մօտ է։

29 Եւ առակ մը ըսաւ անոնց, Տեսէք թզենին ու ամէն ծառերը.
30 Երբ կը բողբոջին, տեսնելով դուք
31 ձեզմէ կ՚իմանաք թէ ալ ամառը մօտ է։ Նոյնպէս դուք երբ այս բաները եղած տեսնէք, գիտցէք որ
32 Աստուծոյ թագաւորութիւնը մօտ է։ Ճշմարիտ կ՚ըսեմ ձեզի, որ այս ազգը պիտի չանցնի, մինչև այս

33 ամէն բաները ըլլան։ Երկինք ու երկիր պիտի անցնին,
34 բայց իմ՝ խօսքերս բնաւ պիտի չանցնին։ Իսկ դուք
զգուշացէք ձեր անձերուն. չըլլայ որ սիրտերնիդ կե-
րուխումով ու գինովութիւնով և աշխարհային
զբաղմունքներով ծանրանայ, ու յանկարծակի այն
35 օրը ձեր վրայ հասնի։ Վասն զի բոլոր երկրին երեսը
բնակողներուն ամէնուն վրայ որոգայթի մը պէս պի-
36 տի հասնի։ Ուստի արթուն կեցէք, ու ամէն ատեն
աղօթք ըրէք, որ արժանի ըլլաք այն բոլոր ըլլալու
բաներէն ազատուելու և Որդւոյ մարդոյ առջև կայ-
նելու։
37 Ու ցորեկները տաճարին մէջ կը սովրեցնէր. և գի-
շերները կ'ելլէր Զիթենեաց բաւուած լեռը կը կենար։
38 Եւ բոլոր ժողովուրդը առաւօտուն կանուխ իրեն կ'եր-
թային տաճարը՝ իր խօսքերը լսելու։

ԳԼ. ԻԲ

1 Բաղարջակերաց տօնը մօտեցաւ որ Զատիկ կ'ըսուէր.
2 Եւ քահանայապետները ու դպիրները կը փնտուէին
թէ ի՞նչպէս սպաննեն զանիկա, քանզի ժողովուրդէն
կը վախնային։
3 Եւ Սատանայ՝ Իսկարիովտացի մականուանեալ
Յուդայի ներսը մտաւ, որ տասներկուքին համրան-
4 քէն էր։ Եւ գնաց քահանայապետներուն ու իշխան-
ներուն հետ խօսք ըրաւ թէ ի՞նչպէս զանիկա մատնէ
5 անոնց։ Անոնք ալ ուրախացան և խոստացան անոր
6 տուակ տալ։ Ու ինք վրան առաւ, և պատեհութիւն
մը կը փնտռէր որպէս զի զանիկա մատնէ անոնց ա-
ռանց բազմութեանը ժողվուելուն։

7 Եւ բաղարջակերաց օրը եկաւ, որուն մէջ պէտք
8 էր զատիկը մորթել։ Ու ղրկեց Պետրոսը և Յովհան-
նէսը ու ըսաւ, Գացէք պատրաստեցէք մեզի զատիկը
9 որպէս զի ուտենք։ Անոնք ալ ըսին անոր, Ո՞ւր կ'ու-
10 զես որ պատրաստենք։ Եւ ըսաւ անոնց, Ահա երբ
քաղաքը մտնէք, ձեզի մարդ մը պիտի պատահի որ
ջուր կ'առնէ ջուրի ստափոր մը կը տանի. անոր հետևէն
11 գացէք այն տունը ուր ինք կը մտնէ. Եւ այն տանը
տէրոջ ըսէք, Վարդապետը կ'ըսէ քեզի, Ո՞ւր է օ-
թևանը ուր աշակերտներուս հետ մէկտեղ զատիկը
12 ուտեմ։ Ան ալ ձեզի յարդարուած մեծ վերնատուն
13 մը պիտի ցուցնէ, հոն պատրաստեցէք։ Եւ գացին
գտան ինչպէս իրենց ըսաւ, ու զատիկը պատրաստեցին։
14 Ու երբ ժամը հասաւ, սեղան նստաւ և տասներ-
15 կու առաքեալները իրեն հետ։ Ու ըսաւ անոնց, Փա-
փաքելով փափաքեցայ որ այս զատիկը ձեզի հետ
16 ուտեմ իմ չարչարուելէս առաջ։ Քանզի կ'ըսեմ
ձեզի որ ալ բնաւ տակէ պիտի չուտեմ՝ մինչև Աս-
17 տուծոյ թագաւորութեանը մէջ կատարուի։ Եւ գա-
ւաթը առաւ, գոհացաւ ու ըսաւ, Առէք տարէք ու
18 բաժնեցէք ձեր մէջ. Վասն զի ձեզի կ'ըսեմ որ բնաւ
որթին բերքէն պիտի չխմեմ՝ մինչև Աստուծոյ թա-
գաւորութիւնը գայ։
19 Եւ հաց առաւ, գոհացաւ, կտրեց և տուաւ ա-
նոնց ու ըսաւ, Այս է իմ մարմինս, որ ձեզի համար
20 տրուած է. տարէք ըրէք զիս յիշելու համար։ Նոյն-
պէս ալ գաւաթը հացէն ետև ու ըսաւ,
Այս գաւաթը նոր ուխտ է իմ արիւնովս, որ ձեզի
համար կը թափուի։
21 Բայց ահա զիս մատնողին ձեռքը ինծի հետ այս

22 սեղանն է։ Եւ յիրաւի Որդին մարդոյ կ'երթայ՝ ինչ-
պէս սահմանուած է, բայց վա՜յ այն մարդուն՝ որուն
23 ձեռքով անիկա կը մատնուի։ Եւ անոնք սկսան ի-
րենց մէջ հարցուփարձ ընել՝ թէ իրենցմէ ո՞վ է որ
այն բանը պիտի ընէ։
24 Վէճ մըն ալ եղաւ անոնց մէջ՝ թէ իրենցմէ ո՞վ
25 մեծ պիտի սեպուի։ Եւ անիկա ըսաւ անոնց, Ազգաց
թագաւորները անոնց կը տիրեն, և անոնք որ կ'իշ-
26 խեն անոնց՝ բարերար կը կոչուին։ Բայց դուք այն-
պէս պիտի չըլլաք, հապա ան որ ձեր մէջ մեծ է,
պզտիկին պէս թող ըլլայ, և առաջնորդը սպասաւո-
27 րին պէս։ Քանզի ո՞վ է մեծը, սեղան նստո՞ղը թէ սպա-
սաւորը. չէ՞ որ սեղան նստողը. սակայն ես ձեր մէջ
28 սպասաւորի մը պէս եմ։ Եւ դուք անոնք էք՝ որ միշտ
ինծի հետ կը կենայիք իմ փորձութիւններուս մէջ.
29 Ես ալ ձեզի Թագաւորութիւն մը ուխտ կ'ընեմ, ինչպէս
30 իմ Հայրս ինծի Թագաւորութիւն մը ուխտ ըրաւ. Որ-
պէս զի դուք իմ սեղանէս ուտէք ու խմէք իմ Թա-
գաւորութեանս մէջ, և աթոռներու վրայ նստիք Իս-
րայէլի տասներկու ցեղերը դատելու։
31 Եւ Տէրը ըսաւ, Սիմոն, Սիմոն, ահա Սատանայ
32 ձեզ փնտռեց, որ ցորենի պէս խարբալէ. Բայց ես
քեզի համար աղօթք ըրի որպէս զի քու հաւատքդ
չպակսի. և դուն երբ դարձի դաս, քու եղբայրներդ
33 ալ հաստատէ։ Իսկ ինք ըսաւ անոր, Տէր, ես պատ-
րաստ եմ քեզի հետ բանտ երթալու ալ, մեռնելու
34 ալ։ Եւ անիկա ըսաւ, Պետրոս, քեզի կ'ըսեմ որ այս-
օր հաւը պիտի չխօսի մինչև դուն երեք անգամ ու-
րանաս՝ ըսելով թէ զիս չես ճանչնար։
35 Եւ ըսաւ անոնց, Երբ ձեզ ղրկեցի առանց քսակի

ու պարկի և կոշիկներու, բանի մը կարօտ եղա՞ք։
36 Անոնք ալ ըսին, Բանի մըն ալ չէ. եթէ ըսաւ, Բայց հիմա ան որ քսակ ունի, թող երեն հետ առնէ, նոյնպէս ալ պարկը. և ան որ Թո՛ւր չունի, թող իր հանդերձը ծախէ ու իրեն թուր մը ծախու առնէ. Քանզի կ'ըսեմ ձեզի որ այս գրուած բանն ալ պէտք է որ իմ վրայս կատարուի, Եւ անօրէններու հետ սեպուեցաւ. քանզի ինչ որ ինծի համար գրուած է, կատարուելու վրայ է։ Անոնք ալ ըսին, Տէր ահա հոս երկու թուր կայ. ան ալ ըսաւ անոնց, Հերիք են։
39 Ու ելաւ իր սովորութեանը պէս Ձիթենեաց լեռը
40 գնաց. աշակերտներն ալ իր ետևէն գացին։ Երբ այն տեղը հասաւ, ըսաւ անոնց, Աղօթք ըրէք որպէս զի
41 փորձութեան մէջ չմտնէք։ Եւ ինք անոնցմէ զատուեցաւ քարընկէցի մը չափ, ու ծունկի վրայ գալով
42 աղօթք կ'ընէր, Ու կ'ըսէր, Հայր, եթէ կ'ուզես, այս գաւաթը ինծմէ անցուր. բայց ոչ թէ իմ կամքս՝ հապա
43 քուկդ թող ըլլայ։ Ու երկինքէն հրեշտակ մը երևցաւ անոր և կը զօրացնէր զանիկա. ու սաստիկ նեղութեան մէջ ըլլալով՝ աւելի ջերմեռանդութեամբ աղօթք
44 կ'ընէր։ Եւ իր քրտինքը արիւնի մեծ կաթիլներու պէս էր, որ դետինը կը թափուէր։
45 Եւ աղօթքէն ելլելով աշակերտներուն քով եկաւ,
46 ու գտաւ զանոնք տրտմութենէն քնացած. Եւ ըսաւ անոնց, Ինչո՞ւ կը քնանաք. ելէք աղօթք ըրէք որպէս զի փորձութեան մէջ չմտնէք։
47 Ու երբ դեռ կը խօսէր, ահա բազմութիւն մը, և Յուդա ըսուածն ալ, տասներկուքէն մէկը, անոնց առջևէն կ'երթար, ու Յիսուսի մօտեցաւ որպէս զի
48 զանիկա համբուրէ։ Բայց Յիսուս ըսաւ անոր, Յու-

49 դա, համբուրելո՞վ կը մատնես Որդին մարդոյ։ Երբ
անոր բոլորտիքը եղողները տեսան ինչ որ պիտի ը-
50 լար, ըսին անոր, Տէր, թուրով զարնե՞նք։ Եւ անոնցմէ
մէկը քահանայապետին ծառային զարկաւ ու մէկդի
51 հանեց անոր աջ ականջը. Պատասխան տուաւ Յի-
սուս ու ըսաւ, Թող տուէք մինչև այդ տեղը. և
52 դպաւ անոր ականջին ու բժշկեց զանիկա։ Եւ Յի-
սուս իր վրայ եկող քահանայապետներուն ու տա-
ճարին իշխաններուն ու ծերերուն ըսաւ, Իբր թէ
53 աւազակի՞ վրայ ելաք սուրերով ու բիրերով։ Ամէն
օր ձեզի հետ էի տաճարին մէջ, և ինծի ձեռք չզար-
կիք. բայց այս է ձեր ժամանակը ու խաւարին իշ-
խանութիւնը։

54 Ու զանիկա բռնելով տարին ու քահանայապետին
տունը մտցուցին. Պետրոս ալ հեռուանց անոր ետևէն
55 կ'երթար։ Երբ կրակ վառեցին դաւիթին մէջ ու
56 մէկտեղ նստան, Պետրոս ալ նստաւ անոնց մէջ։ Աղա-
խին մը տեսնելով զանիկա որ կրակին քով նստեր
էր, նայեցաւ անոր ու ըսաւ, Այսիկա ալ անոր հետ
57 էր։ Բայց Պետրոս ուրացաւ զանիկա ու ըսաւ, Ով
58 կին, ես զանիկա չեմ ճանչնար։ Եւ քիչ մը ետքը
ուրիշ մը տեսաւ զանիկա ու ըսաւ, Դուն ալ անոնց-
մէ ես. և Պետրոս ըսաւ, Ով մարդ, ես անոնցմէ չեմ։
59 Եւ ժամու մը չափ անցնելէն ետև՝ ուրիշ մին ալ կը
պնդէր ու կ'ըսէր, Յիրաւի այսիկա ալ անոր հետ էր,
60 վասն զի Գալիլեացի է։ Բայց Պետրոս ըսաւ, Ով
մարդ, չեմ դիտեր ի՞նչ կը զրուցես դուն. և քանի
61 որ իր խօսքը բերանն էր, խկպն հաւը խօսեցաւ։ Եւ
Տէրը դարձաւ ու Պետրոսի նայեցաւ. Պետրոս ալ
միտքը բերաւ Տէրոջը խօսքը որ իրեն ըսեր էր թէ

Դեռ հաւը չխօսած՝ երեք անգամ պիտի ուրանաս
62 զիս։ Ու Պետրոս դուրս ելլելով դառնապէս լացաւ։
63 Եւ այն մարդիկը որոնք Յիսուսը կը պահէին, ծաղր
64 կ'ընէին զանիկա ու կը ծեծէին. Եւ անոր աչքերը
ծածկելով՝ անոր երեսին կը զարնէին, ու կը հարցնէին
իրեն՝ ըսելով, Մարգարէացիր, Ո՞վ է ան որ քեզի
65 զարկաւ։ Եւ ուրիշ շատ բաներ կը պսպսցէին իրեն
հայհոյելով։
66 Ու երբ առաւօտ եղաւ, ժողովուրդին ծերակոյտը,
քահանայապետները և դպիրները ժողվուեցան, ու
տարին զանիկա իրենց ատեանը և ըսին, Եթէ Քրիս-
67 տոսը դուն ես, ըսէ մեզի։ Ըսաւ անոնց։ Եթէ ձեզի
68 ըսեմ ալ՝ պիտի չհաւատաք. Եւ եթէ ձեզի բան մը
հարցնեմ, ինծի պատասխան պիտի չտաք, ոչ ալ ինձ
69 պիտի արձակէք։ Այսէ ետև Որդին մարդոյ Աստու-
70 ծոյ զօրութեանը աջ կողմը պիտի նստի։ Եւ ամէնը
ըսին, Ուրեմն դուն Աստուծոյ Որդին ես. ինք ալ
71 ըսաւ անոնց, Դուք կ'ըսէք թէ ես եմ։ Եւ անոնք
ըսին, Ալ ինչ պէտք է մեզի վկայութիւն, վասն զի
մենք մեզմէ ատոր բերանէն լսեցինք։

ԳԼ. ԻԳ

1 Եւ անոնց բոլոր բազմութիւնը ոտք ելլելով՝ տարին
2 զանիկա Պիղատոսի. Ու սկսան անոր վրայով ամ-
բաստանութիւն ընել և ըսել, Այսիկա գտանք, որ
ծէր ազգը կը մոլորեցնէր, ու Կայսրին հարկ տալէ
կ'արգիլէր, և իրեն համար կ'ըսէր թէ ինք Քրիստոս ա-
3 թագաւոր է։ Իսկ Պիղատոս հարցուց անոր ու ըսաւ,
Հրէից թագաւորը դո՞ւն ես։ անիկա ալ պատասխան

4 տուաւ անոր ու ըսաւ, Դուն կ'ըսես։ Այն ատեն Պիղատոս քահանայապետներուն ու ժողովուրդներուն ըսաւ, Ես այս մարդուն վրայ յանցանք մը չեմ գտներ։
5 Բայց անոնք սաստիկ կը կոխէին ու կ'ըսէին թէ ժողովուրդը իրար կ'անցնէ, ու բոլոր Հրէաստանի մէջ կը տարածէ՝ Գալիլեայէ սկսած մինչև այս տեղ։
6 Եւ Պիղատոս երբ լսեց Գալիլեայի համար, հարցուց թէ այդ մարդը Գալիլեացի՞ է։
7 Ու երբ իմացաւ թէ Հերովդէսի իշխանութեան տակէն էր, զանիկա Հերովդէսի ղրկեց, քանզի ան ալ այն օրերը Երուսաղէմ էր։
8 Եւ Հերովդէս երբ Յիսուսը տեսաւ, շատ ուրախացաւ, վասն զի ինք շատոնցուընէ կը փափաքէր զանիկա տեսնել. քանզի անոր վրայով շատ բաներ լսած էր, և կը յուսար որ անկէ եղած նշան մը տեսնէ։
9 Ու շատ խօսքերով հարցուփորձ կ'ընէր անոր, բայց
10 անիկա բնաւ իրեն պատասխան մը չտուաւ։ Քահանայապետները ու դպիրներն ալ կեցեր էին, և սաստիկ ամբաստանութիւն կ'ընէին անոր վրայ։ Իսկ
11 Հերովդէս անարգեց զանիկա իր զօրականներուն հետ, ու ծաղր ընելէն ետեւ փառաւոր հանդերձներ հագցուց անոր, և նորէն Պիղատոսի ղրկեց։ Ու այն օրը
12 Պիղատոս և Հերովդէս իրարու հետ բարեկամ եղան. որովհետև առաջ իրենց մէջտեղ թշնամութիւն կար։
13 Եւ Պիղատոս քահանայապետները ու իշխանները
14 և ժողովուրդը մէկտեղ կանչեց։ Եւ ըսաւ անոնց, Այս մարդը առջեւս բերիք ժողովուրդը մոլորեցնողի պէս, և ահա ես ձեր առջև քննութիւն ընելով՝ ատոր համար ձեր ըրած ամբաստանութիւններէն յանցանք
15 մը չգտայ այդ մարդուն վրայ. Ոչ ալ Հերովդէս, վասն զի ձեզ անոր ղրկեցի, և ահա ատիկա մահու

16 արժանի գործ մը ըրած չէ։ Ուրեմն պատիժ մը տամ
17 ասոր ու արձակեմ։ (Իսկ ասոնցմէ ասենը պէտք էր որ մէ-
18 կը արձակէր անոնց։) Եւ բոլոր բազմութիւնը մէկտեղ
աղաղակեցին՝ ըսելով, Վերցուր ասիկա, ու Բարաբ-
19 բան արձակէ մեզի։ (Որ քաղաքին մէջ եղած խռո-
վութեան մը և մարդասպանութեան համար բանտը
20 դրուած էր։) Եւ Պիղատոս Յիսուսը արձակել ուզե-
21 լով՝ նորէն խօսեցաւ անոնց։ Բայց անոնք կ՚աղաղա-
կէին ու կ՚ըսէին, Խաչը հանէ ասիկա, խաչը հանէ։
22 Եւ ինք երրորդ անգամ ըսաւ անոնց, Բայց ինչ չար
գործ ըրած է ասիկա. ես ասոր վրայ մահու արժանի
յանցանք մը չգտայ. ուրեմն պատիժ մը տամ ասոր
23 ու արձակեմ։ Իսկ անոնք մեծաձայն աղաղակներով
ստիպ կը կոխէին, ու կ՚ուզէին որ անիկա խաչուի. և
անոնց ու քահանայապետներուն ձայները զօրաւոր
24 եղան։ Ու Պիղատոս վճռեց որ անոնց խնդիրքը ի
25 գործ դրուի։ Եւ անոնց ուղած մարդը, որ խռովու-
թեան և մարդասպանութեան համար բանտը դրը-
ուած էր, արձակեց անոնց, և Յիսուսը իրենց կամքին
յանձնեց։
26 Ու երբ զանիկա կը տանէին, Սիմոն Կիւրենացի
անուն մէկը բռնեցին՝ որ արտէն կու գար, և խաչը
27 անոր վրայ դրին որպէս զի Յիսուսի ետեւէն բերէ։ Ու
անոր ետեւէն կ՚երթար մեծ բազմութիւն ժողովուրդ-
ներու, նաև կիներու, որոնք կ՚ողբային ու կու լային
28 անոր համար։ Եւ Յիսուս դարձաւ անոնց ու ըսաւ,
Ով Երուսաղէմի աղջիկներ, իմ վրաս մի լաք, հապա
ձեր անձերուն վրայ ու ձեր զաւակներուն վրայ լացէք։
29 Վասն զի ահա օրեր կու գան, որոնց մէջ պիտի ըսեն,
Երանի՛ ամուլներուն, և այն արգանդներուն որոնք

30 չծնան, և ծիծերուն որոնք կաթ չտուին։ Այն ատեն
սկսին ըսել լեռներուն, Մեր վրայ ինկէք, ու
31 բլուրներուն՝ Մեզ ծածկեցէք։ Վասն զի եթէ դալար
փայտին այսպէս կ'ընեն, հապա չորին ինչ պիտի
ըլլայ։
32 Ուրիշ երկուք ալ, չարագործներ, բերուեցան ա-
33 նոր հետ սպաննուելու։ Երբ Գագաթ ըսուած տեղը
գացին, հոն խաչը հանեցին զանիկա, և այն չարա-
գործներն ալ, մէկը աջ կողմէն ու միւսը ձախ կող-
34 մէն, խաչեցին։ Եւ ըսաւ Յիսուս, Հայր, թողութիւն
տուր ասոնց, վասն զի չեն գիտեր ի՛նչ կ'ընեն։ Ու
անոր հանդերձները բաժնելու ատեննին վիճակ ձգե-
35 ցին։ Եւ ժողովուրդը կայներ կը նայէր. իշխաններն
ալ անոնց հետ կը նախատէին զանիկա ու կ'ըսէին,
Ուրիշները ազատեց, թող ինքզինքն ալ ազատէ, եթէ
36 ատիկա է Քրիստոս, Աստուծոյ ընտրեալը։ Ծաղր կ'ը-
նէին զանիկա զինուորներն ալ, առջեւը կու գային
37 քացախ կը մատուցանէին անոր, Ու կ'ըսէին, Եթէ
38 դուն ես Հրէից թագաւորը, քու անձդ ազատէ։ Եւ
գիր մը գրուած էր անոր վրայ Յունարէն ու Լատի-
ներէն և Եբրայեցերէն գիրերով, թէ Ատիկա է Հրէից
թագաւորը։
39 Եւ այն կախուած չարագործներէն մէկը հայհոյու-
թիւն կ'ընէր անոր ու կ'ըսէր, Եթէ դուն Քրիստոսն
40 ես, ազատէ քու անձդ ու մեզ ալ։ Իսկ միւսը պա-
տասխան տուաւ և զանիկա յանդիմանելով ըսաւ,
Դուն Աստուծմէ չե՞ս վախնար, որովհետև նոյն դա-
41 տապարտութեան մէջ ես։ Ու մենք իրաւունքով,
քանզի ահա մեր ըրածներուն արժանաւոր հատու-
ցումը կ'առնենք. բայց ասիկա գէշ բան մը չըրաւ։

42 Եւ ըսաւ Յիսուսի, Տէր, յիշէ զիս, երբ քու թագաւորութիւնովդ գաս։ Յիսուս ալ ըսաւ անոր, Ճշմարիտ կ'ըսեմ քեզի, Դուն այսօր ինծի հետ դրախտին մէջ պիտի ըլլաս։

44 Եւ ժամը վեցին ատեններն էր, ու բոլոր երկրին վրայ խաւար եղաւ մինչև իններորդ ժամը. և արեւը

45 խաւարեցաւ, Ու տաճարին վարագոյրը մէջտեղէն

46 պատռեցաւ. Եւ Յիսուս մեծ ձայնով աղաղակեց ու ըսաւ, Հայր, քու ձեռքդ կ'աւանդեմ իմ հոգիս. ու երբ զայս ըսաւ, հոգի տուաւ։

47 Եւ հարիւրապետը եղած բանը տեսնելով՝ Աստուծոյ փառք տուաւ ու ըսաւ, Իրաւցընէ այս մարդը

48 արդար էր։ Եւ այս տեսարանը դիտելու համար ժողվուած բոլոր բազմութիւնները եղած բանները տեսնելով՝ կուրծքերնուն կը զարնէին ու ետ կը դառնային։

49 Ամէն իր ճանչուորներն ալ հեռուն կայներ էին, նոյնպէս ալ այն կիները՝ որոնք իր ետեւէն եկեր էին Գալիլեայէ, ու կը տեսնէին այս բաները։

50 Եւ ահա մարդ մը Յովսէփ անուանով, որ խորհրդա-

51 կան էր, բարի ու արդար մարդ մը, (Ասիկա անոնց խորհուրդին ու գործին հաւանութիւն տուած չէր,) Հրեաներուն Արիմաթիա քաղաքէն, որ ինք ալ Աս-

52 տուծոյ թագաւորութեանը կը սպասէր։ Ասիկա Պի-

53 ղատոսի գնաց, ու Յիսուսի մարմինը խնդրեց։ Եւ զանիկա խոլէն իջեցնելով՝ կտաւով փաթթեց, ու քարէ փորուած դերեզմանի մը մէջ դրաւ, ուր ընաւ

54 մէկը դրուած չէր։ Եւ այն օրը ուրբաթ էր, ու շաբաթը պիտի *սկսէր։

---

*Յոան. լուսնար

55 Եւ անոր ետեւէն գացին այն կիները, որոնք իրեն
հետ Գալիլեայէ եկած էին, որ տեսան գերեզմանը,
56 և թէ ի՛նչպէս անոր մարմինը հոն դրուեցաւ։ Եւ
դառնալով՝ խունկեր ու իւղեր պատրաստեցին, և
շաբաթ օրը հանգստացան պատուիրանքին համեմատ։

ԳԼ. ԻԴ

1 Ու մէկշաբթի օրը առաւօտանց շատ կանուխ գերեզ-
մանը եկան, ու բերին այն խունկերը զորոնք պատ-
2 րաստեր էին, և ուրիշ կիներ ալ անոնց հետ։ Ու
3 քարը գերեզմանէն մէկդի գլորուած գտան։ Եւ ներս
4 մտնելով՝ Տէր Յիսուսի մարմինը հոն չգտան։ Ու
եղաւ որ երբ անոնք այս բանին համար տարակու-
սանքի մէջ էին, ահա երկու մարդիկ լուսափայլ հան-
5 դերձներով հատան անոնց։ Ու երբ վախով լեցուած՝
երեսնին դէպի գետինը ծռեցին, այն մարդիկը ըսին
անոնց, Ինչո՞ւ համար ողջը մեռելներուն հետ կը
6 փնտուէք. Հոս չէ ան, հապա յարութիւն առաւ. մտա-
քերնիդ բերէք ի՛նչպէս խօսեցաւ ձեզի երբ դեռ Գալիլ-
7 եայի մէջ էր, Ըսելով թէ Որդին մարդոյ պէտք էր որ
մեղաւոր մարդոց ձեռքը մատնուի ու խաչը ելլէ, ու
8 երրորդ օրը յարութիւն առնէ։ Եւ մտքերնին բե-
9 րին անոր խօսքերը։ Ու գերեզմանէն դառնալով՝ այս
ամէն բաները պատմեցին տասնըմէկին ու բոլոր ու-
10 րիշներուն։ Եւ էին Մարիամ Մագդալենացի ու
Յովհաննա և Յակոբոսի մայրը Մարիամ, ու անոնց
հետ ուրիշներ ալ, որոնք այս բաները առաքեալնե-
11 րուն պատմեցին. Եւ անոնց առջև ցնորական խօս-
քեր երեւցաւ անոնց դրուցածը, ու չէին հաւատար

12 անոնց։ Բայց Պետրոս ելաւ վազեց դէպ ի գերեզման-
նը, ու ծռելով նայեցաւ և տեսաւ որ միայն կտաւ-
ները կը կենային. ու գնաց՝ իր մտքին մէջ զարմա-
նալով այն եղածին վրայ։
13 Եւ ահա անոնցմէ երկուքը նոյն օրը գեղ մը կ'եր-
թային, որ Երուսաղէմէ վեթսուն ասպարէզ հեռու
14 էր, և անոր անունը Էմմաուս էր։ Եւ անոնք կը խօ-
սէին իրարու հետ այս բոլոր եղած անցքերուն վրա-
15 յով։ Ու եղաւ որ երբ անոնք կը խօսակցէին ու խոր-
հրդածութիւն կ'ընէին, Յիսուս ինք ալ մօտենալով
16 անոնց հետ կ'երթար։ Բայց անոնց աչքերը բռնուած
17 էին, որպէս զի զինք չճանչնան։ Եւ ըսաւ անոնց,
Ի՞նչ են այդ խօսքերը՝ որ քալելով իրարու հետ կը
18 խօսակցիք, ու տրտմած ալ էք։ Պատասխան տուաւ
անոնցմէ մէկը, որուն անունը Կղէովպաս էր. ու ըսաւ
անոր, Դո՞ւն միայն Երուսաղէմի մէջ կը կենաս, ու
19 չես գիտեր թէ ինչե՛ր եղան հոն այս օրերս։ Եւ ինք
ըսաւ անոնց, Ի՞նչ. անոնք ալ ըսին իրեն, Նազովրե-
ցի Յիսուսի համար, որ Աստուծոյ և բոլոր ժողովուր-
դին առջև գործով ու խօսքով զօրաւոր մարգարէ մը
20 եղաւ. Ի՛նչպէս քահանայապետները ու մեր իշխաննե-
րը մահուան դատապարտանի մատնեցին զանիկա և
21 խաչը հանեցին։ Իսկ մենք կը յուսայինք թէ անիկա
էր որ Իսրայէլը պիտի ազատէր. և այս ամէնուն վրայ
22 այս երրորդ օրն է որ այս բաները եղան։ Նաև մեր
մէջէն մէկ քանի կիներ ալ մեզ զարմացուցին, որոնք
23 առաւօտուն կոնուխ գերեզմանը գացին, Ու անոր
մարմինը չգտնելով՝ եկան ու ըսին թէ հրեշտակնե-
րու տեսիլք ալ տեսան, որոնք բաներ են թէ անիկա
24 ողջ է։ Եւ մերիններէն մէկ քանիներն ալ գերեզման-

նը գացին ու այնպէս գտան, ինչպէս այն կինները
25 ըսուցեցին, միայն թէ զինք չտեսան։ Ան ալ ըսաւ
անոնց, Ով անմիտներ ու թուլասիրտներ, հաւատալու
այն բոլոր բաներուն, զորոնք մարգարէները խօ-
26 սեցան. Չէ՞ որ Քրիստոսի պէտք էր այս չարչարանք-
27 ները կրել, և իր փառքը մտնել։ Ու սկսելով Մով-
սէսէ և բոլոր մարգարէներէն, կը մեկնէր անոնց, ինչ
28 որ իրեն համար բոլոր գիրքերուն մէջ գրուած էր։ Երբ
մատեցան այն գեղին՝ ուր կ'երթային, ինք ալ կը
ցուցնէր որպէս թէ աւելի հեռու տեղ մը պիտի եր-
29 թար։ Բայց ստիպեցին զինք ու ըսին, Մեր քով կե-
ցիր, վասն զի իրիկունը մօտ է և օրը իջած է. և մտաւ
30 անոնց հետ կենալու։ Ու եղաւ որ երբ ինք անոնց
հետ սեղան նստաւ, հաց առաւ, օրհնեց, ու կտրե-
31 լով տուաւ անոնց։ Այն ատեն անոնց աչքերը բաց-
ուեցան ու զինք ճանչցան, և ինք անոնցմէ անտես-
32 ացաւ եղաւ։ Ու իրարու կ'ըսէին, Չէ՞ որ սիրտերնիս
մեր ներսիդին կը բորբոքէր, երբ ինք մեզի հետ կը
խօսէր ճամբուն մէջ, և գիրքերը կը մեկնէր մեզի։
33 Ու ելան նոյն ժամուն Երուսաղէմ դարձան, ու
մէկտեղ ժողվուած գտան տասնըմէկը ու անոնց հետ
34 եղողները։ Որոնք կ'ըսէին թէ Իրաւցընէ Տէրը յա-
35 յտնութիւն առաւ, ու Սիմոնի երեւցաւ։ Եւ իրենք
պատմեցին ինչ որ ճամբուն վրայ եղաւ, և թէ ի՛նչ-
պէս ինքզինք իրենց ճանչցուց հացը կտրած ատենը։
36 Եւ քանի որ այս բաները կը խօսէին, Յիսուս ինք
կայնեցաւ անոնց մէջտեղը ու ըսաւ անոնց, Խաղա-
37 ղութիւն ձեզի։ Բայց անոնք զարհուրելով կը վախ-
38 նային, ու կը կարծէին թէ ոգի մը կը տեսնեն։ Եւ
ըսաւ անոնց, Ինչո՞ւ խռոված էք, և ինչո՞ւ սիրտեր-

39 նուդ մէջ խորհուրդներ կ'ելլեն։ Տեսէք ձեռքերս
ու ոտքերս, որ ես ինքնս եմ, շօշափեցէք զիս ու տե-
սէք, վասն զի ոգին մարմին և ոսկորներ չունենար,
40 ինչպէս զիս կը տեսնէք որ ունիմ։ Եւ զայս ըսելով
41 ձեռքերը ու ոտքերը ցուցուց անոնց։ Ու երբ տակա-
ւին իրենց ուրախութենէն չէին հաւատար, և զար-
մանքի մէջ էին, ըսաւ անոնց, Ուտելիք մը ունի՞ք
42 հոս։ Անոնք ալ կտոր մը խորոված ձուկ ու մեղրա-
43 խորիսխ տուին իրեն։ Եւ առաւ կերաւ անոնց աչ-
44 քեւ։ Եւ ըսաւ անոնց, Ասոնք են այն խօսքերը զորոնք
ձեզի խօսեցայ երբ դեռ ձեզի հետ էի, թէ Պէտք է
որ կատարուին այն ամէնը՝ որոնք Մովսէսի օրէնքին
մէջ ու մարգարէներուն մէջ և սաղմոսներուն մէջ
45 ինծի համար գրուած են։ Այն ատեն անոնց միտքը
46 բացաւ որպէս զի գիրքերը հասկնան. Եւ ըսաւ անոնց
թէ Այսպէս գրուած է, և այսպէս պէտք էր Քրիս-
տոսի չարչարուիլ, ու երրորդ օրը մեռելներէն յարու-
47 թիւն առնել. Եւ անոր անունովը ապաշխարութիւն
ու մեղքերու թողութիւն քարոզուիլ բոլոր ազգերու
48 մէջ՝ Երուսաղէմէ սկսած։ Ու դուք էք այս բաներուն
49 վկաները։ Եւ ահա ես իմ Հօրս խոստմունքը ձեր վրայ
կը ղրկեմ. բայց դուք Երուսաղէմ քաղաքին մէջ
նստեցէք, մինչև վերէն զօրութիւն առնէք ձեր վրայ։
50 Եւ զանոնք մինչև Բեթանիա հանեց, ու իր ձեռ-
51 քերը վեր վերցնելով օրհնեց զանոնք։ Եւ եղաւ որ
երբ զանոնք կ'օրհնէր, զատուեցաւ անոնցմէ ու վեր
52 կ'ելլէր երկինք։ Անոնք ալ երկրպագութիւն ընելով
53 անոր՝ մեծ ուրախութեամբ Երուսաղէմ դարձան. Եւ
ամէն ատեն տաճարին մէջ էին, ու կը գովաբանէին
և կ'օրհնէին զԱստուած։ Ամէն։